

Catalunya Cristiana

setmanari popular d'informació i de cultura religioses

Dijous, 9 de maig de 1991

Edita: Fundació Catalunya Cristiana

Director: Joan E. Jarque i Jutglar

Número 607 150 ptes.

Mort el marxisme, el capitalisme salvatge no és cap solució

Els diaris s'han fet ressò de la "Centesimus annus"

L'encíclica 'Centesimus annus' del papa Joan Pau II ha aixecat una expectació insòlita. El dia de la seva presentació, l'Oficina de Premsa del Vaticà s'omplí de gom a gom, com poques vegades havia esdevingut.

Sobre aquest últim document pontifici s'han publicat ja centenars de comentaris, assenyalant gairebé tots ells que la seva primera virtut és que 'es

deixa llegir'. El ressò favorable ha estat internacional. Si haguéssim d'esmentar una nota desafinant, podríem assenyalar la d'una emissora catalana en la qual un locutor deia el mateix dia que se signava l'Encíclica: "Els documents del Papa ja no tenen cap incidència en els mitjans informatius ni els seus titulars tindran el privilegi d'aparèixer en els diaris de cap

tendència'.

Potser el paràgraf més citat és la negativa a acceptar la victòria total del capitalisme. Els sectors nord-americans -propers al diner- han exultat les alabances del Papa al "sistema del mercat lliure", però Luigi Accatoli, un dels millors comentaristes de temes vaticans, ha assenyalat que si Joan Pau II "reconeix

els mèrits del capitalisme, a la vegada li fa fortes crítiques'.

En un aspecte sembla que estan d'acord els qui han fet els primers comentaris a l'encíclica: que el Papa, una vegada més, defensa els drets de l'home i els pobles del Tercer Món, "que no solament els manca allò que es superflu, sinó el que és estrictament necessari".

AFINANT Andalusia i Catalunya s'agermanen

Aquest número 607 del nostre setmanari, tot i no portar una xifra rodona d'aquelles que se celebren, restarà unit tanmateix a una efemèride important en la història del periodisme d'Església al nostre país. Després de molts anys d'experiència, per una banda, i del que podia semblar una predicació en el desert, per l'altra, aquesta setmana podem saludar al nostre país una col·laboració periodística que en altres països ja fa desenes d'anys que ha donat els seus fruits. CATALUNYA CRISTIANA, talment com un rusc que eixama, enceta avui una nova edició en col·laboració amb IGLESIA EN ANDALUCIA, una

jove publicació del mateix estil i tarannà de la nostra. La que podem anomenar edició "andalusina" del nostre setmanari, amb una capçalera pròpia i amb un bon plec de pàgines a cura d'una excel·lent redacció a Còrdova, ve a afegir-se a les dues edicions, la catalana i la castellana, ja existents. Després d'uns números mensuals en una etapa de llançament esperem que la tardor vinent es convertirà en un periòdic quinzenal veritablement al servei de l'Església a Andalusia; i també, com ja en tenim proves, de tants andalusos bons cristians que viuen i treballen a Catalunya. La llavor ja és a terra, el Senyor prou la farà fruitar.

Joan E. Jarque i Jutglar

Del 29 de juliol al 4 d'agost

PELEGRINATGE A

PLACES
LIMITADES

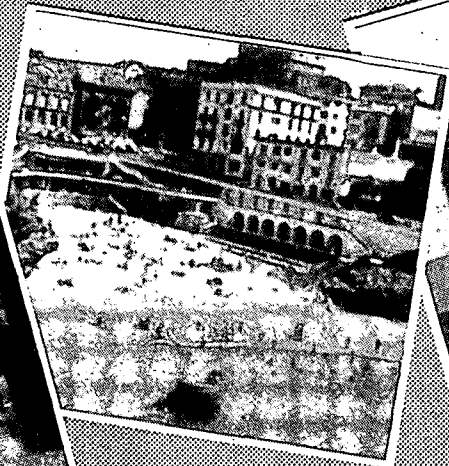
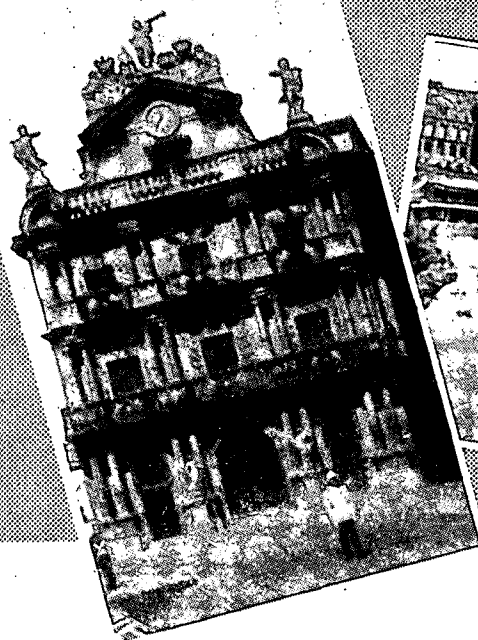

LOIOLA

*En la cloenda del 5è Centenari
del naixement de sant Ignasi*

TOT VISITANT EL PAÍS BASC I NAVARRA

- **SANT SEBASTIÀ** (Donostia): la perla del Cantàbric / **BIARRITZ**.
- **PAMPLONA**: la ciutat pirinenca més gran.
- **LEYRE** (monestir) / **XAVIER** (castell) / **OLITE** (castell medieval).
- **EXCURSIONS PEL PIRINEU NAVARRÈS:**
 - per visitar el pas i la col·legiata de Roncesvalles.
 - per la vall de Salazar fins a Ochagavia.
 - per Isaba a la vall del Roncal (mausoleu Gayarre).

PER A INFORMACIÓ I INSCRIPCIONS:

ASSOCIACIÓ D'AMICS DE "CATALUNYA CRISTIANA"

Pça. Urquinaona, 11, 3r. 3a. A. Tel. (93) 301 37 18. 08010 Barcelona

EDITORIAL

La nova encíclica social de Joan Pau II desconcerta alguns sectors de l'opinió pública. Hi ha qui té idees fixes, i no, precisament, positives, sobre el Papa actual. Segons aquests parers, al sant pare li correspon d'estar situat a la casella de l'involucionisme i de la reacció... A què ve que ara ens surti dient que, després del fracàs del marxisme, **existeix el perill que s'escampi una ideologia radical de tipus capitalista que refusi afrontar els fenòmens de la marginació i de l'explotació perquè confia, de forma fideïsta, la seva solució al lliure desplegament de les forces de mercat?** Aquestes, no són idees a col·locar, més aviat, a la casella del progressisme?

Allò que a aquests aficionats a l'encasellament ideològic els costa de reconèixer és que el seu sistema de classificació és una pura arbitrariedad, per més que, a força de repetir-la, assoleixi una certa imatge de normalitat. Per què vindicar el dret a un salari

Ressonància de l'encíclica Centesimus annus

just seria progressista i defensar el dret, evidentment previ, a néixer hauria de ser reaccionari? Per què valorar la persona per damunt de tot seria avançat i no ho seria fonamentar en Déu aquesta valoració? Per què la llibertat de premsa és un dret democràtic i no ho és la llibertat d'escollir l'escola dels fills?

Precisament ha estat un mèrit singular de Joan Pau II saber resistir la polida agressió d'aquest repartiment de valors, propi de la cultura occidental dominant, i mantenir amb fortalesa l'alternativa d'una cultura de la vida que transcendeix els esquemes ideològics. L'ha mantinguda també, amb la mateixa valentia, enfront de l'Est. Ara, quan la ideologia marxista ha fet fallida, el Papa ha cuidat a dir-nos que aquest fracàs no pot significar la victòria dels errors de l'Oest. Aquesta és una de les claus de la Centesimus annus, amb el benentès que la condemna del liberalisme econòmic com a valor absolut ja va fer-la Lleó XIII, ara fa un segle.

Resulta penós, doncs, que el portaveu d'un partit que ve del marxisme declari a la premsa: **"L'Església oficial sembla posar-se al costat dels qui lluiten contra les injustícies i les desigualtats socials. L'encíclica pot significar una girada progressista de l'Església en matèria social"**. Però, és que aquests senyors, en cent anys no havien tingut temps de llegir les altres encíclics socials, de la **"Rerum novarum"** a la **"Sollicitudo rei socialis"**? També resulta penós que un catòlic habitualment invitat per TVE a opinar sobre l'Església encara es mostri menys generós que l'esmentat polític i s'entesti a parlar d'involucionisme... Val la pena subratllar, en canvi, les nombroses i valuoses reaccions positives, entre elles les dels dirigents dels sindicats Comissions Obreres i U.S.O.

Som, sigui dit sense cap voluntat triomfalista, en un moment gloriós de la doctrina social de l'Església: la història i la personalitat del Papa polonès li atorguen, com mai, validesa. Ara resta, i no és poc, que els cristians aconseguim d'encarnar-la amb eficàcia.

Perceptors de missatges, no receptors d'influències

Per tal de presentar-nos la crueltat de la guerra del repòrter mostra imatges dels cossos destrossats per les bombes; per a vendre un determinat producte apareixen en l'anunci unes dones i uns homes atractius i juvenils immersos en un clima sensual aconseguit gràcies al perfum que utilitzen o al cava que beuen o al cotxe que condueixen. La característica bàsica del llenguatge àudio-visual és comunicar un concepte a través de les emocions que causa la combinació d'imatges i sons.

De quants instruments disposa el llenguatge àudio-visual per a aconseguir emocionar-nos! L'estètica de la composició icònica, la màgia dels colors, el joc de la llum, el ritme del moviment de les imatges, la capacitat evocadora de la música, la calidesa de la veu humana, l'impacte dels efectes sonors...

Però, no és qüestió d'anatemitzar ni els mitjans àudio-visuals, ni per extensió els altres mitjans de comunicació social -premsa, ràdio-, que també disposen de potents eines per a influir en la nostra vida. Fora il·lús intentar aïllar-nos del context cultural en el qual estem immersos, perquè, fins i tot, retallariem la nostra capacitat de comunicar-nos.

Amb tot, no és massa esperançador contemplar el panorama produït pel bombardeig constant de missatges que condicionen la nostra vida de tal manera que arriben a crear, en molts de nosaltres, una ètica determinada. Els mitjans de comunicació, i molt especialment la televisió, ofereixen a milions de persones, amb tota la persuasió de la que són capaços d'aconseguir, uns models, uns valors i unes conviccions que configuren una determinada visió del món sovint oposada a l'Evangeli. Aquestes influències en la majoria dels casos només responen a una motivació econòmica i/o ideològica, que intenta condicionar la llibertat dels receptors. Assistim a l'espectacle protagonitzat per una gran quantitat de subtilíssimes influències, en molts casos perniciosos, que han vist augmentar el seu potencial persuasiu a través de la seva difusió àudio-visual.

A més a més, l'actual profusió d'imatges i sons està donant lloc al naixement d'un nou tipus d'intel·ligència en les generacions joves que han crescut immerses en la cultura de la imatge. La persona de l'època iconosfèrica és més icònica

que lògica, més sensitiva que racional, més intuïtiva que discursiva, reacciona més davant els estímuls dels sentits que no pas davant les argumentacions de la raó. Aquestes persones comprenen sentint.

Sembla necessari, per tant, davant d'aquestes "influències", un plantejament pastoral fonamentat en el profund respecte a la llibertat de la persona humana i en la missió evangèlica d'estimar tothom com Déu ens estima.

La formació de "perceptors crítics" és una tasca pastoral que constitueix una veritable educació alliberadora, al servei dels valors més profunds de la persona i de la comunitat.

El "perceptor", per definició, és qui rep percepcions; és a dir, sensacions interioritzades des de l'òptica personal, interpreta els missatges que capta, busca en els mitjans de comunicació no només diversió o "notícies" sinó també "informacions", per tal de situar-se en el món i comprendre millor la realitat i l'aportació que ell hi pot realitzar. El perceptor, en lloc de ser simple espectador d'una realitat protagonitzada per altres, es considera a si mateix capaç de participar de manera protagonista en la realitat d'un món que també és el seu. No és part de la "massa", sinó que és un interlocutor amb personalitat pròpia, té una opinió qualificada; no adopta una mentalitat ingènua o mítica davant els esdeveniments dels mitjans de comunicació, resta lúcid i en discerniment actiu per separar fantasia i realitat; posa en pràctica la seva capacitat d'elecció i decisió; estudia i comprén els llenguatges i la tecnologia que utilitzen els mitjans de comunicació social.

Promoure la conversió de "receptors" en "perceptors" pot ser un veritable apostolat que, a més a més de contribuir al creixement de la persona i a la superació de les "influències" dels mitjans de comunicació, aportari a l'Església agents d'evangelització en l'àrea específica de la comunicació social.

■ **Francesc Viñas i Reixach**
(De la FUNDACIÓ MISSATGE HUMÀ i CRISTIÀ)

RESPIR

No esport, sinó aventura

Que ho digui un bisbe, i en un llibre que té per títol **Equilibri i adaptació**, és important. El bisbe francès Gerard Huyghe escrivia que "la santedat no és un esport on triomfen els herois, sinó una aventura de misericòrdia on són sadollats i ben plens els petits i els humils". És gairebé una frase evangèlica, de bona nova, una frase on les Benaurances hi troben tot el seu valor. Una frase, encara, que sembla dita per Maria en el seu Càntic, segons el qual els pobres seran emplenats i els rics, deixats anar sense res. Algú potser diria que és també una frase que va contra el corrent del món d'avui i el de sempre, si entenem món en el sentit que li dona sant Joan. Si anem, però, una mica a fons, ens adonarem que aquest món ja no compta amb la santedat i que, per tant, cap tema sobre la santedat no hi entra. Allò que m'agrada, d'aquesta frase, és dir de la santedat una "aventura de misericòrdia", a condició, però, d'entendre "aventura" no com una cosa que no saps si tindrà lloc, sinó com una realitat que cal esperar, que vindrà, però no saps per quins camins.

■ **Miquel Estradé**

Director: Joan E. Jarque i Juglar

Sots-directors: Francesc Malgosa Riera i Joan Carrera Planas.

Redacció i col·laboradors: Núria Albert; Montserrat Albert; Josep M. Aragonès; Joan d'Arquet; Jordi Bassas; Pilarín Bayés; Esteve Busquets; Pietat Campmajó; Oriol Camps; Pere Campàs; Salvador Cardús; Rosa Collell; Francesc Gamissans; Núria Giralt; Pau López; J. L. Martín Descalzo; Enric Graupera; Jaume Mora; Francesc Nicolau; Núria Oriol; Albert Pera; Antoni Plaça; Tomàs Puntí; Joan Salvador; David Vidal; Pere Vives; Manuel Valls; Miquel Estradé; Francesc d'A. Picas; Pere Saumell; Antoni Munné.

TORREDEMBARRÀ; Antoni Mirabet, SEUD'URGELL; José Manuel Vidal, MADRID.

Disseny: Josep Samper.

Compaginació: Carles Aguado

SUBSCRIPCIONS ANUALS

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal 7.800 Ptes.

Reste d'Europa: 11.960 Ptes. □ America, Àfrica i Filipines: 16.120 Ptes.
□ Àsia més oriental i Oceania: 22.360 Ptes.

Edita: FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA

Gerent: Jaume Roigé i Torrentgenerós

Redacció, administració, publicitat i autoedició:

Edifici de la Parròquia de la Mare de Déu dels Àngels,

c/ València, 244, 2º. Telèfons: 215 27 39 / 215 27 84.

Fax 215 28 05 - 08007 BARCELONA.

Impresora: Publiagraf, S. A. L. Passatge Valeri Serra, 30,

Tels. 454 16 30 / 17 77 BARCELONA.

D.L. B.14.387/79

Difusió controlada per O.J.D.

MEMBRE DE LA UCIP

Corresponsals: Leonard Santacana, GERVERA; Carme Frigola, FIGUERES; M. Caballé, GIRONA; Josep Nadal, IGUALADA; Jaume Montaña, LLEIDA; Enric Badosa, ROSES; Dolores Viñas, SABADELL; Joan Boronat, TARRAGONA; Norbert Miracle,

ARA MATEIX

Eleccions a la vista (1)

Tornem a entrar en una etapa electoral. Ara és quan els governants se senten generosos i àdhuc cofois de portes endins, és a dir, quan es tracta de valorar les accions realitzades per ells, i es mostren encara més crítics que de costum de portes enfora, és a dir, a l'hora d'analitzar l'actuació dels altres partits. Però el ciutadà ja coneix tots aquests mecanismes i difícilment cau a la trampa d'acceptar garça per perdiu. L'altre dia m'explicaven l'espectacle més aviat penós d'uns centenars d'avis portats amb autocar a un famós palau d'esports, en acte electoral mal disfressat de visita turística, amb aperitiu inclòs: l'oratória dels líders queia enmig d'un xivarri immens, els emblemes del partit organitzador rodaren tots per terra i l'autèntic debat consistí a disputar-se les begudes i les escarransides tapes... Tothom es defensa com pot.

Ara bé, malgrat totes les trapelleres, les eleccions continuen essent una cosa summament important. Són l'acte cabdal de la democràcia, l'hora del veredict popular. Per què, tanmateix, hi ha tant de desmenjament entre la ciutadania a l'hora d'anar a votar, tanta manca d'interès i, a la fi, tanta abstenció? Sento, a l'atzar, una enquesta radiofònica sobre aquest tema. Les respostes són acoquinants: que si tot és una farsa, que si els polítics diuen i no fan, que si no n'hi ha cap d'honorat...

Proposo a les persones de conviccions democràtiques, que ja hagin traspassat la quarantena, que es facin aquesta pregunta: què hauria donat jo, fa vint anys, per poder participar en unes eleccions lliures...? I heus aquí que amb encara no quinze anys de d'anar a votar, molts ja han perdut l'alè...

Els defectes dels polítics, la reincidència, sota capa democràtica, en vells tics autoritaris, la manca de decisió davant els problemes reals del poble i els brots de corrupció administrativa expliquen, només en part, aquest desencís. Però hi ha també en l'electorat molta immaduresa política per manca d'educació. De vegades, les actituds radicals o puritanes esdevenen negatives. Hi ha una manera de concebre allò que idealment caldria fer que impedeix fer allò realment possible. És el cas de molts que s'abstenen de votar perquè, veient que no podran obtenir tot el que desitgen, pensen que no podran obtenir res.

Un altre error és mirar-se els defectes dels polítics separatament dels de la societat quan, en realitat, en són el reflex. Josep Pla explicava que, durant la guerra civil, a un jove que es queixava de trobar depravacions en ambdós bàndols, ell va dir-li: i vostè què es pensava, que partint un formatge en dos trossos un d'aquests millora de qualitat? Semblantment podríem dir-nos: i, doncs, què ens creïem, que podríem continuar tenint una societat mediocre i produir, al mateix temps, una política excel·lent?

Aquestes reflexions d'a peu pla ens porten a un concepte modest de les possibilitats de la política i, per tant, de les eleccions. Val a dir que ni l'una ni les altres no són pas la solució: formen part d'un ventall més ampli d'esforços per la promoció de l'home. Però, modest i tot, com és modesta cada passa del nostre caminar, el vot del ciutadà és necessari.

Diré, per acabar, que alguns maximalismes de caràcter religiós també afavoreixen un cert menyspreu de la política. En realitat, però, una fe madura produeix dos efectes: ens revela la migradesa de l'acció política i ens empeny, tanmateix, a comprometre'ns-hi resoludament.

■ J. Carrera Planas

ACUDIT

Per la història sabem que la paidofília, és a dir, la utilització de menors d'edat per satisfer els instints sexuals era un hàbit força estès en determinats ambients culturals antics i no tan antics. Hi ha predicadors cristians primitius que han deixat recomanacions escrites contra el concubinat amb jovenets, i, ja en èpoques molt més recents, Nikos Kazantzakis ens parla d'hàbits semblants entre els dominadors otomans a Grècia el segle passat (vegeu la seva novel·la "Crist de nou crucificat"). I també els relats punyents de Malaparte sobre la prostitució infantil a Nàpols durant la segona guerra mundial.

Però l'actualitat dolorosa la tenim al nostre país, amb aquests esgarriuosos assassinats d'infants precedits d'abusos deshonestos, que ja fa temps que es vénen donant amb excessiva freqüència -si és que la freqüència d'aquestes accions mai pot deixar de ser excessiva. Els psiquiatres ens parlen d'oligofrènies i trastorns psicòtics que haurien empès en molts casos a aquestes accions. I potser és veritat. Però aquest afany de tipificació patològica del fenomen, sembla com si volgués esbiaixar una lectura més responsabilitzant i interpelladora. Si, quan l'acció humana va de bracet amb l'horror, s'ha de parlar necessàriament de trastorn mental, el grau de llibre responsabilitat del subjecte davant dels seus actes queda perillosament mermat. I no sols això, sinó que aleshores la crueltat gratuïta i fins volguda, es converteix en un episodi més d'un determinisme cec que abasta tota la natura, l'home inclòs.

Sense ànim de propugnar condemnes, hem de dir que no és aquesta la visió cristiana sobre la responsabilitat dels actes humans. A part les paraules duríssimes de Jesús sobre els qui escandalitzen els petits, Ell mateix situa en el cor humà tota la dolenteria de què és capaç el més pèrfid dels homes. No és allò que entra dins l'home que el fa impur, sinó tot aquell seguici de maldats que li surten del cor, i aquí sí que no hi ha excepcions entre els humans; el nostre desig desbocat pot empastifar-ho tot. Segles molt més tard, serà Freud qui ens dirà que en la sexualitat humana, fins i tot en la més "recata-

da", hi afloren de forma subliminal totes les perversions hagudes i per haver. Freud, a part d'escandalitzar el seu auditori victorià, no va dir res de nou que la teologia cristiana no conegués amb el nom de pecat del món.

Però, si Freud veia en la repressió d'aquestes polimorfes perversions, l'origen de les neurosis, la moral cristiana hi veu el principi de tota virtut. Pel que fa al sexe, la moral cristiana no és repressiva -com s'ha dit i es diu- sinó selectiva i, sobretot, realista: sap perfectament que les passions, quan es desborden, poden arribar a límits difícilment control·lables; i sap també que la

frontera entre el desig i la violència és molt difícil de delimitar. Per això, des d'un punt de vista cristià, hem de dir que, per més exemplar que pugui ser la penalització d'actes com els esmentats, o bé, do-

nat el cas, per més depurada que pugui ser la teràpia psiquiàtrica, ben poca cosa guanyarem, si el clima d'immoralitat pública que patim no remet de forma substancial.

I això ho dic, no pas per victimisme moralista, sinó perquè és objectivament cert. És molt legítim que els **mass media** puguin exercir la seva tasca amb plena llibertat d'expressió, però també és just que se'ls exigeixi tenir en compte la vulnerabilitat dels destinataris de la informació. Tota **ex-pressió** implica, per definició, una **pressió-cap-enfora** exercida sobre algú; i aquest "algú" molts cops pot quedar inerm i desorientat per la **pressió** que li cau al damunt. I és més que segur que accions abominables com les que dissortadament estem comentant, tinguin un component important d'inducció provinent d'una **ex-pressió** que, sota pretext de ser lliure, en realitat esdevé tirànica.

Per això, més que buscar-hi una etiologia patològica, potser ja seria hora de denunciar responsabilitats compartides, per causa d'interaccions viciades entre individu i societat, que disparen els mecanismes del desig fins a nivells difícilment control·lables per la voluntat lliure. Una voluntat lliure, que els cristians sabem que, a més a més, ha de ser alliberada pel do de Déu que anomenem Gràcia.

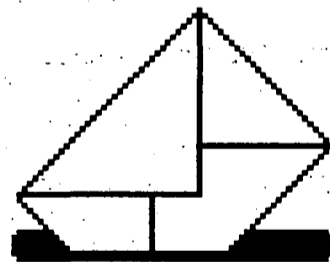
■ Jordi Bassas i Ribalta

Les coses "en el seu lloc"

• Sr. Director:

El fet que només el 30 per cent dels espanyols compleixen amb el precepte dominical dedueix el ministre d'Educació que és poca l'estima que els ciutadans tenen per l'Església. I aquest -segons ell- poca estima és la causa que el president del Govern hagi tardat sis mesos a concedir al cardenal Suquía l'audiència sol·licitada. No ha fet res més -segons l'opinió del ministre- que posar l'Església "en el seu lloc".

A part que és una descortesia i demostra poca disposició democràtica procedir així amb qui representa, segons admet el mateix Sr. Solana, el 30 per cent dels ciutadans, -¿potser el partit socialista en representa molts més?- el ministre jutja amb molta lleugeresa, que els catòlics, molt nombrosos, no obeeixin un mandat de l'Església com és el precepte dominical no s'ha de deduir que l'apreciïn. ¡Hi ha tants fills que no obeeixen els seus pares i

per això no podem deduir que no els apreciïn!

Més que aquesta dada d'anar o no anar a missa, que tant ha impressionat el ministre, per a l'espanyol són molt significatius aquestes altres: el 85 per cent dels pares d'alumnes que van a col·legis públics -i sobretot dels privats- desitgen educació religiosa per als seus fills i el 90 per cent dels ciutadans "estan disposats a sacrificar-ho tot, fins i tot la pròpia vida, per la família". Com a membre d'un govern que tan poca cosa fa per la família -la ignora com el Sr. González ha ignorat al cardenal Suquía- i com a titular del Departament d'Educació, caldria que el Sr. Solana, tan sensible als resultats de les enquestes,

obrés en conseqüència. Ell i el Sr. González.

Llavors sí que les coses es posarien "en el seu lloc".

Luis Riesgo Ménguez
Barcelona

L'amor no és pornografia ni llibertinatge

• Sr. Director:

Malauradament ha sonat l'hora de la llibertat sexual i de l'erotisme desvergonyit que gairebé ho envaïx tot. Per a molts sembla que no queda altre remei que fer "els ulls grossos", i no enfadar-nos inútilment.

Es diu que cal "realitzar-se", acusant de repressiva la moral cristiana. Tal vegada convindria demostrar millor que no és així, donat que la llei de Déu es resum en l'amor.

Molta gent honesta no es veu capaç de combatre la pornografia ni el llibertinatge. No troba arguments i se sent torbada davant la insolència o pro-

Catalunya Cristiana

El diumenge, 21 d'abril, tingué lloc a Santa Maria de Palautordera la JORESCO, la trobada general dels monitors del Moviment de Centres d'Esplai Cristians de Barcelona. Hi eren presents més de mig miler de joves. El lema d'enguany ha estat aquest: "Eduquem els infants, defensem els seus drets". És el segon any que hi hem reflexionat. Aquests joves es volen prendre seriosament la seva tasca educativa. El moviment en el qual estan fedrats intenta d'ajudar-los a portar-ho a terme amb un esperit cristià.

A l'esplai el joc té una especial significació. La major part de les activitats es basen en el joc. Es fan jocs de moltes menes, i no solament per entretenir, sinó amb una intenció clarament educativa. Però hi ha un "joc" en els esplais cristians que expressa molt bé la seva identitat. I perquè això s'entengués millor vaig explicar als monitors la següent història, treta de la tradició jueva.

Una tarda, el nét del famós rabí Baruch, un noi que es deia Jehiel, jugava a amagar-se amb un company. Després d'una llarga i inútil espera sortí del seu amagatall, però el seu company no apareixia enlloc. Jehiel s'adonà aleshores que el seu amic mai no l'havia estat buscant. I començà a plorar. I tot plorant, anà a trobar l'avi, el rabí Baruch, per explicar-li la seva desgràcia. Els ulls del rabí també començaren a negar-se de llàgrimes, i digué al noi: "Mira, també Déu diu el mateix: Jo m'amago, però ningú no em vol cercar".

Partint del comentari del vell

Un joc que val la pena

rabí Baruch podem afirmar que la vida és un joc en el qual Déu espera, o millor encara, ens espera. És un joc que Ell començà el primer dia de la creació i que continua al llarg de la història. I si Déu inicià aquest meravellós joc amb la seva creació, aleshores és també veritat que és en aquesta mateixa creació que hem de cercar el primer anunci del joc de la vida.

Hi ha una persona, però, que és decisiva per saber jugar-lo bé aquest joc. Conèixer-la i seguir-la és imprescindible per aprendre a jugar-lo amb èxit: és Jesús. Déu ha volgut jugar tan seriosament aquest joc que ens ha donat Jesús. I Jesús mor a la Creu, per tal que nosaltres tinguem el senyal de pista més clar i transparent que pot existir.

Jesús ens ensenya fins i tot quines són les seves regles. Aquestes regles són les benaurances. Per això al joc de l'Evangeli és força diferent dels altres jocs que ens proposa de jugar el món. Aquí, el qui perd guanya, el qui dóna la vida és ressuscitat, el qui es creu perdut i sense remei és salvat. És un joc en el qual els pobres són emplenats de dons i on els rics són acomiadats amb les mans buides, on els primers són els últims i on els últims, els deixats de banda, resulta que són els primers.

N'hi ha que pensen que aquest joc no serveix per a res. És una pèrdua de temps, diuen. Alguns actuen com l'amic del petit Jehiel que renuncià, indi-

ferent, a participar en el joc. I n'aigualeixen l'alegria i la festa per a les quals aquest és destinat. D'altres, pensen que són millors jugadors que Aquell que començà un dia el joc de la vida. I acaben apostant per una existència en la qual es prescindeix de Déu, una existència on la recerca de Déu els apareix com a quelcom inútil.

El dissabte de Rams, l'arquebisbe de Barcelona, Mons. Ricard Maria Carles, demanava als centenars de joves que s'havien congregat en l'acte que es féu a la catedral: "Joves, ajudeu-me a escalfar la diòcesi". A Palautordera, jo vaig fer arribar aquesta clamorosa petició als joves monitors dels esplais cristians.

No és pas poc el que molts centres d'esplai realitzen en aquesta direcció. Però penso que si la totalitat dels monitors de la nostra diòcesi s'entusiasessin per jugar ells mateixos aquest joc (que fa uns anys fins i tot donà títol a un llibre publicat per uns professors de l'Escola de l'Esplai: "Déu ve a jugar a l'esplai"), el foc de la fe, de l'esperança i de l'amor cremaria en el cor de milers d'infants i de joves i escalfaria també les seves famílies. Fóra una verita-

ble Pentecosta ardent, una Pentecosta jove, "joia per l'Església, saba per al món", com canta la cançó de l'Aplec de l'Esperit que se celebra el 19 de maig a Manresa.

"Ajudeu-me a escalfar la diòcesi". ¿No hem d'entendre aquestes paraules en clau d'evangelització? ¿No han de suscitar dintre nostre un desig renovat de ser testimonis de Jesucrist enmig dels infants, adolescents i joves? ¿No ens revesteixen d'una tremenda responsabilitat en relació als criteris, idees i valors que els transmetem?

"Esteu disposats a jugar-lo aquest meravellós joc"? Vaig preguntar a aquells nois i noies monitors. Sé que són molts els qui el juguen cada dia amb la més plena responsabilitat i amb la més absoluta serietat. D'altres van madurant el seu camí i la seva recerca. Però, només mirant-los com treballen amb els infants i els adolescents, tinc la secreta confiança que la seva resposta és positiva. Perquè són enmig d'ells a l'estil del Bon Pastor, lliurement, gratuïtament, per amor. Perquè s'estimen els infants. Perquè els reconeixen com a germans seus. Perquè defen-

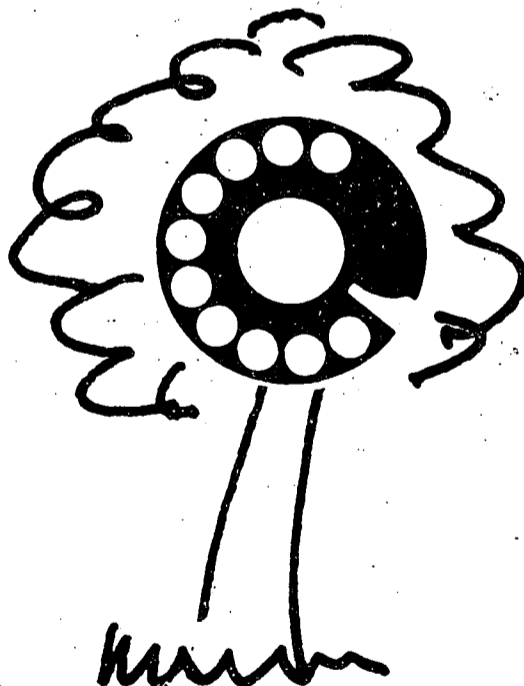
sen els seus drets. Perquè es comprometen amb ells en el meravellós joc de la vida.

Per Pasqua celebrem que el temps, alliberat dels seus límits, es manifesta en tota la seva veritat com el lloc de l'esperit i com el paradís retrobat en el qual Déu i l'home conversen amigablement. En Jesús, el Pare, per dir-ho així, ha deixat finalment el seu amagatall i ve al nostre encontre, perquè vol ser conegut i estimat com l'Amic que està disposat a donar-nos-ho tot. Déu ha sortit a l'encontre de la nostra indiferència. Déu s'ho ha jugat tot perquè nosaltres finalment reaccionem. Per això l'esplai cristià ha d'ajudar a superar la indiferència, ha de suscitar la passió pel joc de la vida, ha de proposar la fe, ha de conrear la gratuïtat de les relacions, la recerca de l'alteritat (i de l'Altre, en majúscula), la joia de les amistats i dels afectes i ha d'esdevenir un temps per a tots i per cadascun. Un temps per viure la solidaritat, la fraternitat, la bellesa, l'acció de gràcies, la fe. L'esplai cristià ha de ser un lloc de veritable comunitat.

És un joc diferent dels altres jocs, però és el més meravellós que podem oferir.

■ Manel Valls i Serra

Endreccem Catalunya

(900) 30 12 24

Col·labori! truqui al telèfon verd:

Un telèfon obert
a la participació i a la informació ciutadana
per a fer de Catalunya un país on viure.
Protegir el medi ambient és cosa de tots!

Generalitat de Catalunya
Departament de Política Territorial
i Obres Públiques
Direcció General de Medi Ambient

MEDI
AMBIENT

vocació. Els creients podem parlar i oferir l'autenticitat de l'amor, que és donació i no egoisme. L'amor no s'ha d'identificar amb el plaer carnal; és molt més ampli i profund. Exigeix sacrifici, responsabilitat i afecte. D'això no hi ha res en la pornografia i en el llibertinatge, que busquen el cos d'un altre purament com a objecte de plaer sense respectar l'edat, els sentiments i totes les condicions humanes de la persona. La pornografia i el llibertinatge degrada el sexe, mentre que l'autèntic amor l'ennobleix i dignifica.

**Jaume Boadella i
Casamitjana**
Valldoreix

**Gràcies pels sacerdots
que tenim**

•Sr. Director:

He observat en "CC" molts articles i notícies sobre sacerdots del nostre país, que s'han distingit per la seva modestia i a voltes amb graus heroics de

virtut. Grans com si fossin nobles i senzills com un home de camp; senyors dels seus propis desitjos i amants dels dèbils i pobres; que mai no es doblegaren davant els poderosos i foren servidors dels humils, dòcils als seu Mestre Jesús.

N'he conegut acostumats al sofriment, lluny de les enveges, transparents en la ment, sincers en les paraules, amics de la pau, enemics de la peresa, administradors fidels del perdó de Déu. Els estimo perquè representen i ens presenten Crist Jesús, l'únic sacerdot que ens ha dut la salvació. Els agraeixo pel seu amor a la Mare de Déu, per les Primeres Comunions tan solemnes y boniques en les seves parròquies, pel seu acompanyament als difunts, i per totes les associacions, institucions benèfiques i socials i pel sentit de comunitat entre tots els creients. Tant de bo continuïn oferint-nos el seu missatge de servei, d'oblació i de pregària.

Raquel Serna
Reus

"Centesimus annus" la tercera encíclica del papa Joan Pau II

El capitalisme ateu no és l'alternativa del marxisme

ROMA.-"L'Església -diu Joan Pau II- s'ha negat sempre a fer del mercat el suprem regulador i quasi el model o la síntesi de la vida social".

En la "Centesimus annus", primera encíclica del postcomunisme que fou presentada el passat dijous, 2 de març, el papa Joan Pau II posà àmpliament de relleu les limitacions de l'economia de mercat d'Occident amb totes les seves seqüeles de recerca desenfrenada de guanys fins i tot a costa de la destrucció del medi ambient, el seu consumisme omnipresent, el seu egoisme, la seva manca de solidaritat i el seu materialisme. Joan Pau II, que en l'encíclica condemna el capitalisme "programàticament ateu", avançà el dia abans, durant la seva habitual audiència dels dimecres, el contingut del document en advertir que l'eufòria per la caiguda del comunisme no ha d'incloure "injustificats triomfalismes". El Papa ha volgut recordar que la caiguda del comunisme no eximeix al capitalisme de les seves pròpies responsabilitats.

El Pontífex va voler recordar en l'audiència de l'1 de maig -Festa de sant Josep Artesà- als apòlogues d'Occident que "la pobresa més extrema continua dominant en diverses regions del món. Hi ha poblacions senceres que estan encara privades dels seus més elementals drets i no disposen dels mitjans necessaris per satisfer les necessitats humanes més fonamentals".

Gran part de la culpa d'aquesta situació és, segons el Papa, en l'occident capitalista, on "s'adverteix tot sovint una espècie de pèrdua existencial, una incapacitat per a viure i gaudir rectament del sentit de la vida i, malgrat l'abundància de bens materials, una alienació i una pèrdua de la pròpia humanitat en moltes persones, que se senten reduïdes a la funció d'engranatges en el mecanisme de la producció i del consum i no hi ha manera d'afirmar la pròpia dignitat d'homens, fets i imatges i semblança de Déu".

Caigut el comunisme, els problemes continuen

En aquesta nova encíclica, el nom de la qual fa referència al centenari de la "Rerum novarum" de Lleó XIII -la primera relativa a les qüestions socials-, el Papa deixa clar que, caigut el comunisme, "els problemes i les situacions d'injustícia i de sofriment humà no han estat malauradament superats. Caiguda una resposta insuficient -afegí el Pontífex-, continua essent sempre actual i urgent la qüestió a la qual havia estat donada aquesta resposta".

El Papa ratificà "el valor ètic de la llibertat de mercat", però afegeix

significativament que "l'Església catòlica s'ha negat sempre i encara avui se segueix negant a fer de mercat suprem regulador i gairebé el model o la síntesi de la vida social".

Nou orde econòmic

Joan Pau II insisteix com ja féu en la seva encíclica "Sollicitudo rei socialis", publicada el 1987, que l'Església no preconitza una via pròpia per a gestionar l'economia, sino que determina criteris que han de caracteritzar qualsevol solució: respecte i solidaritat entesos com a "expressió social de l'amor". És indubtable -digué- que "juntament a la propietat individual cal afirmar el destí universal dels béns de la terra".

Ara que la derrota del comunisme ha posat fi a l'ateisme ideològic dels països de l'Est, Joan Pau II s'enfronta amb un Occident que no nega Déu, però que l'ignora. El Papa, l'ateisme pràctic d'Occident amenaça ara amb envair les terres "alliberades" del socialisme real.

La personal celebració del Papa per la caiguda dels règims marxistes, a la qual tant ha contribuït aquest pontificat, és objecte d'un capítol sencer de l'encíclica, però ve acompanyada d'una incisiva crítica de les limitacions de

l'economia de mercat i del "capitalisme ateu".

La crida que féu el Papa en la "Sollicitudo rei socialis" a favor d'un nou orde econòmic mundial, que permeti al Tercer Món abandonar la situació d'injustícia i esclavitut en què viuen els seus habitants, vindrà acompanyada en aquesta ocasió d'una més gran crítica als valors dominants en les

economies i en les societats capitalistes occidentals. Una crítica que, segons alguns experts vaticanistes, ha estat lleugerament atenuada en l'últim moment per evitar que es qualifiqui a Joan Pau II com el Papa anticapitalista.

En números successius del nostre setmanari, publicarem densos comentaris sobre aquest document pontifici.

FILTRANT LA NOTÍCIA

Una greu interpel·lació a la Suïssa rica

"L'Europa del demà ha de ser un espai no solament econòmic, sinó social, amb una política de control democràtic que permeti participar en una acció solidària comuna".

Aquesta ha estat la conclusió d'un Fòrum promogut per "Caritas", celebrat a Lausana (Suïssa) a mitjan abril. L'agència Em que ha facilitat la informació, afegeix que la conclusió afecta qualsevol ajut mutu, i que les Esglésies i els Estats han de participar a tots nivells en un esperit de concertació i de diàleg.

El tema de la trobada fou: "Per una Europa social i solidària". Assistiren al Fòrum unes 50 persones compromeses en afers pastorals de Suïssa, amb el desig d'intercanviar idees sobre els problemes socials de l'Europa-92 i trobar respostes adients.

La problemàtica prioritària d'Europa reclama una política social general i una atenció especial a l'emigració del Tercer Món. Aquests dos temes foren estudiats en taula rodona al llarg del Fòrum. Hi assistiren sociòlegs de gran prestigi, com Eduard Brand, director de "Caritas" de Bèlgica; Philippe Bois, professor de Dret Social a la universitat de Neuchâtel; Pierre Zwahlen, secretari de Cultura suïssa per l'ajut als refugiats;

Mario Carera, coordinador de política social del treball a Suïssa, i d'altres. També hi participaren representants de distintes institucions socials i assistencials, així com el pare Roger Berthouzos, eximi dominic en el camp de la sociologia.

El Fòrum ha subratllat que, perquè Europa assumeixi el seu compromís, cal que desenvolupi una solidaritat més forta, donant suport a la justícia i a la dignitat de l'home, i això, tant en el mateix continent com en el Tercer Món, tant al Nord com al Sud.

L'Europa del demà -declararen els participants- està en un procés dinàmic que obligarà a una evolució en el camp social. Suïssa, un dels països més petits en extensió geogràfica, és dels més rics, no tant per recursos propis com pels diners de tot el món acumulats en els seus bancs. El Govern i les comunitats religioses han de promoure conjuntament la justícia, la pau i la salvaguarda de tota la creació.

El Fòrum de "Caritas" celebrat a Lausana ha interpel·lat les consciències d'una de les nacions més afavorides del món. Veurem els resultats.

■ Francesc Gamissans

Institut de Journalisme European Media St

ROBERT SCHUMAN

Formació intensiva a Periodisme

El món està en ebullició. Una guerra va esclatar. Però fronteres i murs van caure. Els països es reconstrueixen. Incansablement, el món s'alceca. Un món apassionant per qui té els ulls posats en el futur, el plaer del contacte amb altres mentalitats; un món ple d'esperança per que té l'esperit cristià i interessos europeus...

Si la informació t'apassiona, et succeirà el mateix amb l'Institut del periodisme Robert Schuman/European Media Studies, professional, bilingüe, europeu i catòlic amb un any de formació exigent, però que val la pena.

Esperem dels estudiants el diploma de quatre anys d'estudis universitaris, el domini del francès i de l'anglès i el compromís cristià.

Per més informació:

Sr., Sra., Srta.:
 Edat: Funció: Tel.:
 Adreça:

voldria informació sobre el curs
 sol·licitud de candidatura

Instituto Robert Schuman/European Media Studies
 32-34, rue de l'Association - B - 1000 Brussel·les, Bèlgica
 Tel. (322) 217 23 55 - fax (322) 219 57 64

L'ESGLÉSIA EN EL MÓN

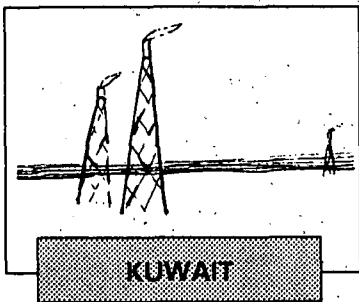
EQUADOR

Quito.- L'Església afavoreix els indis

L'Església catòlica a Equador és objecte d'una dura campanya d'amenaques i pressions a causa del decidit suport que els bisbes del país vénen donant als moviments indígenes. La campanya és promoguda per un anomenat Front Nacional Equatorià. Aquesta organització ha exigint al bisbe de Riobamba, monsenyor Víctor Corral, que expulsés de la seva diòcesi a tots els missioners estrangers. Aquest mateix Front Nacional és el responsable dels atemptats terroristes comesos en el passat mes de febrer contra el missioner francès, pare Michel Alexandre.

La Conferència Episcopal d'Equador ha fet públic un co-

municat en què declara la seva solidaritat amb el bisbe de Riobamba i dona suport als esforços que aquest fa per afavorir un diàleg entre les organitzacions indígenes i les autoritats del Govern. Diverses Conferències Episcopals, entre les quals la francesa, han expressat a la d'Equador el seu suport i solidaritat en la seva lluita pels drets dels indígenes. (APIC)

KUWAIT

Kuwait City.- La democràcia no arriba per ara

L'emir de Kuwait, Jaber Ahmad el Sabbah, ha anunciat que "la democràcia no arribarà per ara al meu país perquè podria dividir el poble". Les declaracions de l'emir kuwaitià han causat gran

preocupació a la Casa Blanca i el president del Estats Units, George Bush, ha enviat a Jaber Ahmad el Sabbah una carta en la qual li suggereix que porti a terme les reformes anunciades. Segons "The New York Times", la família de l'emir ha tornat al seu opulent estil de vida, al marge dels greus problemes que sofreix el poble kuwaitià.

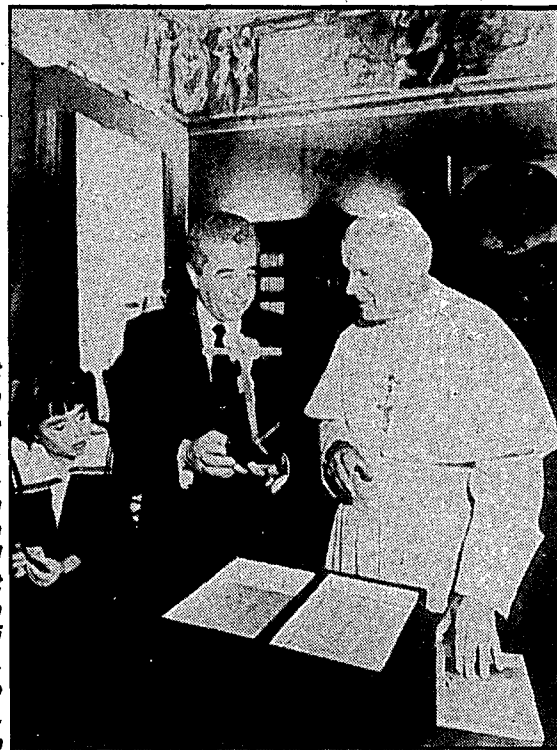
BOLÍVIA

La Paz.- Institut teològic de pastoral "aimara"

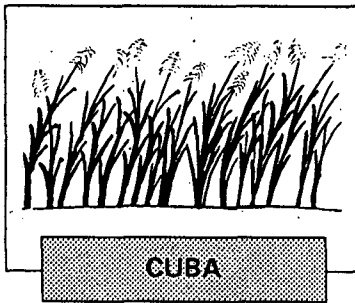
Amb una missa concelebrada amb els bisbes auxiliars, mons. Jesús Juárez Párraga, s.d.b., i Adhemar Esquivel Kohenque, l'arquebisbe de La Paz, mons. Luis Saíenz Hinojosa, o.f.m., inaugura en la localitat de Laja l'Institut teològic de pastoral aimara (ITEPA) que iniciarà les seves activitats amb un centenar de catequistes i laics de les diferents comunitats camperoles de l'altiplà de La Paz. Mons. Saíenz, durant l'homilia de l'ofici afirmà que formar catequistes aimares per a l'Església és una obra de Déu, perquè la seva vivència i riquesa d'esperit dona un testimoni dels valors de la religió catòlica. En la part de la reflexió, l'arquebisbe de La Paz digué que "és un desafiament per a l'Església catòlica posar en marxa l'ITEPA, perquè volem har-

monitzar la cultura aimara amb el cristianisme catòlic". El pare Cristóbal Bialasik, de la congregació del Verb Diví, que fou presentat com a director responsable de l'ITEPA, digué que "l'objectiu d'aquest institut és, en línies generals, formar el laiccatequista aimara perquè assumeixi la responsabilitat en la tasca de l'evangelització dins l'Església-comunitat, i puguin ser ells el fermament en la construcció d'una Església amb una imatge pròpia". La modalitat dels cursos -assenyalà- respectarà el "calendari agrícola, cosa que significa que els cursos es dictaran en el temps lliure, en els mesos de novembre, desembre, gener, febrer, finals de juny, juliol, agost i part de setembre. (O.R.)

Audiència al President del Govern de Canàries

El president del Govern autònom de Canàries, Lorenzo Olarte, fa donació d'un crucifix al papa Joan Pau II durant l'Audiència Privada que li fou concedida, juntament amb la seva família, en el Vaticà

CUBA

L'Havana.- El govern autoritza el repartiment de la Bíblia

El govern de Cuba ha concedit permís a la Unió de Societats Bíbliques per introduir i repartir gratuïtament a l'illa 51.000 bibles, 20.000 nous testaments, 300.000 extractes bíblics i un milió de seleccions de la Bíblia. (OFIM)

Praga: successor del cardenal Tomasek

Monsenyor Miroslav Vlk, de 59 anys, ha estat nomenat arquebisbe de Praga, en substitució de l'ancià cardenal Tomasek, que farà 92 anys el juny i que durant molt de temps ha estat l'oposició més dura el règim comunista txecolovac. Normalitzada la situació amb el nomenament de tots els bisbes de les catorze diòcesis, el Papa ha acceptat la renúncia de l'ancià cardenal. Monsenyor Vlk, fins ara bisbe de Ceska Budajovice, fou molt perseguit per la seva tasca entre els universitaris.

URSS

El Papa Joan Pau II ha adoptat disposicions molt importants per reorganitzar l'Església catòlica de ritu llatí a les Repúbliques soviètiques de Bielorússia, Rússia i Kazakistan.

Joan Pau II, en la seva sollicitud pels catòlics que viuen a la Unió Soviètica, ha erigit a Bielorússia l'arxidiòcesi metropolitana de Minsk-Mohilev, per a la qual ha nomenat arquebisbe monsenyor Kazimierz Swiatek, i la diòcesi de Grodno, per a la qual ha designat bisbe el sacerdot Alexander Kaszkiewicz; a més, ha nomenat administrador apostòlic de la diòcesi de Pinsk mons. Kazimierz Swiatek.

Per als catòlics de ritu llatí de la República Socialista Federativa Soviètica Russa, ha instituït per la part europea de Rússia, l'administració apostòlica de Moscou, nomenant administrador apostòlic mons. Tadeusz Kondrusiewicz i per Sibèria,

l'administració apostòlica de Novosibirsk, ha nomenat el pare Joseph Werth.

Per als catòlics de ritu llatí de la República Socialista Soviètica de Kazakistan ha instituït l'administració apostòlica de Karaganda, i ha designat per el càrrec al p. Jan Lengua.

El govern soviètic partidari de la reestructuració

Amb aquestes disposicions ha reorganitzat l'Església catòlica de ritu llatí a Bielorússia i ha tractat de pal·liar de les necessitats d'assistència espiritual de

les comunitats catòliques llatines de Rússia (més de 60.000 catòlics) i de Kazakistan (prop de 500.000) amb el nomenament de tres administradors apostòlics.

El Govern soviètic, en els seus contactes amb la Santa Seu, havia exposat la necessitat que es reestructuressin els límits de les diòcesis, a fi que no hi hagués territoris confiats a la cura pastoral de bisbes residents a altres Estats. Per tant, un cop restablerta la llibertat religiosa amb la nova llei soviètica sobre la llibertat de consciència i les associacions religioses, s'han reorganitzat les diòcesis de ritu bizantí i llatí d'Ucraïna.

Interlocutors qualificats per al diàleg ecumènic

El llarg període d'ateisme i d'intensa persecució religiosa, juntament amb les successives deportacions, havien canviat la topografia religiosa llatina de la Unió Soviètica, especialment de Sibèria, i no es podia deixar sen-

se legítims pastors aquests fidels. Ara s'ha fet una primera organització d'aquelles comunitats. Més endavant s'estudiarà millor la manera d'assegurar assistència espiritual als catòlics de ritu llatí de tot el territori de la Unió Soviètica, per afavorir el desenvolupament de la seva fe i la pràctica religiosa.

Visitarà Rússia el Papa?

Un feixuc contenciósembla eclipsar el viatge del Papa a l'URSS perfilant-se cada dia més incert. Un obstacle per organitzar-lo són les diferències entre l'Església Uniata d'Ucraïna i l'Església ortodoxa. La reorganització de les diòcesis permetrà una distinció? Amb la nova onada de nomenaments, la Santa Seu ha volgut proveïr d'interlocutors "qualificats" les comunitats catòliques per desenvolupar posteriorment el diàleg ecumènic amb l'Església ortodoxa russa i amb les altres comunitats presents en el territori soviètic".

Joan Pau II reorganitza l'Església

Monsenyor Tadeusz Kondrusiewicz, nou administrador apostòlic de Moscou, amb el Sant Pare Joan Pau II

BARCELONA

• UNA NOVA VISIÓ DEL MATRIMONI EN UN CAP DE SETMANA.

Per tal d'aportar a les parelles una tècnica de diàleg que ajudi a profunditzar en la relació d'esposos i en el sagrament del matrimoni; com també renovar, enfortir i vivificar l'amor conjugal, l'ENCONTRE MATRIMONIAL anuncia la propera trobada, que tindrà lloc els dies 31 de maig, i 1 i 2 de juny. Comença el divendres a les 9 del vespre i acaba el diumenge a les 6 de la tarda. També poden assistir-hi els sacerdots, religiosos/es, fent en aquest cas el temari adient. La trobada és d'orientació catòlica, però està oberta a altres religions i creences sense distinció. L'aportació econòmica és voluntària i totalment anònima. Informació: tels. 232 38 77 - 349 75 87 - 213 45 42.

• Acte Acadèmic en memòria del P. Arrupe. Organitzat per Comunitats de Vida Cristiana (CVX), Associacions d'Antics Alumnes del Col·legi de Casp i Sant Ignasi, Centre d'Estudis Cristianisme i Justícia: "ARRUPE, testimoni de la fe per al nostre temps". Ponents: Luis de Sebastián, José Ignacio González Faus, Josep Vives. Tindrà lloc el dijous, 16 de maig, de 9 a 10'30 del vespre, al Casal Lloia, c/ Balmes, 138 (al costat de l'antic Forum Vergés). Per a més informació: tel. 317 23 38.

• Parròquia de Santa Maria de Gràcia. Cicle de Misses Polifòniques. - Dia 12 de maig (diumenge), a les 12 del migdia. Missa a quatre veus (coneguda també per "Missa de Madrid), de DOMENICO SCARLATTI, interpretada pel quartet SCALA ARETINA, de Barcelona.

• PARAY - LE-MONIAL. Sessions d'estiu 1991. - Dates de les sessions: 1ª Trobada internacional 19-24 juliol; 2ª Trobada internacional 1-6 agost; Fòrum de joves 8-13 agost. Viatges en autocar. Traducció simultània a 8 llengües. Informació, inscripcions i reserva d'autocar: telefonar al (93) 301 95 34 (dimarts, dimecres, dijous). Organitza la Comunitat de l'Emmanuel.

• Parròquia de Santa Anna, de Barcelona. - Els pallaresos residents a Barcelona i devots de la Mare de Déu d'Arboló honoraran la seva Patrona amb la Santa Missa i cant dels Goigs, el diumenge dia 19 de maig, a les cinc de la tarda, a la parròquia de Santa Anna.

• Església de les Germanetes dels Pobres. - (c/ Casp, 73). Els devots del Sant Crist d'Arén, residents a Barcelona, celebren la seva Festa Major i cant solemne dels Goigs, a l'església

de les Germanetes dels Pobres, Casp, 73, el dia 23 de maig, diumenge, festa de la Santíssima Trinitat, a les 7 de la tarda.

• Pentecosta. ENCONTRE DE LA FAMÍLIA ESPIRITANA. - Com cada any, la Família Espiritana celebrarà la seva Festa Major - PENTECOSTA - amb un Encontre-Convivència i un Triduum de preparació. TRIDUUM - dies 16, 17 i 18 de maig, a les 7 de la tarda, al c/ Mallorca, 317, pral.: Reflexió i Eucaristia. ENCONTRE-CONVIVÈNCIA - 20 de maig (dilluns de Pentecosta), a les 5 de la tarda, al Col·legi de Santa Teresa (Teresianes) c/ Nàpols, 359 (xamfrà Travessera de Gràcia). Tel. 207 57 11. Transports: Metro Pl. Joanic; Autobusos, 15-20-21-45-47-55. Organitza: Missioners Espiritans.

• Moviment Cristià de Mestres. - La propera trobada serà de dos dies a la "Casa de la Immaculada", c/ Edith Llauredó, 22, TIANA. Hora d'arribada: 3/4 de 12 del dissabte, 11 de maig. Els temes de reflexió són: FORMATIU, "La valoració de la persona des de l'Evangeli", a càrrec de Mn. Oriol Garreta; PEDAGÒGIC, "El respecte a la individualitat del nen". Per més informació: Montserrat Sardà, tel. 453 44 99.

• Celebració en Cant Gregorià. - Dia 19 de maig, Pentecosta, a les 10'30 del matí, a l'església de l'Oratori de Sant Felip Neri, de Barcelona, Pl. de St. Felip Neri, 5.

• Unió Espiritual de Mares. - Trobada mensual. Dia 15 de maig. Lloc: Riera de St. Miquel, 1 bis. A 2/4 de 5, celebració de l'Eucaristia. A 2/4 de 6, Conferència: "La nostra Pentecosta", a càrrec de Cebrià Pifarré.

• AJUDA A L'ESGLÉSIA NECESSITADA. - El P. Werenfried torna altra vegada a Barcelona! El proper 18 de maig (dissabte), ens trobarem els benefactors i amics de la nostra Obra, junt amb el nostre fundador, el P. Werenfried, a Montserrat. A les 10 h. escoltarem el seu missatge a la Basílica, compartirem després l'Eucaristia i ens reunirem al migdia en un àpat de ger-

manor. Informació i inscripcions: A.E.N., c/ Luis Antúnez, 24, tel. 237 37 63. Horari: de 7'30 matí a 3'30 tarda.

• VETLLA PENTECOSTA. - Dia 18 de maig, a la Parròquia de la Mare de Déu dels Àngels, c/ Balmes, 78, (cantonada c/ València), a les 22,30 h. celebració de l'Eucaristia. Organitza: Renovació Carismàtica Catòlica, Grup "BONA NOVA". Tots hi sou convidats! Aclariments: 211 48 43.

• DIA DE RECÉS (femení). - A la Casa de Betània, Cornellà de Llobregat. Director: P. Ramon Setó, CFM. Data: diumenge, 19 de maig de les 10 del matí a les 6 de la tarda. Inscripcions a

Bonavista, 37 Cornellà. Tel. 375 11 02. (Metro Línia V, Estació Gavarrà).

VIC

• Concert d'Orgue a l'església del castell de Tona. - En aquesta església romànica tindrà lloc un concert d'orgue, el diumenge 12 de maig, a les 17'30, a càrrec de Josep M. Mas i Bonet, catedràtic d'orgue del Conservatori Superior de Música del Liceu, i titular de la Prioral de St. Pere, de Reus. La primera part comprendrà obres d'organistes catalans: Pere Alberch, Joan Cabanilles, Narcís Casanoves i Antoni Soler; i la segona obres de Johann Sebastian Bach.

A cent anys de la Carta Encíclica "Rerum Novarum" del papa Lleó XIII

acte commemoratiu

presidit per mons. Ricard M. Carles, Arquebisbe de Barcelona dimarts, dia 28 de maig de 1991, a les 20 h. al Col·legi d'Advocats de Barcelona (carrer Mallorca, 283)

Obertura per mossèn Malaquias Zayas, vicari judicial de l'Arquebisbat de Barcelona.

Com vam viure la "Rerum novarum" a la Barcelona dels anys 30 pel senyor Josep Baguñà, secretari de la Federació de Cristians de Catalunya.

Un nou catolicisme social, a la represa dels anys 50 pel senyor Josep Castaño Colomer, director de l'Institut de Promoció i Formació Cooperativa de la Generalitat.

La doctrina social de l'Església a la llum de la "Rerum novarum" i projectada a la societat d'avui per Mons. Josep Guix, Bisbe de Vic.

Després dels canvis esdevenuts a l'Europa de l'Est... pel senyor Salvador Cardús, subdirector del diari "Avui".

Pensant en el futur pel senyor Josep M. Esquirol, professor de filosofia a la Universitat de Barcelona.

Cloenda per Mons. Ricard M. Carles, Arquebisbe de Barcelona.

Promouen aquest acte: Federació de Cristians de Catalunya, Catalunya Cristiana, Facultat de Teologia de Catalunya, Facultat Eclesiàstica de Filosofia, Institut de Teologia de Barcelona, Centre Carles Cardó.

PRO ORANTIBUS 1991

PREGANT, EVANGELITZEM

Us convidem a tots a participar, el proper diumenge 26 de maig a les 6 de la tarda, a l'Eucaristia dels monestirs i a la pregària de Vespres presidides pel Sr. Arquebisbe Dr. Ricard M. Carles, en el monestir de Santa Maria de Pedralbes.

SUBSCRIVIU-VOS A CATALUNYA CRISTIANA!

València 244, 2n.
08007 Barcelona

Nom Població D.P. Tel.
Adreça
Se subscriu per un any a exemplars ^{catala}/_{castella} del setmanari Catalunya Cristiana.
L'import anual, 7.800,- ptes. es liquidarà de la forma següent:

domiciliació bancària (En aquest cas vulgueu emplenar l'ordre de domiciliació) xec nominatiu altra forma de pagament (indiqueu-la)

Data..... Signatura

ORDRE DE DOMICILIACIÓ

Banc / Caixa Agència.....
Adreça

Senyors,
Els prego que d'ara endavant, fins nou avís, paguin els rebuts que els presentarà FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA, amb càrrec al meu ^{compte corrent}/_{llibreta} (poseu les dades completes).....

Data..... Signatura

Celebrat el III Aplec de Cristians de l'Arxiprestat de la Conca de Barberà sota el següent lema:

“Lliures en Crist”

TARRAGONA

El passat dia 7 d'abril es va celebrar a la localitat de Santa Coloma de Queralt el III Aplec de cristians de l'Arxiprestat de la conca de Barberà, convocat enguany, per primera vegada, pel Consell Arxiprestat de Pastoral, recentment constituït. El lema de l'encontre era “Lliures en Crist”.

L'Arquebisbe de Tarragona, que va participar en aquesta Trobada, presidí la celebració de l'Eucaristia a l'església parro-

quia de Santa Coloma. Abans, en el decurs d'una entrevista, Ramon Torrella, havia parlat sobre temes escollits per representants de l'Arxiprestat. En referència al tema de l'avortament-era novament d'actualitat-va apuntar que, segons el criteri de l'Església, “l'avortament és, objectivament parlant, un crim abominable”. Indicà que “en aquest cas, com en altres, la legalitat no coincideix amb la moralitat: i que “els metges i les infermeres, si són cristians, tenen el dret i el deure de fer objecció de consciència en

aquest tema”.

D'altra banda se celebrà una Trobada de catequistes de tots els nivells de l'Arxiprestat de la Conca de Barberà a l'ermita de la Mare de Déu dels Torrents, de Vimbodí. Cal destacar, del programa d'activitats, la posada en comú de les conclusions obtingudes a partir de les reflexions realitzades a cada comunitat parroquial sobre el tema de la increença, i la celebració de l'Eucaristia.

■ C.C.

Ball de Sant Crist

SALOMÓ: El Ball del Sant Crist es representa aquest any els dies, 5, 12, 19 i 26 del present mes de maig a l'interior del temple parroquial de Santa Maria, de Salomó. La iniciativa compta amb el suport del Departament de Cultura i MCS de la Generalitat de Catalunya, de la Diputació Provincial de Tarragona i del Consell comarcal del Tarragonès. Les escenificacions d'aquest tradicional ball parlat s'inicien a les 12 del migdia i tenen una durada aproximada de dues hores. Informació i reserva de localitats (numerades): Tel. 62 90 58.

FETS I CRITERIS

Una encíclica realista i profètica

Joan Pau II ha publicat una nova encíclica social en ocasió del Centenari de la “*Rerum novarum*”, del papa Lleó XIII, amb el detall significatiu de portar la data del 1r. de maig, festa de sant Josep Obrer.

El Papa recorda que Lleó XIII va sentir l'obligació d'il·luminar el conflicte entre el capital i el treball, de defensar la dignitat del treballador, com a tal, i la dignitat del treball. Denunciava una situació en la qual el treballador, per la por d'un mal major, se sentia obligat a “suportar una violència, contra la qual clama la justícia”.

Joan Pau II confia que aquestes paraules, escrites quan avançava l'anomenat “capitalisme salvatge”, no hagin de repetir-se avui amb la mateixa severitat.

En el capítol II, el Papa reconeix la lucidesa de Lleó XIII en descriure amb tota la seva cruïlla la condició dels obrers i en intuir els mals de la solució que proposava el socialisme, i que foren encara més grans amb la instauració del socialisme d'Estat, anomenat més tard “socialisme real”.

El capítol III de l'Encíclica té el següent títol: “L'any 1989”. Aquí, Joan Pau II analitza els importants canvis dels règims marxistes de l'Europa Central i de la de l'Est des de la visió ètica i religiosa. Assenyala com a “factor decisiu” la violació dels drets del treballador. A Polònia foren multituds de treballadors les que desautoritzaren la ideologia marxista.

Remarca també com, quasi a tot arreu, la caiguda del “bloc” s'obtingué per mitjà d'una lluita pacífica, amb les soles armes de la veritat i de la justícia (n. 23).

Els països occidentals han d'ajudar els països alliberats del comunisme. Aquesta exigència, però, no ha de conduir a frenar l'ajuda als països del Tercer Món.

El capítol IV, intitulat “Propietat privada i destinació universal dels béns”, és, sens dubte, el nucli central de tota l'Encíclica. El Papa té interès a dir que “és inacceptable l'afirmació que el fracàs del socialisme deixa al capitalisme com a únic model d'organització econòmica” (n. 35).

La moderna economia d'empresa comporta aspectes positius, com són el respecte a la llibertat, l'augment de la iniciativa i de la responsabilitat de les persones; però s'ha de ser conscient dels seus límits.

El lliure mercat no es pot considerar, sense més ni més, com l'instrument més eficaç per a una economia posada al servei de les persones. En una economia de mercat hi ha un espai molt ample d'acció i de lluita, en nom de la justícia, per als sindicats i per a d'altres organitzacions de treballadors.

Es pot parlar justament de lluita contra un sistema econòmic que assegurí el predomini absolut del capital. L'alternativa no és pas el sistema socialista, sinó una societat basada en el treball lliure, en l'empresa i en la participació.

L'economia lliure té el risc de promoure opcions de producció que engendren el fenomen del consumisme, el qual va acompanyat d'una “cultura” que crea hàbits i estils de vida perjudicials per a la salut física i espiritual.

Queden encara altres temes i dos capítols per comentar. És necessària una lectura completa. Hi ha una frase que, al meu entendre, és com la síntesi de tota l'Encíclica: L'amor per a l'home, i en primer lloc per al pobre, en qui l'Església veu el Crist, es concreta en la promoció de la justícia. Personalment no dubto a afirmar que Joan Pau II ens ha fet el regal d'una Encíclica realista i profètica, que ens acompanyarà en el nostre camí vers l'any 2000.

■ †Ramon Torrella i Cascante
Arquebisbe de Tarragona i Primat

Aplec de cristians d'Urgell-Garrigues

NALEC: El passat dia 14 d'abril es va celebrar a la localitat de Nalec -provincia de Lleida i Arquebisbat de Tarragona- el IX Aplec de l'Arxiprestat d'Urgell-Garrigues. El lema de l'encontre era “Els qui hi som, fem camí”. Els Consells parroquials de Pastoral van participar en una Assemblea arxiprestal, es projectà l'àudio-visual A Tarragona, l'Església creix, els joves van elaborar les conclusions a partir d'una reflexió feta la nit anterior i els nens van visionar “L'últim planeta”. L'Arquebisbe de Tarragona, que va participar en aquesta Trobada, presidí la celebració de l'Eucaristia a l'església parroquial de Sant Jaume.

Jornada de formació de laics

SELVA DEL CAMP: Els dies 12 i 13 d'abril es va celebrar, a la Casa diocesana d'Exercicis, de la Selva del Camp, una Jornada de formació de laics amb responsabilitat pastoral. Formava part del cicle de tres jornades programades per al present curs per la Vicaria Episcopal de Pastoral diocesana, organisme convocant. La reflexió dels participants se centrà en el tema: “Església i missió”.

Ajut a una missió brasilera

TARRAGONA: La Delegació diocesana de Missions va decidir oferir un ajut puntual a la missió brasilera de Guajarà-Mirim -en la qual actualment desenvolupa la seva tasca ministerial i assistencial el P. Ignasi Olivé, CMF- consistent en el finançament d'una màquina de netejar arròs, valorada en 200.000 ptes, quantitat que va ser lliurada al religiós abans d'iniciar, el passat 19 de març, el viatge cap al continent americà. Aquelles persones interessades a col·laborar econòmicament en aquesta iniciativa, poden ingressar les seves aportacions al c/c de Caixa de Tarragona núm. 2073-108-3000-1328-9 o bé lliurar-les al responsable de la parròquia pròpia, especificant el seu destí, o a la seu de la Delegació diocesana de Missions - Pla de Palau, 2. 43003 Tarragona.

Taula rodona del Moviment d'Estudiants

TARRAGONA: El passat dia 18 d'abril es va celebrar a Tarragona una taula rodona sobre el tema “On van els béns de la terra?”. En aquest acte, convocat conjuntament pel Moviment d'Universitaris i Estudiants cristians i pel Moviment de Professionals cristians, van participar Lluís de Sebastián, economista i professor d'ESADE; Miquel Barbarà, sociòleg, professor de l'E.U. de Treball Social i de la Facultat de Teologia de Catalunya i Vicari episcopal de Pastoral diocesana, i Àngel Cortadellas, biòleg i professor de l'Escola de l'Esplai de Tarragona. Va actuar com a moderadora, Maria Magarolas, responsable de l'equip de Pastoral universitària, vinculat a la Delegació diocesana de Pastoral de Joventut. L'esmentada taula rodona va tenir lloc a la Sala de graus de la Universitat, ubicada a la Plaça Imperial Tarraco.

Consell Diocesà de Pastoral

TARRAGONA: La Comissió permanent del Consell Diocesà de Pastoral està formada per Mn. Miquel Barbarà, delegat de l'Arquebisbe Ramon Torrella; Mn. Francesc Esteso, representant dels preveres; el P. Pere Cardona, representant dels religiosos; la Gna. Ester del Blanco, representant de les religioses; Josep Farré, Ma. Dolors Boronat i Joaquim Vives, representants dels arxiprestats; Ma. Neus Cogul, Ma. Rosa Roca i Montserrat Roig, representants de les dedicacions pastorals, i Montserrat Coll, representant dels membres que ho són per designació del prelat. La Comissió coordinadora està integrada per: Mn. Miquel Barbarà, Ma. Dolor Boronat, Josep Farré, Ma. Rosa Roca i Joaquim Vives. La secretària del CDP és Ma. Neus Cogull i el Secretari adjunt, Josep R. Badia.

■ C.C.

"SPLENDOR VALLÈS": deu segles d'art cristià al Saló Modernista de la Caixa de Sabadell

BARCELONA

SABADELL. Amb el propòsit de recollir i divulgar els tresors de deu segles d'art cristià a les comarques del Vallès, el passat dilluns, dia 29, a les set del vespre fou inaugurada l'exposició de més envergadura que en molt temps hagi vist la ciutat.

SPLENDOR VALLÈS és fruit de la col·laboració entre l'arquebisbat de Barcelona i la recentment creada Fundació de la Caixa de Sabadell.

Presidí l'acte l'Excm. Sr. Arquebisbe de Barcelona, Dr. Ricard M. Carles, acompanyat del bisbe Mons. Ramon Daumal; el Dr. Josep M. Martí i Bonet, el Vicari Episcopal de la zona, Mn. Lluís Bonet, els President i Director General de la Caixa Srs. Pere Fonolleda i Pere Rifà i l'Alcalde de Sabadell, Sr. Antoni Farrés.

Unes paraules del President de la Caixa, Sr. Pere Fonolleda, serviren per oferir la nova activitat pública de la Caixa a través de la Fundació creada recentment, a fi de posar a disposició de la ciutat i comarca, una exposició esplendorosa, que conté

més de cent peces reunides en una mostra d'Art Cristià del Vallès (872-1880), al saló de la Caixa, mostra del patrimoni dels nostres avantpassats.

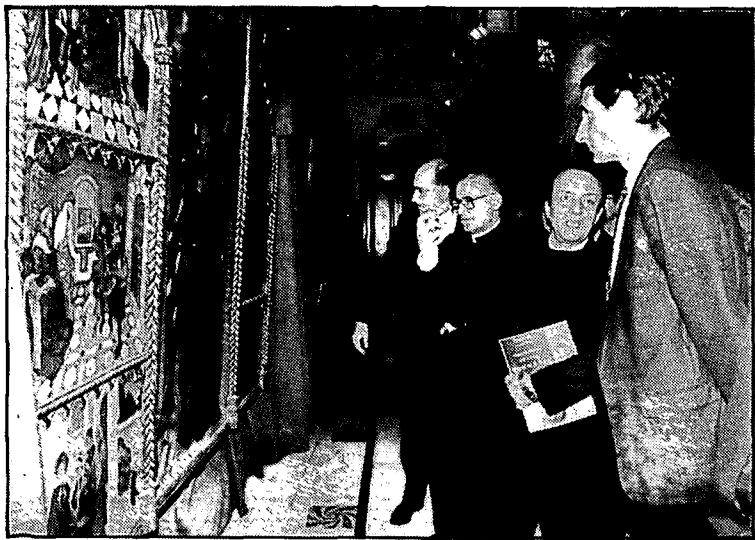
Tot seguit el Dr. Josep M. Martí i Bonet, delegat diocesà del Patrimoni Històrico-Artistic Documental, de l'Arquebisbat de Barcelona, i comissari de l'Exposició, féu un resum del dens catàleg que ha estat confeccionat amb motiu de l'exposició, destacant les peces més riques que la componen i la seva procedència.

Comentà que quan el 1916 s'inaugurava el Museu Diocesà del seminari, no podien creure que al cap de mig segle s'obriria un altre Museu, el de la Pia Almoina.

"SPLENDOR VALLÈS", és una col·lecció d'obres del Museu Diocesà de Barcelona que provenen de quasi totes les parròquies del Vallès; hi son representades quaranta-set en total.

Formen el conjunt, 60 peces procedents del Museu Diocesà, complementades per més de 50 peces d'orfebreria, des de l'estil pre-romànic, fins al barroc, que encara avui es troben habitualment a les respectives parròquies.

L'Arquebisbe Dr. Ricard M. Carles, donà les gràcies als col·laboradors de les comarques que hi han ajudat, i en retreure la frase de "farem parlar les pedres", va comentar que aquesta exposició és per damunt de tot un viatge a la fe del Vallès, l'actual i la de segles passats, plasmada a través de totes les arts: la pintura, els metalls, i també la literatura, la poesia i el cant que, igual que les pedres, han fet mantenir la fe constant del nostre poble. Si Déu és la Bondat absoluta, també, com els profetes, l'hem de tenir present en l'art, i l'estètica, que també té molt a veure amb

IMPROMPTU

Cultura...?

No sé què passa en altres indrets de la ciutat amb les discoteques, boîtes, o com se'n vulgui dir. Sé el que passa en una que m'és gairebé veïna, la tinc a dos-cents metres de casa, i que per nom llueix unes sigles de reminiscència soviètica, evocadores de violència contra el cos i l'esperit.

El cas és que els divendres i dissabtes -em sembla que els altres dies de la setmana fan vacances- tenen sessió des de diguem les nou del vespre a les vuit tocadetes del matí, a part de l'obligat descans provocat per les ordenances municipals que, curiosament, ordenen l'hora de tancar un establiment... però no parlen de l'hora d'obrir. Així resulta que al cap de mitja horeta d'haver tancat amb "religiosa" puntualitat, tornen a obrir tranquil·lament. I els veïns de la discoteca, per molt habituats que hi estiguin no poden descansar de gust.

Si només fos tot això, encara que amb molta paciència, la cosa es podria aguantar. Però jo no sé què passa a dins de la discoteca, que quan surten els entusiasmats clients, surten en un estat que fan pena. I alguns d'ells esplaien els seus nervis trencant els vidres dels establiments veïns. També es "diverteixen" trucant els timbres de les escales, i altres exemplars diversions com per exemple cremar papereres...

El cas és que fa un temps, i a causa de repetides denúncies dels soferts veïns la discoteca en qüestió va ser clausurada durant dos mesos... La reacció no es va fer esperar: algú va dir, i es va publicar en algun diari, que allò, aquella clausura, era un atemptat a la cultura i a la llibertat d'expressió... "Cosas veredes", com deien els castellans antics...

■ Oriol Camps

CARTA DOMINICAL

Respecte a la vida i nivells morals

Fa poques setmanes, el fiscal del Tribunal de Justícia de Viena, Kloyber, s'expressava així en un judici que s'ha fet tristament cèlebre: "Entre el fet de matar un malalt en la fase terminal i el de matar un suposat malalt en la fase terminal, només hi ha un pas. I un altre pas és matar un suposat malalt terminal i matar un pacient molest i susceptible. El pas següent és ja el de matar un pacient la vida del qual no té suposadament cap valor".

Encara que ja s'intenta de predisposar l'opinió pública a favor d'una llei d'eutanàsia, ara em vull referir solament -atès el paral·lisme que existeix en el desencadenament creixent de morts, en un cas i en l'altre- a la futura ampliació (ajornada fins a després de les eleccions) d'una "suposada legalitat per a la despenalització de l'avortament", la qual cosa vol dir: "unes noves possibilitats de matar el nonat". De fet, entre el nivell moral que admet de matar abans del naixement i el que accepta de matar abans de la defunció, no hi ha gaire diferència.

Per al nivell moral del nostre país és greu que en tres anys (1987-89) s'hagin registrat oficialment 73.387 avortaments. Això vol dir que 140.000 ciutadans -pares i mares- han decidit la mort de llur fill nonat. Si es va acceptant com a cosa habitual el fet de no respectar la vida del fill nonat, la societat futura ¿tindrà capacitat de mantenir uns valors menys importants i sagrats que la vida del propi fill? No es pot matar una nova vida sense fer greument el principi mateix de la vida moral. Té raó el Papa quan, pel que fa a aquest tema, ha recordat que "la lluita entre la civilització de la mort i la civilització de la vida i de l'amor continua sempre". Els trenta o cinquanta milions anuals d'avortaments que hi ha en el món comporten una manera de minar el sentit moral de la nostra cultura.

És d'un pur sentit comú el que diu C.S. Lewis en "L'abolició de l'home", en parla de l'"atròfia del cor". "Sempre que ens obstinem a reclamar qualitats autèntiques, alhora, les fem possibles. Se'ns fa difícil obrir un periòdic sense que ens vingui al pensament la idea que el que necessita la nostra civilització és més "empenta" o dinamisme, o autosacrifici. Amb una mena de terrible simplicitat extirpem l'òrgan i exigim la funció. Fem homes sense cor i n'esperem que tinguin qualitats i iniciativa. Ens riem de l'honor i ens causa estranyesa de veure que hi ha traïdors entre nosaltres".

Per això, és amb motiu de l'avortament, però també de les conseqüències que ocasiona en la deformació de les consciències, que els bisbes, a més a més de preocupar-se per unes noves normes jurídiques que poden multiplicar el nombre d'avortaments, són conscients de les tragèdies que sovint comporta el recurs a l'avortament. L'Estat, l'Església i tota mena d'institucions humanitàries ens hauríem d'esforçar més per a ajudar les mares en situacions difícils, oferint les ajudes que calguin a fi d'apartar-les de l'alternativa de l'avortament.

■ † Ricard M.,
arquebisbe de Barcelona

l'ètica...

L'Alcalde Sr. Farrés, com a President del Vallès Comarcal, expressà la seva sorpresa en veure tantes peces reunides, ja que algunes són veritables obres d'art, procedents de la nostra Comarca... Cal recuperar els nostres orígens, més allà dels aspectes artístics. És la història de la tasca col·lectiva, que l'Església ha desenvolupat a través dels segles.

Felicitat els organitzadors, especialment el Museu Diocesà i la Caixa, que fan que els Museus surtin al carrer. Aprofitat el moment, per indicar que dintre la tasca de recopilació, restauració, actualització i neteja de les obres d'art, actualment hi ha la que s'està fent al Santuari de la Salut, amb l'ajuda de la Generalitat i l'Ajuntament, a fi de valorar les peces que encara avui són objecte de cultura i tenen valor artístic.

L'Exposició: Entre les obres destaquen les pintures romàniques de Sant Salvador de Polinyà, el retaule de Sant Quirze i

Santa Julita de Sant Quirze del Vallès, la Mare de Déu de Santa Maria de Toudell, l'arqueta de les relíquies de Sant Cugat, etc. i d'entre l'orfebreria que ocupa una gran vitrina, la custòdia de Sant Feliu de Sabadell, la creu processional de Riells del Fai, únic exemplar romànic i fins a cinquanta peces de diferents èpoques, algunes de gran valor, i altres que han estat restaurades per la pròpia Fundació, i la col·laboració de la Generalitat.

"SPLENDOR VALLÈS" és també un tribut històric a totes les comunitats identificades amb retaules, reliquiàries, custòdies i creus, tot sovint bastides gràcies a l'aportació de les millors riqueses particulars de cada poble.

Es pot visitar fins al 30 de juny, de 10 a 13 i de 18 a 21 hores. Els grups col·lectius cal que facin la reserva al telèfon 302 14 83, de 10 a 13 hores.

■ Dolores Viñas, Vda.
Taulé

La identitat

Diverses vegades, m'he quedat bocabadat quan, parlant amb els meus fills, resulta que tenen uns amics de ja fa alguns anys, amb els quals es veuen molt sovint i que, per a ells, només són en Joan, en Josep o la Mercè, i no tenen ni idea de quins són els respectius cognoms. Mai no se'ls ha ocorregut de demanar-se els noms complets.

Tenint en compte que, de noms, en tots els grups n'hi ha de repetits, no comprenc com s'arreglen, els joves d'avui, si s'ignoren els cognoms. Diu que en les colles d'ara, sigui al col·legi, sigui a la parròquia, sigui al treball o al club, només es coneixen pel nom i ningú no té cap interès pel cognom de l'amic, i molt menys pel nom complet.

Recordo que en els temps de la meua joventut, el costum era ben diferent. Començàvem al col·legi on tots ens coneixíem pel cognom i només entre els amics, a més a més, ens sabíem el nom. I era freqüent el cas d'amics, bons amics, que tota la vida ens cridàvem pel cognom i no pas pel nom. O si ens cridàvem pel nom, era impensable que no coneguéssim també el cognom o els dos cognoms.

Em sembla que el coneixement del nom complet dels amics i companys, o almenys el nom i el primer cognom, facilitava força la identificació i fins i tot la localització. Resulta ben clar que si en una reunió algú demana per un cognom, tothom el pugui identificar de seguida, ja que només en alguns casos podrà haver-n'hi més d'un, però si es demana per un nom és ben probable que n'hi hagi dos o tres, o quatre, màxim ara que hi ha noms de moda que abunden per temporades.

Em sembla que quan ens presentàvem normalment 'recitàvem' el nostre nom però que posàvem un cert èmfasi en 'recitar' el nostre cognom. Era com una mena de petit orgull, com una afirmació de la nostra nissaga. M'agradaria que els nostres joves m'expliquessin per què ara ignoren els cognoms, es presenten i es coneixen només pels noms de fonts. Se'n donen vergonya? Els fa nosa? És secret reservat només als més íntims?

Potser els psicoanalistes hi veurien una nova versió del complex d'Èdip, una nova manera de 'matar el pare'?

Però és molt probable que hi hagi una raó, potser ben senzilla i tot, que expliqui aquest bandejament del cognom. M'intriga el fet i em desanimaria haver d'arribar a la conclusió que només es deu a un trencament amb tota mena de lligam familiar, un crit d'independència o un clam de llibertat. Potser també hi intervé un factor bo, un factor positiu d'afirmació de la personalitat, però m'agradaria que me l'expliquessin.

■ Antoni Munné i Tomàs

Eucaristia per commemorar el V Centenari de Sant Ignasi

"La seva persona ens continua inspirant i renovant"

En el marc incomparable de Santa Maria del Mar de Barcelona se celebrà el dilluns 22 d'abril una Eucaristia commemorativa del V centenari del naixement de Sant Ignasi. Estava especialment dirigida a totes aquelles persones que estan relacionades amb

la Companyia de Jesús, els jesuïtes i les seves obres. El Preposít General de la Companyia, Peter-Hans Kolvenbach, havia demanat que en aquesta data es fessin per aquest motiu celebracions arreu del món on la Companyia hi sigui present.

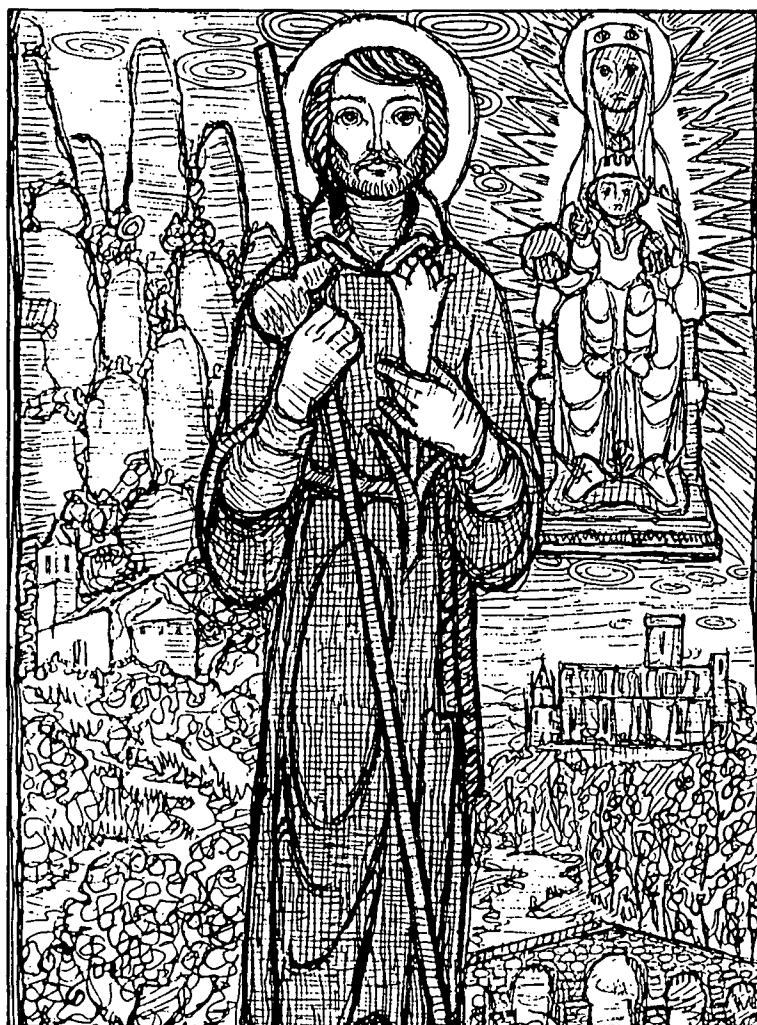
BARCELONA

Per aquesta raó, en iniciar la celebració eucarística, el Provincial dels jesuïtes de Catalunya, Josep Oriol Tuñí, explicà que a la basílica de Sant Pere de Roma, el papa Joan Pau II havia presidit una Eucaristia concelebrada, sumant-se a les celebracions que durant tot el dia es realitzaven. Aquest dia, festivitat de Santa Maria Mare de la Companyia de Jesús, coincideix amb la data en què Ignasi de Loiola i els seus primers companys van pronunciar la professió solemne i el mateix Ignasi fou escollit primer Superior General de l'orde.

Una celebració familiar

Després de sortir en processó els nombrosos jesuïtes d'arreu de Catalunya que participaren en aquesta commemoració, juntament amb l'arquebisbe de Barcelona, Ricard M. Carles, i el Provincial de l'orde a Catalunya, Josep Oriol Tuñí s'inicià l'Eucaristia. Gairebé un miler de persones entre familiars de jesuïtes, antics alumnes dels centres, Comunitats de Vida Cristiana, Parroquials o Eclesials; infants, adolescents i joves que s'eduquen en centres promoguts per la Companyia acompanyats pels seus pares; professors i col·laboradors van aplegar-se a la basílica.

Josep Oriol Tuñí S.J. va donar gràcies per Sant Ignasi ja que la seva persona "continua sent

inspiradora per a nosaltres i també renovadora de la nostra tasca apostòlica com a orde religiós al servei de l'Església. Però no és patrimoni de la Companyia de Jesús. L'aportació d'Ignasi arriba molt més enllà. Els Exercicis Espirituals, les Comunitats de Vida Cristiana i tants altres grups i col·lectius d'inspiració ignasiana en són una mostra".

Sé de qui m'he fiat

Durant l'homília, l'Arquebisbe de Barcelona que ha estudiat en un dels col·legis de la Companyia, va remarcar que "no es pot transformar el món en el regne de Déu, com volia Sant Ignasi, sense l'evangelització, però tampoc sense que els creients siguin més solidaris amb els qui tenen, poden o saben menys que ells". I afegí que la Companyia "ara afronta, amb intel·ligència i laboriositat, el problema dels refugiats i dels pròfugs i s'esforça per integrar el servei de la fe i la promoció de la justícia, d'acord amb l'Evangelí".

També, l'arquebisbe Ricard Maria recordà "que tenim un doble desafiament. D'una part el repte d'una cultura secularitzada, que vol construir l'home al mage de Déu; d'altra, una civilització que massifica totes les cultures, esborrant les pecu-

liaritats dels pobles".

Al llarg de tota la celebració, plena de solemnitat, se sentia com un ressò el lema d'Ignasi de Loiola: "En tot estimar i servir". Durant l'ofertori, juntament amb el pa i el vi es van oferir unes monedes com a símbol de l'acció d'Ignasi de captar per donar als pobres; i d'una gramàtica llatina, com a signe de l'estudi i la investigació. Les pregàries dels fidels, preparades per diversos sectors vinculats a l'orde o a les seves obres, seguien la persona i l'exemple de Sant Ignasi com a fil conductor per pregar pel món d'avui.

En el moment de la Consagració tocaren les campanes de Santa Maria del Mar i els seus sons acompanyaren els cants dels fidels una estona. A la fi es cantà el Salve Regina en llatí, com a lloança a la Mare de Déu, tan especialment vinculada a la Companyia. A dos quarts d'onze de la nit, la basílica quedà buida; ella que va ser testimoni de les accions d'Ignasi de Loiola quan va viure a Barcelona, 500 anys més tard ha estat testimoni de la commemoració de la seva persona, i de la multitud de gent que creuen que val la pena, si es viu a fons i amb radicalitat, encarnar "Estimar i Servir en tot".

■ Núria Oriol Palarea

aldees infantils s.o.s. de Catalunya

Membre de l'Associació S.O.S. Kinderdorf (adherida a la UNESCO)

Vols donar una llar a infants que no en tinguin?

Desitjo fer-me **AMIC D'ALDEES INFANTILS S.O.S. DE CATALUNYA**
Passeig de Sant Gervasi, 24 - 08022 Barcelona - Tels. 417 75 39

1.- Amb la subscripció de:

_____ Ptes.

que faré efectives amb pagament: Trimestral Semestral Anual

2.- Apadrinant a:

Un infant amb 2.500 ptes. al mes.
Una casa amb 10.000 ptes. al mes.

Nom i dos cognoms:
Adreça:
Població:
Banc o Caixa d'Estalvis:
Agència:
Direcció:
Compte corrent o Llibreta d'Estalvis núm.:

Senyali amb una X els requadres que li interessin.

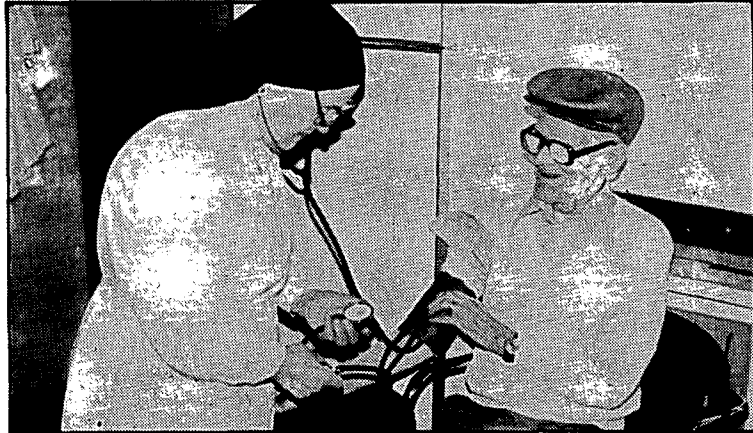
Caritas de la Bisbal d'Empordà amplia el seu camp d'acció envers l'atenció als malalts

"Oferrir la força terapèutica i guaridora de la fe"

GIRONA

LA BISBAL D'EMPORDÀ: Enguany la "Caritas Parroquial" d'aquesta vila ha eixamplat la seva acció pastoral vers els mancats de salut física o espiritual amb motiu del "Dia del Malalt", que s'ha celebrat el 5 de maig.

Uns dies abans fou beneïda una rampa col·locada davant les portes de l'església parroquial per facilitar l'entrada al temple als minusvàlids físics. A l'acte, hi assistí el senyor bisbe de Girona, monsenyor Jaume Camprodon, el qual manifestà el desig de l'Església de fomentar qualsevol acció solidària, agraint també a tots els qui havien fet possible aquesta iniciativa.

L'Església ha de promoure la salut íntegra de la persona.

Església i salut

Com a preparació de la jornada, el divendres anterior, el delegat diocesà de pastoral sanitària, mossèn Pere Soler, dictà una conferència sobre el tema,

"L'Església i la salut". Entre altres coses digué que: "l'Església en la seva acció evangelitzadora ha d'oferrir a la societat els valors saludables de l'evangeli i la força terapèutica i guaridora de la fe". A continuació hi hagué un animat

col·loqui entre els presents.

El diumenge, 5 de maig, "Dia del Malalt", tingué lloc la celebració d'una Eucaristia per tots els malalts que pogueren traslladar-se a l'església parroquial. A la tarda tingué lloc, com en altres anys, una trobada a l'Hospitalet de la ciutat, amb una actuació recreativa per a tots els assistents i visitants del centre sanitari.

Contactes fraternals amb els malalts

"Caritas Parroquial", en un full informatiu, ha suggerit a tots els malalts que ho desitgin la possibilitat de mantenir un contacte freqüent i fraternal amb el senyor rector, mossèn Josep Arges, o amb el pare Francesc Linares,

franciscà, coordinador del grup de visitadors de malalts de "Caritas Parròquial".

Cal dir que en aquest context, també hi ha instaurada a la Bisbal, la "Hospitalitat de Lourdes" que aplega en trobades sovintejades un grup de minusvàlids físics. Enguany la Hospitalitat ha organitzat una peregrinació de malalts a Lourdes pels dies 18-22 del proper juny.

"Una de les preocupacions prioritàries de l'Església -escriu Francesc Linares- ha de ser crear comunitats vives, enmig d'una societat d'incomunicació, soledat, anonimat i agressivitat. El Dia del Malalt n'és una avinentesa".

■ C.C.

Mantenint la tradició

Després dels dies de pluja benfíciosa, quan és agradós de cultivar els camps i la terra acabada de llaurar agafa el color fresc i tendre, sorpresa, en veure's remoguda i besada pel sol, els tractors fan cua a cal ferrer... La terra és prima i la roca vol guaitar. En la lluita tractor-pedra, aquell en surt sempre perjudicat... Aconseguir el fruit de la terra és difícil a Salomó...

Quan clareja el dia i, durant els mesos d'hivern, encara és fosc "el cotxe de línia" s'emporta la jovenalla a estudiar fora... i d'altres a treballar...

Els revolts de la carretera, tant pel nord com pel sud, els veurem concorreguts, vers el camp o el taller i l'oficina: La vida és dura a Salomó, però amable. La trobareu amanida pels crits i jocs de la mainada en anar i sortir de l'escola o a les hores d'esplai. Contemplareu la presència pacífica dels ancians prenent el sol i el pas de les mestresses que van a la compra; el repic alegre del manyà o bé els cops acompassats dels paletes, acompanyats del xirigueig de la serra del fuster o del soroll sumort dels mecànics...

Quan s'apropa el maig veure que tots: els qui menen el tractor, els qui utilitzen l'autocar o el petit utilitari, els qui feinegen per casa, els qui repiquen als tallers, els infants de l'escola... es concentren: "Hem de fer el Ball del Sant Crist!!!"

Tots els pobles tenen els seus fets, més o menys rellevants, tenen la seva història i les seves gestes. De Salomó, no en sé cap de sonada, però, sí, que té el Ball del Sant Crist que dels seus 480 habitants, en posa 130 en acció:

Des de Nadal que vénen sonant els primers tocs de la dansa. Cal una tossuda constància per anar assejant els primers saltirons als joves balladors, cada any es van incorporant...

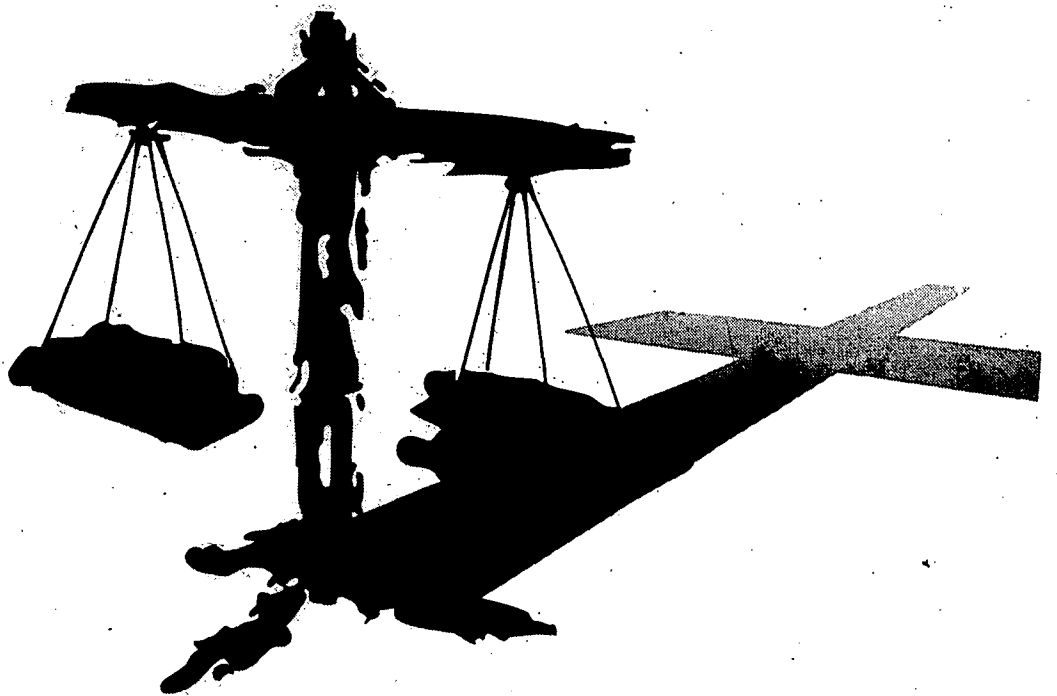
Des de Pasqua que, a l'interior del temple parroquial, es va muntant un esplèndid entarimat, peanya que aguantarà la Imatge del sant Crist en ser rebuda pel "Poble" -actors, al cant de l'"Hosanna al Fill de David...!"... Fins aquest moment els actors han evolucionat durant una hora i mitja dalt l'escenari: n'han fet tribuna de paraula senzilla que narra la pobresa, misèria i fam d'un poble en la dissort i la solidaritat i el coratge dels seus homes encapçalats pel Josep Nin... La paraula en tot moment ha estat acompanyada per la dansa: a cops planyívola i suplicant, a cops distesa i festiva, a cops juganera i exultant de joia, en veure la bona fi en la gesta dels fills de Salomó que retornen de moreria havent "dut bon aliment amb el gra que hi ha a la barca" i Aquell "Bon Timoner" (que) tenien en la Imatge...

Fou en Marc Fusté i Olivé, nat a Valls el 20 de gener de 1801 qui escriví el Ball del Sant Crist de Salomó el 1843. Des d'aleshores ençà i de temps en temps, últimament cada any, Salomó emprant la creativitat del il·lustre vallenc, va dient la seva Fe i la seva Tradició representant el Ball del Sant Crist...

■ Josep Pascual

BALL DEL SANT CRIST

S A L O M Ó

TRADICIONALS REPRESENTACIONS ELS DIUMENGES DE MAIG A L'INTERIOR DEL TEMPLE PARROQUIAL

EL BALL DEL SANT CRIST és una de les pòques versions populars d'aquells retaules religiosos que la tradició ha conservat.

EL TEMPLE parroquial obre de bat a bat les seves portes per oferir-vos un espectacle tendre i perenne a l'ensems... Paraula, Dansa i Llum.

HORARI DE L'ESPECTACLE: DE LES 12 DEL MIGDIA A LES 2

DIES DE REPRESENTACIÓ
5, 12, 19 i 26 de maig de 1991

PER RESERVA DE LOCALITATS I ALTRES INFORMACIONS. TELF. (977) 62 90 58

Mons. Suquía, davant la Plenària de l'Episcopat

"La ideologia neoliberal destrueix l'home"

MADRID

Amb un discurs del cardenal Suquía, que va destacar la Doctrina Social de l'Església i la Nova Evangelització amb les dues coordenades entre les quals cal situar l'Església espanyola, se celebrà en la Casa de l'Església de Madrid la LIV Assemblea Plenària de l'Episcopat.

En el seu discurs d'obertura, el president de la Conferència Episcopal va subratllar les "reserves que el Magisteri de l'Església ha tingut i té pel que fa a la ideologia neoliberal", a la qual acusà de "destruir l'home" i contaminar profundament la seva atmosfera espiritual.

"L'ambient liberal, afegí monsenyor Suquía, pot ser gairebé tan sofocant per a l'home i per la fe com un ambient marxista".

Per la seva banda, el nunci de Sa Santedat, Mario Tagliaferri recordà, en la seva salutació als bisbes, les claus de l'última encíclica papal, "Redemptoris Missio".

Al llarg de tota la setmana que durà l'Assemblea, els bisbes tractaren una sèrie de temes, previstos en l'ordre del dia.

El primer d'ells fou l'apostolat seglar. Els bisbes debateren l'esborrany d'un document, presentat per monsenyor Víctorio Oliver, president de la Comissió d'Apostolat Seglar, que consta d'una introducció general i de quatre capítols de proposicions entorn a la participació i responsabilitat dels laics en la vida i missió de l'Església, la presència pública de l'Església i presència dels laics en la vida pública, la formació dels laics, i la coordinació dels diversos grups i associacions.

En el debat dels bisbes sobre

el document, es precisà que la participació dels laics en la vida pública ha de fer-se amb criteris morals i professionals.

Un altre dels temes tractats pels bisbes fou el Pla Pastoral Juvenil, l'objectiu del qual és "ajudar a consolidar la pastoral de joventut de caràcter orgànic en les diòcesis com a signe de comunió eclesial i mitjà d'evangelització dels joves pels joves".

L'Església estima els joves

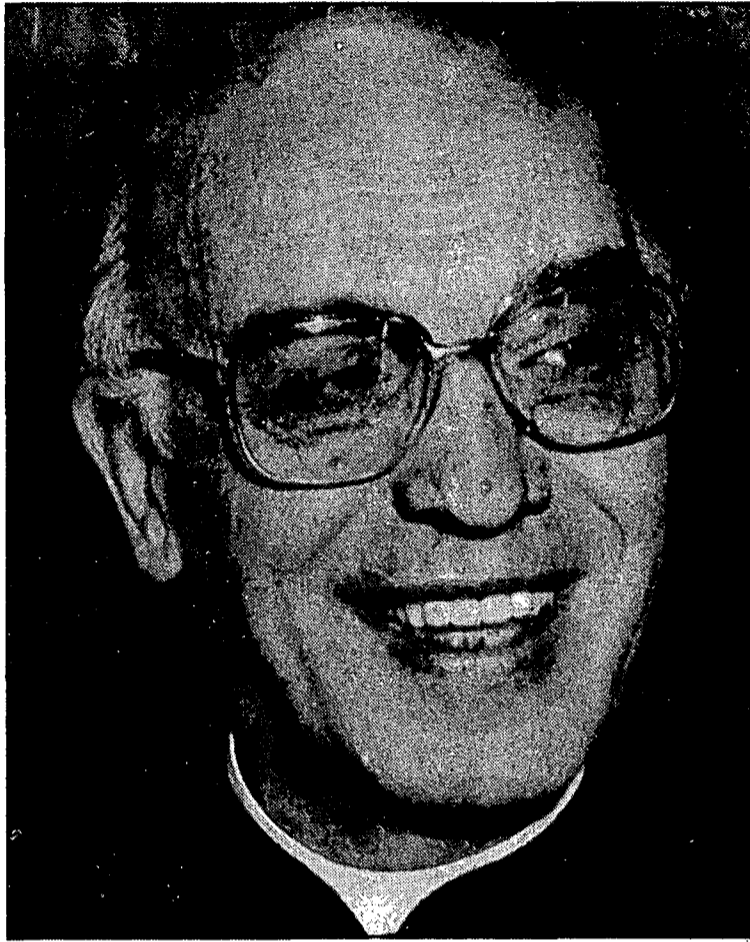
A parer dels bisbes, i tal com ja indicava el Vaticà II, "L'Església estima intensament els joves" i el món dels joves és una de les seves principals responsabilitats pastorals.

Els suggeriments presentats pels bisbes a l'esborrany de Pastoral Juvenil subratllaren la necessitat d'adequar el llenguatge de l'Església, així com el seu missatge, al món dels joves, tenint en compte els diversos ambients en els que es mouen els problemes concrets que els afecten i els centres d'interès que els mobilitzen.

Es demanà, tanmateix, la conveniència que el capellà sigui present en els grups juvenils, acompanyant, animant i formant en la vivència dels sacraments com a veritable font de vida cristiana, eclesial i de compromís en la vida pública.

El tercer tema estrella de l'Assemblea dels bisbes fou l'estudi del pla de formació per als seminaris menors.

En la presentació de l'avantprojecte, l'arquebisbe de Santiago, Antonio Rouco Varela, president de la Comissió de Seminaris i Universitats, recordà que en l'ordenament canònic actual de l'Església està establert que es

conservi la institució del seminari menor on n'hi hagi o que es promogui on no n'hi hagi.

En els 122 nombres que componen el projecte, es contempla la institució del seminari menor, la seva naturalesa, les seves finalitats i característiques, el procés educatiu, la comunitat educativa, la funció dels formadors i la formació acadèmica específica.

Després de tractar, el pla de seminaris menors, els bisbes tractaren també altres temes, com la rehabilitació de les Setmanes Socials, les relacions amb les altres confessions religioses, i la preparació del proper Sinode Europeu.

Conferència del cardenal Etchegaray

Després d'una eucaristia, presidida pel cardenal Suquía, en què participaren pràcticament tots els bisbes espanyols, hi hagué l'acte inaugural commemoratiu del centenari de l'encíclica Rerum Novarum, que dins el cicle "1191 any de la Doctrina Social de l'Església", organitza la Conferència Episcopal.

En la seva conferència, el cardenal Roger Etchegaray, natural de Ezpeleta, al País Basc francès, va començar fent un reconeixement dels "espanyols pioners" de la Doctrina Social de l'Església,

entre els que cità a Jaume Balmes, Donoso Cortés i Àngel Herrera Oria.

El president de la comissió pontificia "Iustitia et Pax" va reconèixer "les sospites i crítiques" de les quals fou objecte la Doctrina Social de l'Església, de tal manera que el Concili gairebé ni l'anomena, "cau pràcticament en desús en temps de Pau VI" i torna a renèixer de la mà de Joan Pau II, que "l'usa sense complexos".

Assegurà també el cardenal de la Cúria romana que tant el liberalisme com el marxisme coincideixen en un veredict: "prohibir la doctrina dels Papes i dels bisbes a l'accés a la ciutat terrenal".

Reivindicà el paper de l'Església en el camp social que, al seu parer, consisteix essencialment "en educar les consciències sense forçar-les i, d'aquesta manera, enfortir les bases morals de la societat".

Glossà, en aquest sentit, la tasca del Papa, al qual va descriure com a Papa, "decididament espiritualment i moralment exigent". Un Papa, afegí, "que apunta sense embuts el fonament religiós de l'home", al temps que se situa "en les antípodes de la mentalitat moderna".

Aquestes qualitats de Joan Pau II fa, segons el cardenal Etchegaray, que "fins i tot els no cristians se sentin impressionats davant un Papa tan segur d'ell mateix".

Seguint els ensenyaments del Summe Pontífex, el cardenal basco-francès assenyalà que "la rehabilitació total i perdurable de la DSE ha de fer-se a través del seu retorn al cor de la teologia.

■ J.A. Vidal

ESGLÉSIA I ESCOLA

El Ministeri d'Educació i Ciència ja ha sotmès a consulta la proposta relativa al nou Batxillerat previst per la LOGSE, i ara tenim ocasió de manifestar la nostra opinió al respecte.

És sabut que la Llei Orgànica d'Ordenació General del Sistema Educatiu (LOGSE) estableix uns nous nivells educatius i que el Batxillerat, de dos anys de durada, serà l'etapa d'ensenyament secundari post-obligatori. Els nois i noies podran cursar-lo a partir dels setze anys, un cop hagin acabat l'Educació Secundària Obligatòria.

Segons les previsions del Ministeri, entre el 75 i el 80 per cent dels nois i noies de setze a divuit anys faran el Batxillerat. Això vol dir que el tema plantejat interessa a molta gent.

Si haguéssim de sintetitzar les característiques més rellevants del futur Batxillerat, n'assenyalaríem les següents:

-El Batxillerat no té únicament la finalitat de preparar els nois i noies per a l'accés a la universitat, sinó que té uns objectius educatius propis i intrínsecs. En la pràctica, més del 50 per cent dels alumnes que acabaran el Batxillerat no aniran a la universitat.

-El nou Batxillerat substituirà els dos darrers anys de l'actual BUP/COU i, en bona part, els estudis de

El nou Batxillerat

l'actual Formació Professional de segon grau, fent una síntesi de la formació més acadèmica pròpia de l'actual BUP/COU i de la formació més tècnica pròpia de l'actual Formació Professional.

-De moment en el nou Batxillerat s'impartiran quatre Modalitats: Arts, Ciències de la Naturalesa i de la Salut, Humanitats i Ciències Socials i Tecnologia. A cada modalitat s'impartiran matèries comunes a totes, matèries específiques de la Modalitat i matèries optatives.

-En el nou Batxillerat els alumnes hauran de decidir lliurement part del seu currículum escolar. Segons la Modalitat i les matèries cursades, cada alumne s'orientarà a un possible ventall d'estudis superiors, que realitzarà a les universitats, o a les diferents professions del món del treball, per a les quals rebran la preparació adient del Cicle Superior de Formació Professional específica.

-Des del punt de vista del currículum prescriptiu, el nou Batxillerat tindrà característiques anàlogues a

l'etapa prèvia, l'Educació Secundària Obligatòria. Es tractarà d'un currículum obert que cada centre haurà de completar adaptant-lo a la situació concreta de l'escola i dels alumnes, si bé els estudis seran més selectius, per no formar part de l'educació obligatòria.

Podríem seguir indicant aspectes que fan del nou Batxillerat una etapa educativa diferent de les actuals de BUP/COU o Formació Professional, però aquest no és el lloc per entrar en detalls de caràcter més tècnic, que caldrà analitzar acuradament abans de fer-ne una valoració crítica.

El que aquí ens interessa és plantejar només dues qüestions: Què faran les escoles de l'Església davant el repte que comporta la implantació del nou Batxillerat? Quina actitud adoptaran els professors cristians davant els canvis que tindran lloc en els actuals centres d'ensenyament secundari, i com es prepararan per prestar un millor servei educatiu als futurs alumnes de Batxillerat?

Tant de bo que l'Església assumeixi el paper que li correspon en futur "mapa escolar" i que col·labori amb generositat i valentia en la implantació del nou sistema educatiu. S'hi juga el futur de l'acció evangelitzadora entre els nois i noies en edat escolar.

■ Francesc Riu

II. COM ES PRACTICA L'AVORTAMENT

L'avortament (III)

15 Quins són els mètodes habituals en la pràctica de l'avortament?

L'avortament provocat té per objecte la destrucció del fill en desenvolupament en el si matern o la seva expulsió prematura perquè mori. Per aconseguir aquest resultat se solen usar diversos mètodes que en altres circumstàncies s'utilitzen normalment en ginecologia i obstetrícia, i que s'elegeixen atenent els mitjans dels quals es disposi i a l'edat del fetus que s'ha de suprimir. Els mètodes més utilitzats són: aspiració, raspat, histerotomia ("minicèsarea"), inducció de contraccions i injecció intraamniòtica.

16 No existeixen també unes píndoles avortives?

Encara que s'ha intentat moltes vegades l'ús de mitjans amb aparença de medicaments per produir avortaments fins ara només ho ha aconseguit amb alguna efectivitat l'anomenada "píndola avortiva" (RU-486). Mitjançant la seva administració en època molt primerenca de l'embaràs, abans de la sisena setmana de vida del fill, o sigui, abans que es produeixi la segona falta de la regla en la mare, s'intenta que aquest preparat hormonal anul·li la funció de la placenta en formació, amb la qual cosa es produeix la mort del fill, que és en aquest moment un embrió necessitat absolutament de la funció nutritiva de la placenta, i aleshores es produeix la seva consegüent expulsió amb tots els seus embolcalls. Si no s'aconsegueixen plenament els resultats perseguits cal recórrer a un raspat per aconseguir l'avortament.

17 Com es practica un avortament per aspiració?

Es dilata primer el coll uterí amb un instrument adequat per aquesta funció per tal que hi pugui cabre un tub que va connectat a un potent aspirador. La força de la succió arrossega l'embrió i la resta del contingut uterí, tot desfet en petits trossos. Un cop acabada l'operació de succió se sol realitzar un raspat per tenir la certesa que l'úter ha quedat ben buit. Aquest mètode se sol usar quan l'embaràs és de menys de deu o dotze setmanes.

18 En què consisteix el mètode de raspat?

El raspat, també anomenat "curetatge", és el mètode que s'usa més sovint. Es comença per dilatar convenientment el coll de l'úter, cosa que només pot fer-se sota anestèsia. Després s'introdueix a l'úter una mena de cullereta amb cantells tallants anomenada raspa o "cureta" que trosseja la placenta i el fill en ser recorreguda de dalt a baix tota la cavitat de l'úter. Els trossos així obtinguts s'extreuen amb la mateixa raspa.

Aquest mètode sol practicar-se sobretot durant els tres o quatre primers mesos de la vida del fill. Si l'embaràs ha superat les dotze setmanes, les dificultats augmenten i cal triturar molt bé

100 Qüestions i respostes sobre la defensa de la vida i l'actitud dels catòlics

Document del Comitè Episcopal per a la Defensa de la Vida sobre l'avortament

el cos del fetus per treure'l a l'exterior. A vegades poden quedar grans restes a l'interior de l'úter, per exemple el cap, i per això l'avortador ha d'identificar amb molta cura totes les restes extreïtes per assegurar-se que no ha quedat res dintre la mare.

19 Per què s'usen aquests mètodes només en els primers mesos de l'embaràs?

Perquè el fill creix i es desenvolupa molt ràpidament, i passat aquest temps la seva trituració i expulsió per via vaginal es fa molt difícil per qui realitzi l'avortament i per a la mare.

20 En què consisteix el mètode d'avortar conegut per "minicèsarea"?

La cesàrea és una intervenció que es realitza al final de l'embaràs, i consisteix a extreure el fill a través d'una incisió a l'abdomen de la mare, quan per les causes que sigui no és possible el seu naixement pel conducte normal. Aquesta operació ha salvat moltes vides, tant de mares com de fills. Una cesàrea practicada quan encara han transcorregut poques setmanes d'embaràs s'anomena "minicèsarea", i consisteix a practicar una incisió a l'úter a través de l'abdomen matern per extreure'n el fill i la placenta. Aquest mètode se sol realitzar a partir de la quinzena o setzena setmana de l'embaràs. Habitualment s'extreuen infants vius, que es moren poc després per ser inviables. Però a vegades per aquest procediment s'han obtingut infants vius que eren viables, i aleshores se'ls ha deixat morir sense donar-los les atencions que haurien permès salvar-los, o bé se'ls ha provocat la mort, habitualment per asfíxia.

21 En què consisteix l'avortament per inducció de contraccions?

Consisteix en la provocació de l'expulsió del fetus i la placenta mitjançant l'administració a la mare, per diverses vies, de substàncies (prostaglandines, oxitocina) que produeixen contraccions semblants a les d'un part, les quals provoquen al seu torn la dilatació del coll uterí, i la bossa en la qual hi ha el fill es desprèn de les parets de l'úter. El nen pot néixer mort, perquè s'asfixia a l'interior de la mare, o viu.

També s'utilitzen en algunes ocasions, i prèviament a l'ús d'oxitòtics, unes tijes o dilatadors hidròfils que, col·locats en el coll uterí, s'inflen progressivament i el dilaten.

S'injecta en el líquid amniòtic en el qual viu el fill, a través de l'abdomen de la mare, una solució salina hipertònica o una solució d'urea. Aquestes solucions irritants hiperosmòtiques provoquen contraccions semblants a les del part, i en un interval d'un o dos dies després de la injecció, el fill i la placenta solen ser expulsats a l'exterior. En cert nombre de casos cal efectuar després un raspat per assegurar-se de l'expulsió

22 En què consisteix el mètode de la injecció intraamniòtica?

Aquest mètode s'utilitza en ocasions per evacuar un fetus mort espontàniament i retintut a l'úter, i només pot usar-se en un embaràs ja avançat. Si es tracta de provocar un avortament, o sigui, si el fill és viu dintre de la mare i cal suprimir-lo, l'embaràs també ha de ser de cert temps, de més de quatre mesos. La solució irritant introduïda prèviament sol emmetzinar el fetus produint-li, a més, extenses cremades. Alguna vegada, en lloc de solucions càustiques, s'han introduït en el líquid amniòtic prostaglandines; però els que provoquen avortaments prefereixen les altres solucions, perquè s'obtenen fetus morts amb més seguretat, i és desagradable que el fill neixi viu i calgui matar-lo o deixar-lo morir a la vista de tothom.

Es pot dir que aquests mètodes siguin més segurs per a la vida o la salut de la mare?

No. La paraula seguretat és comple-

tament inadequada per aquestes situacions. En els avortaments per aspiració hi ha el risc d'infeccions i fins i tot de perforacions d'úter, i que a l'hemorràgia s'hi uneixi la lesió d'òrgans abdominals de la dona. Aquest risc s'incrementa en els avortaments per raspat. En els avortaments per inducció de contraccions les complicacions més greus són les hemorràgies i les embòlies, i en les "minicèsareas" hi ha el risc d'esquinçaments de la cicatriu i d'infeccions sobreafegides. En les injeccions intraamniòtiques pot produir-se el pas de les substàncies tòxiques al sistema circulatori de la mare.

És cert que aquestes complicacions no són molt freqüents i que la mortalitat materna no és alta (encara que hi ha complicacions i hi ha morts), però resten seqüeles importants derivades d'aquestes manipulacions, que poden influir seriosament en el desenvolupament d'embarassos posteriors.

Cal esmentar també l'alt risc d'alteracions físiques que poden aparèixer moltes vegades tardanament. L'avortament suposa ben sovint per a la mare, encara que s'hi sotmeti voluntàriament, un fort trauma psíquic.

En suma, cap avortament no és "segur" per a la dona que avorta. Es tracta només d'una manera de parlar, per contraposició a altres mètodes que impliquen més risc.

24 Existeixen, doncs, altres mètodes, més bastos i perillosos per a la mare, que s'usen en l'avortament clandestí?

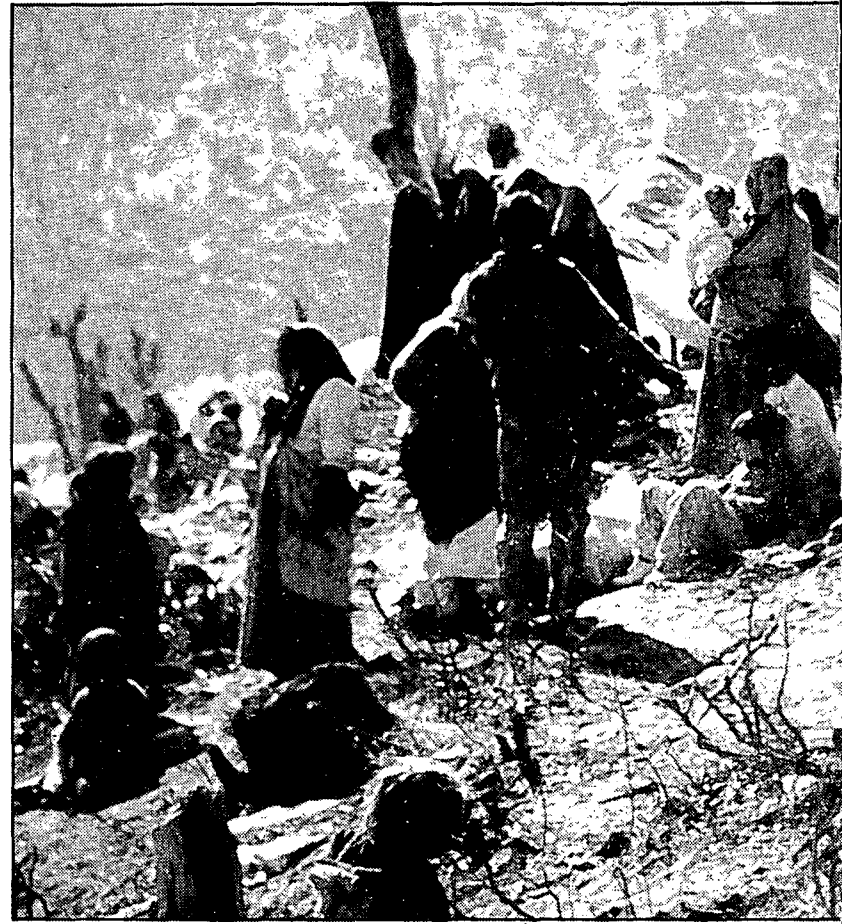
Sí. Des de fa milers d'anys existeixen testimonis històrics d'avortaments provocats, amb gran risc per a la vida de la mare. Actualment es continuen emprant mètodes casolans en els avortaments clandestins.

25 Aleshores, no seria millor legalitzar l'avortament per evitar els riscos d'aquests avortaments clandestins, o perquè les dones més pobres no estiguin en inferioritat de condicions respecte les més riques, que poden anar a avortar a l'estranger?

En primer lloc, cal saber que fins i tot en els països amb legislació molt permissiva sobre l'avortament, l'avortament clandestí continua existint, per mil raons molt fàcils de comprendre (adulteris amb conseqüències no desitjades, necessitat d'ocultar un embaràs per mantenir certa posició social, i tantes altres). En qualsevol cas, les circumstàncies que envolten l'avortament poden fer-lo més sòrdid i inhumà per posar en perill la vida de la mare a més de la del fill. Però l'avortament, sigui de dones riques o pobres, es faci clandestinament o sota la protecció de l'Estat, es practiqui sense mitjans o amb la més sofisticada tecnologia, és sempre el mateix crim contra la vida d'un innocent indefens, i aquesta acció mai no es pot justificar.

La població infantil pateix les conseqüències d'un conflicte que ve de lluny

El present és difícil però ten

Quan la fugida no porta enlloc

El drama del poble kurd

"He treballat durant tota la vida per construir una família, una casa, una vida digna. I sempre que he volgut construir el meu futur ha passat alguna cosa i tot se n'ha anat per terra. Aquesta és la quarta vegada que em passa això".

La dona té 65 anys, i amb la paciència de les àvies remena una cassola. Al voltant hi ha bona part de la seva família. Un fill, una filla, i un núvol de canalla que intenta jugar.

Ella és una més dels 160.000 kurds que hi ha al camp d'Izikveren. Ella és un dels prop de mig milió de kurds que van anar a parar a la frontera entre Turquia i l'Iraq, fugint muntanya amunt de les bombes de Saddam Hussein.

La tragèdia del poble kurd ve de lluny. No és cosa nova. 25 milions de persones repartides per l'Iraq, Turquia, l'Iran, Síria i la Unió Soviètica. Una mateixa llengua i sovint una mateixa tragèdia.

"Tenim por, és com el dimoni. Saddam Hussein és el dimoni, ha fet de tot. Esperem que George Bush o els nord-americans el destrueixin". La noia té 18 anys, i amb els ulls encara ben oberts, sense creure's el que ha vist, parla amb il·lusió del seu futur. "Espero anar a la universitat i ser advocat. Vull visitar altres països, conèixer món...".

Però encara no és hora de pensar en el demà. L'obsessió, a les muntanyes del Kurdistan, és el present, el menjar. I sobretot l'aigua.

Primer van ser les bombes de Saddam, després el fred i la neu, la gana. Ara és la set, la falta d'aigua potable, que causa bona part de les epidèmies i les malalties.

Els metges responsables dels camps de refugiats kurds de Turquia temen que si la situació actual es manté, amb la calor les epidèmies faran un mal terrible, sobretot en la població infantil.

Hospitals improvisats

La visita a l'hospital del camp d'Izikveren, portat pel metge català Jaume Borràs, és esgarrifosa. Desenes de mares, assegudes a terra, i als braços les seves criatures de mesos. El sèrum, una solució d'aigua amb sals, és l'únic que lliga aquests nens a la vida.

Els plors secs, els laments i els crits omplen les tendes de campanya que improvisen una sala de visites o una maternitat.

A fora, una cua de mares encara espera el seu torn. El terra és ple d'excrements. "Tot n'és ple. Ho veus, el gran problema és la

diarrea. Falta aigua i la que troben sovint està contaminada i està provocant una passa de diarrea. Ara per ara, aquesta és la causa principal de les morts, sobretot dels nens", comenta Jaume Borràs.

Darrera de la cua hi ha els avis, sempre més pacients. Hi ha també uns nens jugant. Van descalços. "Mira -comenta el metge-, si continua la calor tots aquests nens aniran caient per les malalties, sobretot el xarrampió. Això podria passar si no vacunem abans del mes de juny".

De fet, és ben difícil saber quanta gent mor cada dia a Izikveren. Els responsables de "Metges Sense Fronteres" compten 4 o 5 nens morts cada dia. "Però és impossible de dur un control -ens explica un militar alemany-. Ells els enterren de seguida, sense dir gairebé res a ningú".

Jaume Alsina, un altre català que trobem treballant al camp, explica la seva experiència. "Aquí al darrera han improvisat un cementiri. L'altre dia, eren dos quarts de sis del matí i vaig veure, com a mínim, 5 enterraments. Són els homes els qui porten els seus morts. Són com uns paquetets, nens de bolquers embolicats amb els seus mocadors".

Línia divisòria entre

L'ajut que arriba de molts indrets pal·la el sofriment dels kurds.

Impossible baixar a la plana

Mig milió de kurds van triar Turquia per fugir de Saddam i es calcula que un milió i mig van

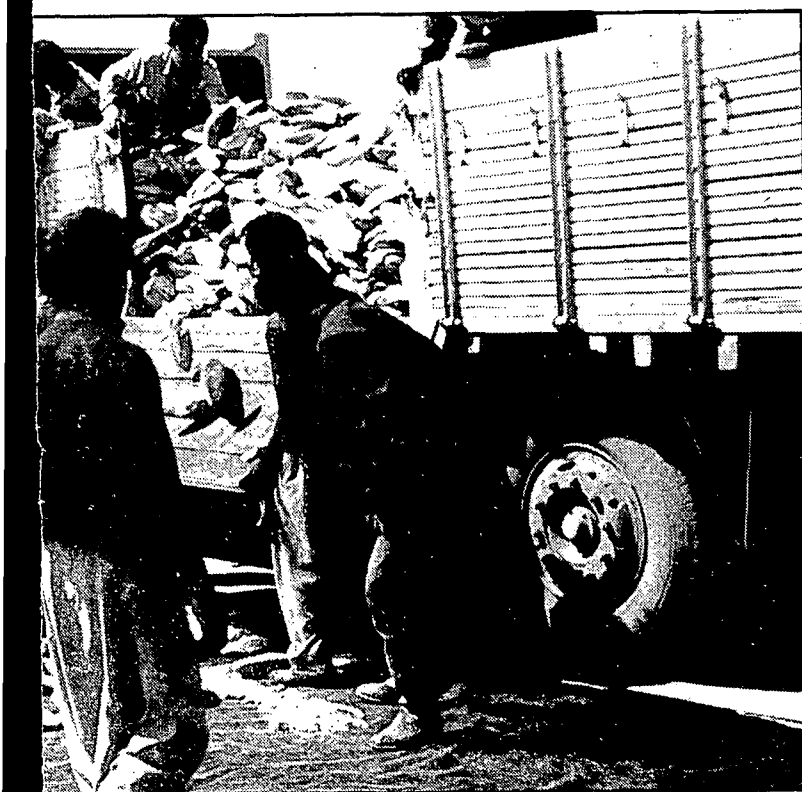
anar a parar a la frontera amb l'Iran. Els soldats turcs tenen ordres estrictes de no deixar entrar cap refugiats a l'interior de Turquia. El camp de refugiats és una vall immensa, envoltada de soldats turcs, un cada 10 metres, amb el

en esperança en el futur.

Iraq i Turquia.

eu fusell muntat i sovint amb el
it al gallet.

"Fa uns dies, si algú anava als
helicòpters a buscar menjar, els
disparaven -recorda un refugiat-
fan matat molta gent, nens, dones.
l'exèrcit turc va matar més de 10
20 persones. Potser ara, després

de la pressió dels Estats Units,
s'han moderat".

Quan arriba un helicòpter amb
menjar o material d'assistència,
milers de persones que lluiten
contra el vent causat per les pales
del aparell s'hi aboquen. Se senten
trets a l'aire. "Els més forts són els

Mig milió de kurds van triar Turquia per fugir de Saddam.

que sempre es poden endur les
coses dels helicòpters", es lamenta
un jove.

Els metges occidentals treballen
amb més tenacitat que mitjans.
L'ajuda va arribant, però ara la
gran dificultat serà el retorn dels
refugiats.

N'hi ha que ja s'atreveixen a
tornar a casa, d'altres trien les
zones de seguretat que estan
muntant els exèrcits occidentals,
ja en territori iraquí.

"Crec que aquesta no és la
solució ideal. Potser d'aquí a uns
dies o unes setmanes l'exèrcit
nord-americà o d'altres països
occidentals se n'aniran i ens que-
darem sense protecció". Un altre
refugiat afegeix: "i ara esperem.
George Bush ha muntat camps al
nord de l'Iraq. Això només és bo
pels nens, pels nostres pares, les
nostres mares. Però per nosaltres,
els joves, és molt difícil. La vida
sense futur, no és vida".

La decepció i l'enfonsament
moral és ben patent. Són gent de
ciutat i gent de pagès. Hi ha
metges, arquitectes, mecànics i
aturats. Molts van fugir amb els
seus propis vehicles, però els van
abandonar al peu de les munta-
nyes, a uns quilòmetres de la
frontera amb Turquia, quan es va
acabar la gasolina o la dificultat
del terreny impedia de continuar
avançant.

Ara, les hores passen lentes,
sobretot pels més joves. "Ens
llevem a les set -explica un
enginyer de 27 anys-, i intentem
anar a buscar aigua, la tenim molt
lluny d'aquí, muntanya enllà. Ja la
necessitem per l'esmorzar, i
després per tot el dia, per fer el
menjar. Després d'això hem de
tornar a buscar més aigua. Un cop
i un altre, perquè no tenim bidons
ni res per dur-la".

**"No vull tornar,
ho he perdut tot"**

Els kurds porten dintre seu
l'obsessió del genocidi. "La raó
principal que ens va fer fugir van
ser les armes químiques. Si Sad-

dam Hussein encara es mantenia
al poder, potser ens mataria amb
aquestes armes. I nosaltres hem
vist i coneixem les armes quími-
ques i biològiques".

Una noia recorda els dies que
van creure haver vençut Saddam
Hussein. Van ser 13 dies que
tothom creia ingènuament que
els Peixmergues, els guerrillers
que lluiten per la independència
del poble kurd, havien vençut.
Van aprofitar l'aparent feblesa del
president iraquí, vençut per la
força multinacional. Eren els últims
dies de març, quan la població
kurda es va abocar per donar
suport als seus guerrillers. "Quan
els Peixmergues van entrar a la
nostra ciutat, tothom va estar
content, els vam ajudar i els vam
donar menjar. Els ajudàvem a
destruir el govern a la nostra
ciutat".

El seu germà continua la història:
"el primer dia, George Bush va
demanar al poble kurd de lluitar
contra Saddam Hussein, per
eliminar-lo. Vam lluitar i vam
alliberar tot el Kurdistan durant
13 dies. Però aleshores ell no ens
va ajudar. Ens vam quedar
abandonats a les nostres ciutats,
sense menjar, ni ajuda. Va ser
molt difícil. El govern iraquí ens
la va tornar i ens va atacar amb
les seves armes, amb coets, granades,
bombes fosfòriques, nàpalm. Va
matar els nens, i les dones,... Ara
no vull tornar a l'Iraq. Ho he
perdut tot. La casa, el futur. Vull
anar a un altre país a refer el meu
futur. A Amèrica, amb els meus
cosins, o a algun altre país
occidental, és igual".

**Una porta
d'entrada i
de sortida**

Silopi és el punt fronterer natural
per passar de l'Iraq a Turquia, en
ple Kurdistan. És una plana, de
molt fàcil accés, i els refugiats que
van tenir més sort van poder
arribar a aquest pas. Va ser la seva
porta de sortida de l'infern. I ara
és la porta d'entrada dels soldats

nord-americans, francesos i
britànics, majoritàriament, que són
els encarregats d'establir zones
de seguretat al nord de l'Iraq
perquè els kurds puguin tornar al
seu país.

El comandant en cap de les
forces franceses, el tinent coronel
Morin, acaba d'arribar d'una missió
de reconeixement. "Els soldats
iraquians ens han rebut bé, han
entès perfectament que la nostra
missió és donar refugi i menjar a
aquesta gent". Però també accepta
que serà ben difícil de convèncer
els refugiats de tornar a l'Iraq.
"Després del que ha passat
aquestes setmanes és lògic que
tinguin por. Aquesta serà, de ben
segur, la nostra dificultat més gran.
Cal que els convencem que tornin
al seu país, que no corren cap
perill, que els protegiem".

El militar francès confia en la
col·laboració entre tots els exèrcits
occidentals per tirar endavant la
seva missió.

Uns metres més enllà, en el
mateix Silopi, milers de refugiats
també esperen una solució ràpida.
A diferència dels seus compatriotes
d'Izikveren, ells són en un
recinte pla, tancat, allotjats en
tendes de campanya perfectament
arreglerades, amb cartesianitat
militar.

Véuen a ser uns 600 metres
quadrats. Hi ha 3.000 tendes i
20.000 persones. Aparentment la
situació sanitària és més bona que
en altres camps, però la pressió
psicològica és enorme. Els
refugiats se senten en una gran
presó, un recinte envoltat de
soldats.

La sort d'aquests refugiats és la
mateixa que els d'Izikveren o els
de Çucurka, uns 100 quilòmetres
més a l'est. Són prop de mig milió
de kurds que han fugit cap a
Turquia. Els que han anat a l'Iran
poden arribar al milió i mig.

Comenta un metge, amb el posat
més greu que trist, "van fugir de
Saddam per no morir, i ara moren
aquí, lentament".

El cardenal francès, Roger Etchegaray, presentant la novena encíclica del Joan Pau II, "Centesimus annus".

Ha mort el P. Cesàreo Gabarain, compositor musical. La seva inspiració musical ens ha deixat més de 400 cançons religioses i 50 discs editats.

Sembla que l'epidèmia de còlera del Perú, comença a minvar.

1, dimecres

El problema kurd

Ahir, vehicles militars i civils començaren el trasllat de milers de kurds des de les muntanyes on fins ara vivien precàriament al campament de mil tendes de campanya, amb capacitat per a 21.000 persones que l'ONU ha instal·lat a les rodalies de la ciutat de **Zakho** on ahir fou hissada solemnement la bandera de les **Nacions Unides**. El campament serà lloc de pas per a moltes famílies que podran després traslladar-se a les seves antigues llars. Un nou campament instal·lat per tropes franceses, situat a 30 quilòmetres de l'anterior, acollirà també ben aviat refugiats kurds. **Ozal**, president de **Turquia**, després de la seva reunió amb el president iranià, **Rafsanjani**, ha declarat que **Turquia** trobarà la solució adequada al problema kurd, sense declarar quina és aquesta solució. Es preveu que els dos països, **Iran** i **Turquia**, actuïn de comú acord.

Londres: es busca una solució negociada per a l'Ulster

Per tal d'acabar amb el terrorisme i aconseguir una **Constitució** política que permeti la convivència pacífica de tots els ciutadans, d'**Irlanda del Nord**, el secretari d'Estat per a aquesta província, **Peter Brooke**, ha començat una tanda de converses amb els principals líders dels partits nacionalistes i unionistes de tendència moderada i que permetrien la formació d'una taula rodona en la qual també intervindrien els governs de **Dublín** i de **Londres**. Sembla que l'**IRA** i el seu braç polític, el **Sinn Fein**, estan disposats a una treva, mentre durin les negociacions.

2, dijous

La festa del treball

Ahir, arreu del món, es va celebrar la diada de l'**1 de maig** com a festa del treball. Llevat de petits incidents a **Berlín**, **Milà** i diverses ciutats turques, la jornada tingué una expressió moderada i força unitària entre les forces sindicals. A **Moscú**, **Mikhaïl Gorbtxov**, presidí a la **Plaça Roja**, una més que discreta manifestació d'unes 20.000 persones. **Cuba** ha estat l'únic país on encara s'han escoltat i aplaudit els vells tòpics del comunisme ortodox.

Moscú: la cursa a la presidència de la Federació Russa

Mentre **Boris Eltsin** espera poder capitalitzar a favor seu l'èxit de la seva gestió en el conflicte de les conques mineres de l'**URSS** que tan greus problemes han portat a l'economia del país, ahir, l'ex-primer ministre **Rijkov**, anuncià la seva candidatura a la presidència de la **Federació Russa**, atenent la petició que li han fet diversos grups i organitzacions comunistes.

El problema kurd

Es fa difícil saber què és exactament allò que es porten entre mans els responsables polítics de l'**Iraq**, l'**Iran**, **Turquia**, **EUA**, i els aliats en general. Ara sembla que la consigna és convèncer els kurds que tornin tot seguit a les seves llars i viles on vivien, passant de llarg instal·lar-se en els campaments. Una complexa munió de motius polítics i interessos per part de tots fa que aquesta solució es vegi com la més adequada. D'altra banda és molt difícil saber exactament el veritable contingut de les converses dels líders kurds, **Jalal Talabani** i **Massud Barzani**, amb els representants dels governs iraquiana. Segons **Talabani**, el govern iraquiana estaria disposat a suprimir el **Consell del Comanament de la Revolució**, a convocar eleccions lliures i multipartidistes, a amnistiar tots els presoners, i admetre la supervisió dels **EUA** i de l'**ONU**.

3, divendres

Roma: la nova encíclica de Joan Pau II

No s'han fet esperar les diverses reaccions a la nova encíclica del **Papa**, "**Centesimus annus**", publicada en complir-se el centenari de la "**Rerum novarum**" de **Lleó XIII**. L'encíclica s'estima plenament coherent amb la filosofia del **Papa** respecte a la dignitat de l'home i a la seva transcendència i a la seva gran sensibilitat en referència als problemes socials que afecten a la vida humana i que ja havien estat objecte de dues encíclics anteriors, la "**Laborem exercens**" i "**Sollicitudo rei socialis**". El **Papa** diu que l'**Església** no té un model econòmic a proposar, però sí el dret a proposar orientacions que recordin el sentit autèntic de l'existència històrica de la persona i aportin, a la llum de l'**Ètica** i de la **Revelació**, les normes necessàries de discerniment per establir els drets i deures de tot sistema econòmic i social.

Bangla Desh: un cicló causa 100.000 víctimes

Forces militars i equips de socors de la **Creu Roja** treballen àrdidament per auxiliar milers de persones afectades per un cicló en la zona costera de **Bangla Desh**. L'huracà assolí vents de 233 quilòmetres per hora i ones de sis metres d'alçària. Els supervivents estan mancats d'aigua potable i queviures que, per culpa de l'estat catastròfic de la regió, es fa molt difícil que els mitjans de transport, fins i tot els helicòpters els hi puguin fer arribar. El país ha demanat l'ajuda internacional que diverses nacions han començat ja a canalitzar amb urgència.

4, dissabte

Belgrad: perill de guerra civil

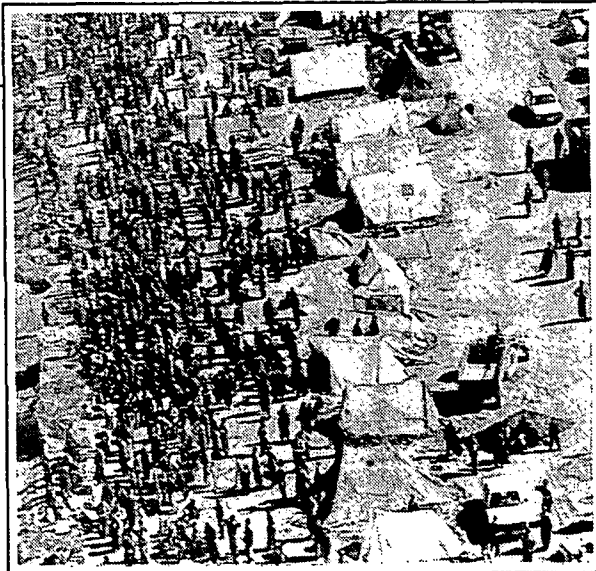
El pas d'una dictadura nacional a una democràcia respectuosa amb els drets i llibertats de persones i nacionalitats no és gens fàcil. Aquest és el drama que pateix ara **Iugoslàvia**. El president de **Croàcia**, **Franjo Tudjman**, ha demanat al poble croata que no es deixi arrossegar per les provocacions de la poderosa **Sèrbia**, després que 12 membres de la policia autònoma croata perdessin ahir la vida en un enfrontament armat amb milícies sèrbies, a la localitat de **Borovo Selo**. **Sèrbia** i **Croàcia** tenen una llengua comuna, però una nacionalitat i religió diferents.

El problema kurd

Continua essent problema. L'**Iraq**, l'**Iran** i **Turquia** tenen por d'un **Kurdistan** iraquiana al nord de l'**Iraq**. La necessària relació de les tropes aliades amb les autoritats d'aquests països continua presentant conflictes, no greus, però sí preocupants. L'alt comissari de l'**ONU** per als refugiats, **Sadako Ogata**, ha manifestat la seva preocupació per la insuficiència de l'ajuda internacional i per la pressió exercida sobre els kurds perquè retornin a les seves viles i poblacions. Per la setmana vinent s'ha anunciat una nova reunió dels dirigents kurds amb dirigents iraquians.

Londres: els conservadors perden 900 consellers

Major, no ha passat gaire bé la seva primera prova de foc electoral. En les eleccions municipals celebrades el dijous passat, el **Partit Conservador** perdé 900 consellers municipals i 42 alcaldies. Aquestes eleccions celebrades a **Anglaterra** i **Gal·les** han confirmat els pronòstics dels analistes polítics. El **Partit** que ha experimentat un considerable augment de la seva força política ha estat el **Liberal-demòcrata** que ha guanyat 445 llocs, fins i tot més que els **Laboristes** que n'han aconseguit 426.

Campament de refugiats a la frontera trans-iraquiana.

Un serbi, víctima dels enfrontaments entre serbis i croats, és portat a enterrar.

Dos pares enterren els seus fills, víctimes del cicló, a BanglaDesh.

5, diumenge

Iugoslàvia: continuen els enfrontaments entre serbis i croats

Ahir, a **Eslavònia**, hi va haver una nova víctima a causa dels enfrontaments entre les milícies sèrbies i la policia de **Croàcia**. El president croat s'entrevistà amb els caps de l'exèrcit federal per mirar de trobar una solució a la crisi. La regió croata d'**Eslavònia**, la ciutadania és de majoria sèrbia i no ser absorbida per la **República de Croàcia**. La població croata tem un cop d'Estat per part de l'exèrcit federal. L'única esperança és que els presidents de les diferents **Repúbliques** trobin una solució política; però en aquest clima de pre-guerra civil, es fa molt difícil.

Bagdad: Iraq demana 5 anys de moratòria per pagar els deutes

Aquesta és la petició que el govern de l'**Iraq** ha fet a les **Nacions Unides** en una carta dirigida al secretari general **Pérez de Cuéllar**, i que fa referència a les reparacions de la guerra del **Golf** que **Iraq** ha de pagar segons la resolució 667 de l'**ONU**, destinades sobretot a pagar els danys que les tropes iraquianes varen causar durant la invasió de **Kuwait**. L'**Iraq** també ha demanat que l'**ONU** descongeli mil milions de dòlars dels seus comptes bancaris a l'estranger, i que se li permeti exportar petroli per mil milions més. El president **Bush** declarà també ahir que els **EUA** protegiran els refugiats kurds, però que no tenen cap intenció de crear un **Kurdistan** autònom.

6, dilluns

Nova York: l'arrítmia de Bush no té cap gravetat

L'arrítmia que el president **Bush** patí el dissabte mentre practicava "jogging" sembla que serà un simple accident passatger. Ahir s'especulava que probablement abandonaria l'hospital **Bethesda**, de **Maryland**, on havia estat internat com a mesura cautelar. No s'ha pres cap mesura referent a una possible successió circumstancial, si bé el vicepresident **Dan Quayle** és informat constantment de l'estat de **Bush**. Sembla, però, que la recuperació serà senzilla, immediata i sense cap mena de conseqüències.

Belgrad: l'exèrcit federal intentarà posar pau

La presidència col·legiada de **Iugoslàvia** ha autoritzat l'exèrcit federal perquè intervingui com a força dissuasiva per evitar nous enfrontaments entre serbis i croates. El proper dia 15 de maig, seguint el torn rotatiu, es farà càrrec de la presidència col·legiada, el croata **Stipe Mesic**, cosa que no agrada gens als serbis que intenten obstaculitzar-ho com poden. **Mesic** té la intenció de promoure un "compromís històric" entre les diferents ètnies del país, per evitar una desintegració anàrquica de la **Federació** iugoslava.

El problema kurd

La població kurda es malfia dels acords dels seus representants amb el govern de **Saddam Hussein** i exigeix que les **Nacions Unides** donin garanties feaents del ple compliment dels acords abans de retornar des de **Turquia** o l'**Iran** a les seves poblacions o a les zones de seguretat creades per les tropes aliades al nord de l'**Iraq**. Amb tot, centenars de famílies kurdes continuaven ahir arribant al campament de **Zahko**.

7, dimarts

Moscou: creix la tensió entre Armènia i l'Azerbaidjan

La situació al **Caucas** és cada dia més tensa, complexa i violenta. El president d'**Armènia** diu que l'**URSS** els ha declarat la guerra, i que l'exèrcit soviètic ha pres partit a favor dels àzeris. Ahir, desenes de persones varen resultar mortes en un atac de l'exèrcit (tropes de l'exèrcit soviètic? tropes del ministeri de l'**Interior** d'**Azerbaidjan**?) que amb helicòpters, blindats i artilleria, atacà la localitat armènia de **Voskepar**, que ha quedat gairebé arrasada, i que és fronterera amb l'**Azerbaidjan**. També la regió fronterera de **Goris** està sotmesa a un fort càstig artiller. Sembla probable que es reuneixi en sessió extraordinària el **Congrés** de **Diputats** de l'**URSS** per estudiar el conflicte.

Belgrad: l'exèrcit en estat d'alerta

L'enfrontament entre serbis i croats ha desencadenat una situació de pre-guerra civil. Ahir a la ciutat portuària de **Split**, 50.000 persones es varen manifestar exigint a l'exèrcit que desallotgi les milícies sèrbies del setge a que tenen sotmesa la localitat croata de **Kijevo**. Els manifestants varen apoderar-se de dos blindats de l'exèrcit i un soldat fou mort. Això ha fet que es reunís amb urgència la presidència col·legiada iugoslava i decretés l'estat d'alerta per a les forces armades estacionades a **Croàcia**. Hi ha hagut també un gran nombre d'atemptats contra els serveis públics de transport, aigua i electricitat.

Washington: Bush torna a casa

Tot i que els metges no han pogut encara determinar amb exactitud la causa de l'arrítmia del president **Bush**, després de prendre certes mesures de protecció, l'han deixat tornar a casa.

Víctimes de la misèria, no del clima

La informació que arriba sobre els desastres provocats per un cicló a **BanglaDesh** no para de donar detalls sobre la magnitud de la tragèdia natural i el recompte de víctimes creix a una velocitat geomètrica.

En aparença, sembla que es fa certa l'expressió que sempre plou sobre mullat, i que les malvestats que produeix el clima, les epidèmies, i la naturalesa en general, es congrien totes a l'hora de portar la desgràcia a un país que només té vint anys.

Els de la meua generació vam conèixer **Bangla Desh** a través de **Georges Harrison**, l'ex-beatle, i de **Ravi Shankar**, un músic bengalí. L'u d'agost de 1971 se celebrava al **Madison Square Garden** de **Nova York** una de les primeres grans contribucions de la música rock a la solidaritat amb els països del tercer món. **Eric Clapton**, **Bob Dylan**, i molts altres músics col·laboraven en un concert, del qual es faria un àlbum discogràfic i una pel·lícula destinats a recaptar fons per a ajudar els refugiats de **Bangla Desh**.

La independència de **Bangla Desh** del **Pakistan**, que no arribà fins el mateix 1971, fou possible després de prop de vint-i-quatre anys de discriminació política, social i econòmica, fruit de la irresponsable política de descolonització britànica. I arribà no sense una brutal repressió pakistanesa que només aquell mateix any comportà la mort d'un milió de persones i l'emigració de deu milions més cap a l'Índia.

Així doncs, els desastres actuals, i els que aquests darrers vint anys ha suportat **Bangla Desh**, no són de cap manera només el resultat d'una naturalesa desfermada, cruel i injusta, que sap triar entre els miserables les seves víctimes més propícies, sinó que van estretament lligats a les condicions de vida d'un dels pobles més pobres de la terra.

Desgraciadament, la informació sobre **Bangla Desh**, els diaris i els telenotícies ens la donen en les seccions de societat, i no en les de política o economia. Perquè en realitat es tracta d'una notícia de política econòmica internacional: no és el clima qui els ha fet miserables, sinó que és la misèria d'un ordre internacional injust la que els fa vulnerables als rigors de la naturalesa.

Ciències físiques i filosofia de la naturalesa

Allò que Déu té d'invisible, com el seu poder etern i la seva divinitat, des de la creació del món es fa visible a la intel·ligència humana a través de les seves obres.

Rom 1,20

65. Què pot dir la filosofia sobre la validesa de les lleis físiques?

Hem vist en els dos articles anteriors com físics d'altura quan debaten qüestions relatives als fonaments de la ciència no acaben de posar-se d'acord, ni es veuen capaços de resoldre del tot els problemes més bàsics. Fins a un cert punt és lògic que sigui així: els principis fonamentals del coneixement de la realitat física no pertanyen a la ciència positiva, són d'indole filosòfica, i els científics no s'han dedicat, en general, a l'estudi aprofundit de la filosofia. I, a més, no els és fàcil encertar la bona filosofia de la natura. Hi ha hagut tants filòsofs que hi han dit la seva, divergint uns dels altres! Tanmateix, hi ha d'haver un denominador comú: fer filosofia ben feta exigeix precisar bé els conceptes, donar definicions clares i posar ben explícits els primers principis, dels quals no es dubta. La reflexió que avui farem, com a filòsofs cristians, per modesta, breu i elemental que sigui volem que compleixi aquesta requisits:

Principis bàsics a tenir en compte

Hi ha tres principis filosòfics que fonamenten la possibilitat d'establir lleis físiques i que han estat admesos implícitament per tots els científics: 1er. Existeix un món material real exterior a l'home, que és la causa agent de les nostres sensacions, que l'enteniment tradueix en percepcions. 2on. Hi ha un ordre en aquest món material: tots els éssers físics actuen constantment segons la seva manera de ser (cal notar que això no vol dir determinisme mecànic total! és una exageració d'aquest principi identificar-lo amb ell). 3er. Aquest ordre és cognoscible per la ment humana, almenys

dins d'uns límits.- Prescindirem d'aquelles filosofies que neguin algun d'aquests tres principis (Kant, Russell...).

El primer principi no és debilitat pel fet d'equivocar-nos de vegades en l'apreciació del contingut del món material que ens és extern, ja que només afirma que hi ha quelcom objectiu, no que ho poguem conèixer tal com és. Per exemple, les diverses teories que s'han ideat sobre la naturalesa de la llum, algunes certament equivocades, no impedeixen l'afirmació que la llum existeix, que és un fenomen real.

Que el 2on. i 3er. principi són vàlids es manifesta per les moltes relacions que s'han establert i comprovat entre magnituds físiques. En un món sense ordre no es podrien trobar relacions així. Com diu Jeans: "El físic matemàtic sap les seves limitacions. Sap, per exemple, que mai no podrà trobar dos nombres senars que difereixin en trenta-set. Igualment s'adona que no pot reduir un cosmos desordenat a un ordre i a una llei".

El 2on. principi té relació amb el principi filosòfic de causalitat que siu: "Tot ésser contingent és causat", entenent per "contingent" un ésser que pot ser i pot no ser, per la seva essència; és contingent tot ésser que comenci a existir, però també ho seria un ésser creat per Déu des de tota l'eternitat; per a la filosofia cristiana l'únic ésser no contingent, és a dir necessari, és Déu. Ara bé, si tot ésser contingent és causat, qualsevol fenomen que es produeixi en el món físic, com que comença a existir, és contingent i té una causa, la qual segons aquell segon principi actuarà segons la seva manera de ser, i és això el que generarà l'ordre.

Cal advertir aquí que els físics solen anome-

nar "Principi de causalitat" o "La causalitat" al principi determinista: "Les mateixes causes, en igualtat de circumstàncies, produeixen sempre els mateixos efectes", o bé: "Si hi ha la causa necessàriament hi haurà l'efecte". Una formulació més extensa d'aquest principi és l'enunciat determinista de Laplace que ja vam citar. Per això identifiquen "procés causal" amb "procés necessari", i diuen que la física quàntica ha abolit els processos causals i la causalitat. Entenguem què volen dir i no ho confondrem amb l'abolició del principi de causalitat metafísic, del qual, és clar, no se'n segueix pas que tota causa hagi de produir sempre el mateix efecte, sinó només que tot fenomen té causa.

Les "lleis físiques" no sempre són lleis naturals

Ja vam distingir en la primera reflexió que férem sobre l'indeterminisme tres menes de lleis físiques: les **constitutives**, essencials al món material, les **dinàmiques**, que enuncien propietats no essencials però que sempre hi són (si no hi ha un miracle), i les **estadístiques**, conseqüència de la llei dels grans nombres. La primera qüestió seria delimitar bé quines són constitutives i quines no. La cosa no està resolta ni la creiem de resolució fàcil: és que és possible conèixer en tot cas quines propietats són essencials i quines se'n dedueixen sense formar part de l'essència de l'objecte? La resolució efectiva del problema supera la nostra capacitat, però això no obsta que la distinció que hem fet tingui un sentit objectiu, i és el que ens interessava fer notar. Ara bé totes les altres lleis, dinàmiques (si és que n'hi ha) i estadísti-

ques, establertes pels físics, només podem dir que són aproximacions de la realitat. No neguem que n'hi pugui haver exactes del tot. Només afirmem que no en podem tenir mai completa seguretat.

Per exemple, la llei de la gravitació de Newton, tinguda per vàlida i exacta durant tres segles, malgrat l'inconvenient de no explicar la precessió del periheli de Mercuri, s'ha vist que era només aproximada si acceptem la nova formulació, donada per Einstein, de la gravetat, la qual explica aquella anomalia i mostra com era l'aproximació de la llei newtoniana. Podem ja ara assegurar que la llei d'Einstein és exacta del tot? No podem, perquè podria ser que donés un grau més d'aproximació però que encara no expressés exactament la realitat, si fos el cas que la "constant" de la gravitació variés amb el temps possibilitat que ha estat suggerida!

Així, doncs, quan un físic descobreix una "llei física", només podem afirmar que ha trobat una relació que es compleix en la realitat dins de la precisió que permeten els instruments de mesura, cosa que manifesta que hi ha ordre en la natura, però no que hagi posat ja de manifest una autèntica llei natural. La validesa que hem d'atribuir a les Lleis físiques no constitutives, tant si són dinàmiques com si són estadístiques, és la de ser aproximacions més o menys grans de la realitat objectiva. I també hem de donar com una adquisició definitiva de la ment humana l'exclusió del determinisme mecànic absolut.

■ **Francesc Nicolau**

Professor de la Facultat de Filosofia de Catalunya

aldees infantils s.o.s. de Catalunya

Membre de l'Associació SOS Kinderdorf Internacional (adherida a la UNESCO)

Fer el bé resulta fàcil si molts col·laboren

Dolors, Quim, Pere.

Si hi estàs interessada truca, si et plau al tel.: (93) 417 75 39

Benvolgut amic:

En acompanyar amb aquestes ratlles la imatge d'aquests nens, et prego que els vulguis acollir igualment com ho faries amb un dels teus fills. Aquests nens et supliquen una mica d'afecte, una mica d'amor, en nom dels altres nens que, com ells no tenen pares ni llar.

Podries donar la felicitat a uns nens tan sols amb el que costa la subscripció mensual del teu diari. Els obriries amb el teu cor les portes d'una llar.

Les Aldees Infantils S.O.S. constitueixen un organisme benèficoprivat que ha trencat amb els antics motllos d'assistència a la infància i ha obert d'altres camins.

Les Aldees Infantils S.O.S. acullen nens orfes o bé desemparats, preferentment grups de germans, i els proporcionen una "mare", una llar i una vida integrada en la societat. D'aquesta manera s'eviten les mancances afectives a les quals estan sotmesos els nens en les grans institucions massives. Els nostres infants poden viure, doncs, i desenrotllar-se igual com els altres nens i nenes.

Fa 30 anys que aquesta obra internacional nasqué a Àustria i avui està estesa arreu del món. Milers de persones i empreses han fet possible la fundació de més de cent Aldees en 62 països.

Nosaltres no ens podríem pas desentendre d'aquest pas social tament eficaç i l'any 1970 vàrem obrir a Barcelona les dues primeres llars S.O.S. A hores d'ara tenim una Aldea Infantil S.O.S. a Sant Feliu de Codines (Vallès oriental), i una altra a Redondela (Pontevedra), tres llars S.O.S. a la Casa Catalana del Tibidabo i una residència de joves a Barcelona.

Amb motiu de tenir lloc, en 1979, l'Any Internacional del Nen, s'inauguraran en el món 30 noves Aldees Infantils S.O.S.

El nostre país desitjarà contribuir també obrint més llars S.O.S. Vols tu o la teva empresa col·laborar a aquesta obra de solidaritat humana ajudant al seu sosteniment? Amb la teva aportació hauràs atès aquests nens que avui esperen il·lusionats una llar com la teva. No els abandonis.

Gràcies de tot cor.

Montserrat Andreu de Juliá

MONTSERRAT ANDREU DE JULIÁ
President de la Comissió Directiva

Cal crear en el nostre país un major clima social de suport a la família

Gràcies a una política de suport a la família

Tenir fills torna a ser moda en alguns països avançats

Mentre a Espanya continuen baixant les taxes de natalitat fins a situar el nostre país en el furgó de cua del creixement demogràfic europeu i mentre es multipliquen les queixes per l'escassetat dels ajuts familiars que es donen, Suècia i els països del Nord d'Europa han fet un viratge radical.

A Suècia, país que tradicionalment ha marcat les tendències demogràfiques europees, la taxa de fertilitat ha augmentat al llarg dels anys 80 fins a situar-se el 1990 en el 2,1 garantint la renovació generacional. Només Irlanda i Islàndia superen, a Europa, aquesta taxa.

Una tendència que s'estén

La tendència contrasta radicalment amb la realitat present en molts països industrialitzats, on les taxes de natalitat continuen baixant.

Itàlia té en aquests moments una de les més baixes del món. Corea i Japó (al voltant de 1.6) estan per sota del Regne Unit i França (1.8)

Però un nombre creixent de països industrialitzats, principalment del Nord d'Europa, continua la tendència marcada per Suècia. Així, la fertilitat s'ha recuperat a Dinamarca, passant d'un 1.4 a un 1.6, a Noruega ha augmentat de l'1.7 al 1.8, a Alemanya

Occidental, de l'1.3 al 1.4, i els Estats Units, del 1.7 a gairebé el 2.

Polítiques de suport a la família

Quina és la raó d'aquests canvis? Les revistes "The Economist" i "Business Week" coincideixen en les seves anàlisis de les causes que han produït aquesta incipient inversió de tendències.

I aquestes es poden resumir en una de sola: en la majoria d'aquests països hi ha un clima social de més suport a la família, expressat en polítiques d'ajut i suport a la institució.

A Suècia, la taxa de matrimonis ha deixat de baixar i la de divorcis ha deixat d'augmentar. A més, a més, però, els experts assenyalen que l'augment de la natalitat està estretament vinculat als canvis en les polítiques d'ajut familiar introduïts per Suècia al llarg dels anys 80.

En particular, la disposició legal que permet a les mares acollir-se a dos períodes consecutius de baixa per maternitat, amb sou complet, si el naixement del segon fill es produeix en un termini inferior als 30 mesos després del naixement del primer.

■ E.P.

Comunicat de Pro-Vida

"S'amaga l'opinió dels ginecòlegs sobre l'avortament"

"Pro-Vida vol denunciar l'ocultació de la veu, dels arguments i raons de la majoria dels ginecòlegs espanyols, que són absolutament contraris a l'avortament.

Els mitjans de comunicació oficials o pro-governamentals -i especialment Televisió Espanyola-, estan silenciament l'opinió dels professionals que saben com es realitza un avortament, que coneixen les sequeles d'un avortament i que tenen dret a expressar els seus plantejaments.

En aquest mateix sentit l'associació Pro-Vida manifesta la seva sorpresa per la sistemàtica consideració de l'avortament com única solució davant la violació. A les dones se'ls fa un mal irreparable amb aquest delictes, però no per això es justifica un mal major per al més innocent i débil. Hi ha un altre tipus d'alternatives que passen per l'adopció o els centres d'ajut a mares solteres que Pro-Vida té instal·lats a tot Espanya i capaces d'oferir solucions positives en front d'aquest tipus de situacions.

L'Associació Pro-Vida estudiarà de plantejar pròximament accions jurídiques per evitar la burla judicial que s'ha comès recentment, amb l'indult a un reincident en un delictes clarament tipificat en el codi penal. El govern no pot utilitzar com vulgui el poder judicial, trencant les normes elementals d'una democràcia".

Segons Puig de la Bellacasa

A la premsa es recalquen els aspectes negatius del món de la droga

Ramon Puig de la Bellacasa, membre de la comissió antidroga de les Comunitats europees, va manifestar que els mitjans de comunicació a l'hora de tractar el problema de la droga es deixen portar més per "les qüestions espectaculars -delinqüència, robatori-, que pels aspectes positius", i parlà de la necessitat d'educar el periodista, perquè "enfoqui el problema de la droga des d'un punt de vista educatiu, formatiu, i de prevenció".

Puig de la Bellacasa va intervenir en unes jornades sobre "mitjans de comunicació, el problema drogues i la percepció de solucions", organitzades per la delegació del Govern per al Pla Nacional sobre drogues, i en què participaren uns 60 especialistes en aquest tema, i professionals dels mitjans de comunicació.

Els organitzadors indicaren que l'objectiu de la trobada és promoure un debat sobre "les estratègies de comunicació necessàries per a la utilització dels mitjans de comunicació de masses més d'acord amb els objectius d'implicació de la societat en l'atenció als problemes derivats de l'ús de drogues".

Aspectes negatius

Segons Puig de la Bellacasa, les notícies que difonen els mitjans de comunicació condueixen, ala llarga a pensar en la droga des del punt de vista del negoci, inseguretats ciutadana i la delinqüència, i gairebé mai destacant altres aspectes com la creació de centres de rehabilitació, la prevenció, o el considerar els drogaadictes com a malalts.

Durant les jornades es lliurà un informe elaborat pel ministeri de Sanitat i Consum el 1989 que corrobora aquestes afirmacions. Segons l'estudi, de cada 100 notícies sobre drogues aparegudes en els mitjans de comunicació, en un 4,3 per cent se'n fa referència com a "negoci", en un 22,9 per cent com inseguretats ciutadana, i només en el 10,4 es referien a les persones afectades (drogaadictes).

Puig de la Bellacasa destacà la gran importància dels mitjans de comunicació a l'hora de difondre comportaments "positius i educatius" que previnguin la drogaaddicció, ja que segons el citat informe, més de 50 per cent dels espanyols reconeixen rebre informació d'aquest tipus a partir dels mitjans de comunicació.

L'hospital infantil de Sant Joan de Déu ha posat en marxa una unitat dedicada a l'atenció

d'infants malalts terminals, primera d'aquests característiques que funciona a Espanya.

En la nova unitat, es tractarà infants als quals se'ls hagi retirat el tractament terapèutic curatiu perquè la seva malaltia no té solució, segons digué el doctor José María Martín Rodrigo, coordinador d'aquesta unitat i cap de cures intensives del centre.

Dos metges, dues ATS, un psicòleg, un assistent social, un religiós i membres de la secció de voluntaris del centre, seran els encarregats d'atendre aquests infants i les seves famílies i oferir-los suport en tot moment.

El doctor Martín assenyalà que anualment moren entre 15 i 20 infants en aquest hospital als quals se'ls diagnostica una malaltia incurable que acostuma a provocar la mort en el termini màxim de sis mesos.

Els tractaments a aquests infants, qualificats de tractaments alternatius, es basen fonamentalment en l'eliminació del dolor.

Agregà el facultatiu que també es potencia una gran neteja corporal per evitar l'aparició d'úlceres i que els infants estiguin acompanyats per algú que pugui ajudar-los a superar estats d'angoixa que acostumen a travessar.

Explicà que "els infants terminals s'assabenten de l'ambient en què estan però no tenen assumit com els adults el concepte de la inevitabilitat de la mort. Per aquesta raó, disposar d'una persona agradable per parlar o jugar quan vulguin és molt positiu per a ells".

En aquesta unitat es respecten al màxim els desitjos de l'infant permetent-los jugar o veure la televisió quan vulguin, o que escullin el que els agrada per menjar.

José María Martín digué que en tot moment el personal de la unitat també està pendent de la família, a la qual es tracta d'implicar en l'equip que atén el malalt perquè el seu ambient sigui més confortable, mantenint-la informada permanentment de l'evolució de l'infant.

La unitat també està preparada per atendre els infants en els seus domicilis ja que en ocasions no necessiten una hospitalització permanent i passen temporades a casa seva.

L'hospital de Sant Joan de Déu és un centre especialitzat en nens, que disposa de 500 llits i que atén anualment més de 100.000 urgències i gairebé 120.000 visites programades.

■ A.S.

Maresme i Àfrica

Calorosa acollida al Camerun

Si al llarg d'un any, de forma espaciada però constant, he anat explicant en aquesta secció les experiències viscudes al Senegal i Gàmbia mentre visitava les famílies dels meus amics africans del Maresme, o anècdotes sorgides del meu tracte amb ells a Mataró, a partir d'avui em proposo narrar en aquesta mateixa pàgina les visites que vaig fer el passat mes de gener a diferents missions del Camerun. Vaig tenir la sort de ser enviat a complir aquesta grata missió pel Delegat Episcopal de la meua diòcesi de Barcelona, Mn. Jordi Jorba.

Em proposo així despertar la consciència missionera dels qui em llegiran aquí, i agrair la bona acollida dels qui em llegiran allà, més enllà de les nostres fronteres, ja que he de constatar que "Catalunya Cristiana" arriba a mans de la majoria dels nostres missioners, per més lluny que estiguin.

Preparatiu del meu segon viatge a l'Àfrica

Abans de marxar, no solament vaig escriure als missioners que em proposava visitar anunciant-los la meua anada i preguntant-los quan la creien més convenient, sinó que també em vaig posar en contacte amb els seus superiors de congregació -en el cas dels religiosos i religioses-, o amb els seus familiars -en el cas dels diocesans i laics-. Em vaig posar a la seva disposició per endur-me cartes i paquets que volguessin confiar-me, convertint-me així en missatger, en portador de bones noves, en "àngel" al cap i a la fi. Grata missió que em complia fer.

Germanetes de Jesús al costat del pessebre en la seva fraternitat de New Bell (Duala)

I parlant d'"àngels" si una cosa em preocupava era viatjar tot sol a Duala, aeroport internacional del Camerun, pel maldecap que representa arribar sense que ningú t'orient en un lloc desconegut, que trepitges per primera vegada. És ingràt i fins i tot perillós, com saben molt bé els que han viatjat a països del Tercer Món, on tant costa distingir el qui et vol ajudar de qui et vol enganyar. Per això, precisament, quan vaig agrair que en el mateix avió tomés al Camerun una religiosa malaguenya, Sor Cristina, que havia acabat un període de vacances fent companyia a la seva mare, ja gran. Amb gran elegància, vestia el seu senzill hàbit de color morat. Ella

fou el meu "àngel de la guarda" que em va orientar en introduir-me en la sufocant calor de Duala, en passar la duana i frontera...! Quina gran casualitat descobrir que ella porta el mateix cognom que jo, quan havíem de separar-nos segon ordre alfabètic per passar el control de policia! En ser ella "Marqués" com jo, ni tan sols en aquest moment em va abandonar.

Proves d'hospitalitat

Sor Cristina estava disposada a compartir el taxi que a mi em deixaria a "La Procura", on ja m'esperaven per dormir; mentre ella anava a un altre alberg per a religiosos proper a la catedral, més econòmic segons em va confessar.

Però en aquestes va aparèixer una altre religiosa, la germaneta de Jesús Sor Margarita, de forta constitució camperola, que com a filla del Pirineu francès em recordava Sta. Bernardeta, les fotos de la qual estic acostumat a veure al santuari de Lourdes. Sense ser del mateix orde, ambdues es coneixen ja que tenen les seves comunitats respectives a Bipindi (missions que vaig tenir la sort de visitar al final del meu periple i de les quals espero -per tant- escriure en una altra ocasió). La francesa estava de pas a Duala i en saber que arribava la seva veïna espanyola, la va anar a recollir invitant-la a allotjar-se en la humil casa (tot el que fan i posseeixen els seguidors del Pare

Foucault és humil!) que tenen les Germanetes en el barri de New Bell.

Estant "La Procura" en una altra direcció, m'embarcaren en un taxi, després de discutir el preu (difícil tasca!) i fins i tot me'l van pagar. Quantes vegades hauria d'agrair detalls com aquests al llarg de la meua estada al Camerun, que amb tan bon peu acabava de començar!

Ben segur, vaig arribar en el taxi a "La Procura" on el P. Félix -excel·lent espírita bretó-, m'instal·là, podent duxar-me i gaudir de l'aire condicionat que m'ajudava a esquivar la terrible calor humida que planeja dia i nit sobre Duala. S'anomena "Procura" a tota missió que té la funció, entre altres, d'acollir els missioners de pas, donat-los alberg. La de Duala és internacional de veritat, en estar propera al gran aeroport. Segurament el P. Félix és el millor coneixedor de tots els esdeveniments de l'Àfrica Central, ja que té ocasió assabentar-se'n a través dels innumbrables informadors que per les seves mans passen.

Després d'escriure unes notes en el meu diari que m'havien d'ajudar a ordenar idees i a no oblidar tantes experiències acabades de viure, amb la tranquil·litat que em donava que al dia següent les Germanetes de Jesús em guiarien cap a Ojak, la primera missió que havia de visitar, vaig dormir com un tronc malgrat el brunzit de l'aire condicionat.

Ignasi Marqués

Centre d'Acolliment per a Africans Sant Pau - Mataró

Campanya de lluita contra el còlera a Catalunya

"El Comitè Català de Solidaritat amb els pobles del Perú" realitza una campanya de recollida de medicaments contra l'epidèmia de còlera que s'inicià al Perú i que ja s'ha estès per tots els països circumdants de l'àrea. Fins ara aquesta epidèmia ha provocat més de mil morts a 155.000 afectats, xifra que es preveu que augmenti fins als 300.000. Si no s'eradica a temps, podria mantenir-se com a epidèmia crònica en els propers anys a Colòmbia, Argentina, Xile, Bolívia, Equador i Brasil.

El 17 d'abril es van enviar per avió 4.065 kgs. de medicaments: sèrums, tetraciclina, antituberculosos, desinfectants i sabons, bosses de sèrum oral i lactats Ringer. El lloc de destí és a Caritas del Perú per als serveis de medicina "Pro Vida".

Diverses entitats han col·laborat perquè aquesta primera tramesa d'ajut fos possible: Creu Roja, de Cornellà, Sabadell i Terrassa; la Diputació de Barcelona; Medicus Mundi; Metges sense Fronteres; Benestar Social de la Generalitat (que ha pagat el transport); els laboratoris Echevarne i Palex; Justícia i Pau; Món 3; algunes parròquies i les Associacions de Veïns de Sants, de Gràcia, de la Guineueta i de Nou Barris.

Si es volen fer aportacions en efectiu s'han d'ingressar al n.º 651.02.00.12.05-35 de Caixa de Catalunya.

■ C.C.

La Creu Roja recull 214 tones de roba a Catalunya per als kurds

La Creu Roja ha recollit a Catalunya 214 tones de roba que han estat enviades al poble kurd en un vaixell que va sortir de València amb destí al port turc de Merfin i a l'iranià d'Abadan.

La recollida i selecció de la roba ha estat realitzada per uns 4.000 voluntaris d'arreu de Catalunya. En la província de Barcelona s'han recollit 123 tones de roba, a Tarragona 56, a Lleida 20 i a Girona 15.

En el conjunt de l'Estat, la Creu Roja ha recollit 2.700 tones de roba durant els cinc dies que ha durat la campanya d'ajut a la comunitat kurda.

■ R.B.

Seguint les petjades de Sant Ignasi de Loiola

Els religiosos de Catalunya pelegrinen a Manresa

Convocats per la Unió de Religiosos de Catalunya, en representació dels deu mil religiosos i religioses que en més d'un miler de comunitats radiquen a Catalunya, un miler llarg de religiosos i religioses, provinents de totes les diòcesis catalanes, emplenaren la Seu de Manresa en l'eucaristia central de la Pelegrinació Ignasiana, en l'escaïença de la Diada Mundial de pregària per les Vocacions.

Presidí l'Eucaristia el Dr. Josep M. Guix, bisbe de Vic; acompanyat dels bisbes de Solsona i de Tànger, així com del Dr. Lluís Martínez Sistach, auxiliar de Barcelona i delegat per a les relacions amb els religiosos a Catalunya, i el P. Sebastià Bardolet, abat de Montserrat.

Les més de vint comunitats religioses existents a Manresa obriren les seves portes per donar hospitalitat als pelegrins i intercanviar experiències de vida religiosa i apostòlica, abans que a la tarda l'església de la Cova de Sant Ignasi acollís els pelegrins per pregar en el mateix lloc on Sant Ignasi de Loiola visqué la seva experiència mística i donà forma als Exercicis Espirituals que tant han influït en la vida religiosa.

En aquesta avinentesa les comunitats pogueren també adquirir el volum de Catalunya Religiosa, catàleg històric de mil anys de vida religiosa a Catalunya, que recentment fou presentat a Barcelona, i del qual en són coautors Joan Bada i Genís Samper.

■ C.C.

APOSTOLAT REPARADOR

Si desitja col·laborar, l'esperem!
Truqueu als telèfons
428 38 77 - 215 38 57
de 22 a 0 hores.

Dia del malalt

La força terapèutica de la fe

La salut és un gran equilibri entre energies diferents -diu un metge-, i també és una de les aspiracions i de les preocupacions principals de l'ésser humà. Però el concepte de salut varia d'una persona a una altra i segons les cultures, ja que implica un estil de vida, una escala de valors, una concepció de l'assistència sanitària i de la investigació mèdica. L'Església també s'ocupa d'aquesta realitat i en el primer cap de setmana de maig ha celebrat a tot l'Estat el Dia del Malalt amb el lema "Jesús és la salut".

Definir la salut

Segons una definició de l'OMS (Organització Mundial de la Salut) defineix la salut com l'estat perfecte de benestar físic, mental i social i no solament l'absència de malaltia. I el X Congrés de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana la va definir com aquella manera de viure que és autònoma, solidària i joiosa.

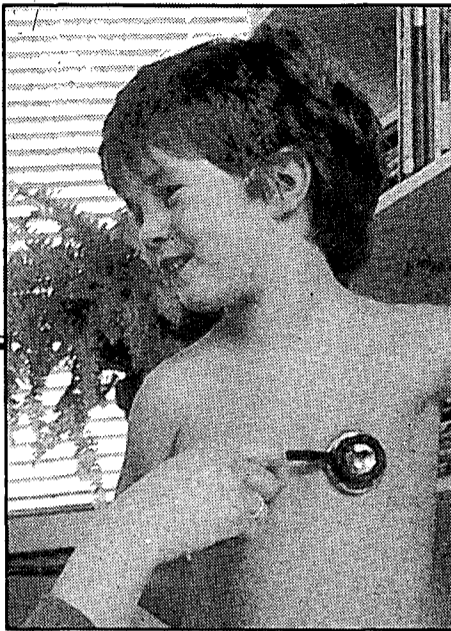
L'Església vol promoure l'evangelització en la nostra societat, i s'esforça a conèixer els trets de la cultural actual de la salut i els diversos models de salut que hi ha. També recupera els valors saludables de l'Evangeli i la força terapèutica de la fe. D'aquesta manera vol col·laborar en la construcció d'una societat més sana i saludable i en l'assistència integral a la salut.

Línies d'actuació

La Comunitat Eclesial s'inspira en els valors de l'Evangeli per irradiar salut individual i col·lectiva, treballa per promoure una pastoral renovada de la salut i de la vida, per una vida sana, per la salut del cos; pel procés de curació, per la salut integral, lluita per una salut per a tothom i per crear comunitats vives sensibles a aquesta temàtica.

Objectius per a l'any 2000

L'Església aspira a contribuir a la reducció de les diferències en l'estat sanitari entre els països i els grups. També en el desenvolupament i ús del potencial de salut de tots per portar una vida socialment i econòmicament satisfactòria. I

Hem de col·laborar en la construcció d'una societat més sana.

també en la millora de les condicions de les persones invàlides.

L'Església vol que es desenvolupi una política pública d'acord amb els imperatius de la salut i que es proporcionin els coneixements i les motivacions necessàries per un comportament saludable. Que es promogui un comportament saludable: alimentació equilibrada; no fumar, exercici físic suficient i domini de

l'estress. Que es compti amb una col·laboració multisectorial en política per protegir el medi ambient, amb mecanismes de vigilància i control dels riscos del medi ambient per a la salut humana. Que es millorin les condicions del medi ambient: l'hàbitat individual i col·lectiu, i el treball.

Déu i la salut

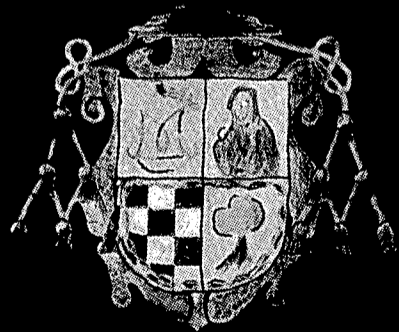
Dins l'Església, la sensibilitat envers aquesta realitat ha augmentat, i això respon a un dels carismes més originals de la comunitat eclesial: la guarició dels malalts. En aquesta línia que ja practicaven els primers cristians, s'ha volgut apropar-se al model de salut més antic reflectit en la Bíblia. En ella es veuen els següents aspectes:

La salut és una experiència de fragilitat, és sempre imperfecte i fràgil, li cal ser guarida i salvada. És alhora un límit i una possibilitat.

També és l'experiència d'un do i d'una possibilitat, que permet una relació sana amb el propi cos (la primera llar de la salut) i amb la comunitat (segona llar de la salut). Finalment és reflecteix l'experiència d'alliberament de sofriments inútils, del no sentit.

■ Núria Oriol Palarea

ADRO XAVIER

DOCTOR
IRURITADEL CONSENSO AL CRIMEN
1876 - 1936

Fotos, gravats

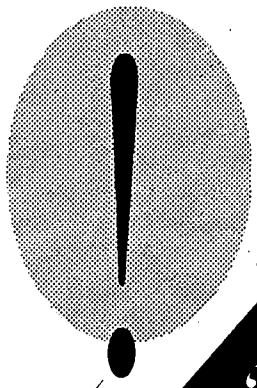
444 pàgs. preu 1.500 Ptes.

Gran biografia del que fou bisbe de Lleida i Barcelona.

*Nou enfocament de la seva
acció i de la seva època.*

Reparació a un oblit

Comandes: Llibreria Urquinaona - Llúria, 4 - 08010 Barcelona - Tel. 318 18 96

la vostra aportació

Catalunya Cristiana

CAMPANYA D'APORTACIONS POPULARS
AL NOSTRE SETMANARI

Adquirint les butlletes podeu optar als premis.

1r. premi: Un cotxe
Renauld
Clio
5 portes

SORTEIG TRADICIONAL: 3 DE JUNY

2n. premi: Una Minicadena completa AIWA NSX-800 (2x75w)

3r. premi: Un Joc de Cafè artístic de producció artesanal

Altres premis: 10 lots de llibres amb les col·leccions completes: "*Cultura i Pensament*" i "*Miscel·lania*" (11 títols) de la Fundació Catalunya Cristiana

10 lots de llibres amb la nova col·lecció de contes "*Babar i els seus amics*" (6 títols)

10 aparells Walkman amb ràdio (AM/FM) i auriculars, SONY WM-BF44 (Megabass)

BUTLLETA DE COMANDA

Per participar en el Tradicional SORTEIG 1991 en suport de
CATALUNYA CRISTIANA

- Talonaris a 5.000 ptes.
- Butlletes a 100 ptes.

Nom i cognoms.....

Adreça.....

Població..... DP.....

Tel..... Província.....

Trameto l'import per xec barrat gir postal

NECESSITEM EL VOSTRE AJUT

PODEU ADQUIRIR LES BULLETES A LES SEGÜENTS
LIBRERIES:

- La Formiga d'Or, Av. Portal de l'Àngel, 3
- Balmesiana, Duran i Bas, 6
- Signe, Mallorca, 301

Podeu demanar-ho per correu enviant aquesta
butlleta de comanda.

ASSOCIACIÓ D'AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA

Plaça Urquinaona, 11, 3r. 3a. A, tel. (93) 301 37 18. 08010 Barcelona

**ELS CRISTIANS HEM DE SOSTENIR LA NOSTRA PREMSA
GRÀCIES PER LA VOSTRA APORTACIÓ**

L'animació, una bona eina d'acció pastoral

Animació socio-cultural i pastoral ens poden semblar realitats ben diverses que si de cas estarien relacionades quan es promogues l'Animació socio-cultural des d'institucions eclesials i amb una clara finalitat pastoral. Però el que pretenem suggerir en aquestes línies és que l'animació pot ser un bon estri d'acció pastoral i, encara més, la formació per a l'animació pot ser un element important de la formació d'agents de pastoral. Tot això, evidentment, des d'una concepció del què és l'animació socio-cultural que també cal explicitar.

L'animació o l'animació socio-cultural és, encara, un concepte ambigu i difícil de definir, no tan sols per la seva presència recent entre les realitats socials, sinó també perquè en la teoria i la pràctica de l'animació conflueixen alhora diverses tradicions i trajectòries d'acció.

Així, avui, per animació socio-cultural s'entén un conjunt de pràctiques diverses en relació amb determinades intervencions socials, culturals o educatives en els grups, en les comunitats o en col·lectivitats de diferents tipus. Ja es tracti d'intervencions, institucionalitzades -creant institucions espe-

cífiques per desenvolupar els programes corresponents: centres, entitats, casals, etc. - o bé d'intervencions de caràcter obert sobre un territori o una població.

L'animació socio-cultural, però, no és definible per una activitat concreta ni fins i tot, per un conjunt d'activitats, sinó que, més aviat, cal entendre-la com una macrometodologia, com un tipus d'intervenció amb un estil i orientació determinats. Els criteris d'identitat de l'animació no radicarien tant en la realització d'unes o altres activitats, sinó en la qualitat d'aquestes activitats. Els trets principals que podrien definir la identitat de l'animació serien: la participació, la dimensió comunitària, el sentit globalitzador i la visió integral de la persona.

Tot i la relativa novetat del concepte, la funció d'animació de la vida social o socio-cultural ja ha estat exercida per moltes persones i per determinades professions molt abans que es comencés a parlar d'animació. I no cal dir, que la parròquia i el seu rector ha estat sovint aquest factor animador d'un barri o d'un poble. L'animació més que una nova activitat és un concepte que s'aplica a diverses activitats

més o menys tradicionals, però emfatitzant determinats aspectes metodològics d'estil o d'enfocament de manera renovadora.

Formació d'animadors

És en aquest sentit que es parla d'animació a l'escola, animació al museu, animació turística, animació de la lectura, animació esportiva, animació litúrgica, animació pastoral, etc. Dins aquesta diversitat d'"animacions", el nom d'"animació socio-cultural" es reservaria per denominar aquelles més globalitzadores.

Aquest enfocament de l'animació és extraordinàriament ric, especialment aplicat a la formació d'animadors. Si més que un mètode, l'animació suposa un estil que utilitza una pluralitat de mètodes en funció de les circumstàncies específiques de cada situació, la formació per l'animació suposa una formació per omplir un conjunt d'intervencions en col·lectius o comunitats, com ho és l'educació, l'acció social o com ho pot ser també la tasca pastoral en les seves diferents vessants.

En aquest sentit l'animació pot ser un instrument per fer arribar aquesta necessitat d'evangelitzar el món de la cultura al terreny de l'acció cultural, de les manifestacions populars de la cultura i de l'associacionisme cultural. Es tracta d'un vehicle nou o renovat de presència del fet cristià el que s'ha vingut a anomenar com socio-cultura però alhora és una metodologia de dinamització de col·lectius que bé podria contribuir a dinamitzar aspectes de la vida parroquial, dels moviments i dels grups a través dels quals s'estructura la tasca pastoral.

La parròquia ha estat sovint factor animador d'un barri o d'un poble. Molts nois i noies participen en les seves activitats.

De fet la formació d'animadors és una oportunitat de reactualitzar el discurs sobre la formació de dirigents en el món social, però també i d'una manera especial en el món eclesial i pastoral. Un discurs una mica oblidat i cada dia més necessari si volem revitalitzar determinades àrees d'intervenció i si volem vivificar i renovar el teixit associatiu. La presència dels cristians en el món de l'acció social i cultural i la mateixa acció de l'Església passa sovint per estructures associatives que cal dinamitzar.

Formar animadors és donar elements de coneixement i d'interpretació del context on hauran d'intervenir (lectura dels fenòmens socio-culturals con-

temporanis i coneixements d'un entorn concret; aproximació als diferents sectors humans generacionals, ètnics, culturals). Formar animadors és donar eines per a la gestió i l'organització d'entitats, és també facilitar l'aprenentatge de camins i tècniques d'intervenció i és donar, també, referències per conceptualitzar i guiar el treball des de projectes coherents de persona. Perquè l'animació en quant és un estil d'educació, és també una antropologia. L'animació fa opció per la persona i parteix d'una certa concepció de persona.

■ Carles Armengol, pedagog

Ballant amb llops

És la història sempre tendra de la lluita de David contra Goliat que fa situar-te al cantó del més dèbil. Kevin Costner, en la premiadíssima pel·lícula "Ballant amb llops", explica les dificultats del poble indi per a la supervivència i ho fa d'una manera brillant que captiva l'espectador.

La pel·lícula, diferentment del que passa amb d'altres històries que s'han passat al cinema, no amaga res i presenta els fets d'una manera objectiva. Va existir un genocidi lamentable i convé conèixer els fets sense distorsions. El film de Costner és un homenatge a una minoria marginada, sotmesa, però que manté vius els signes de la seva identitat, els valors en els quals creu.

Actualment hi ha més d'un milió d'indis, tot i la important mortalitat infantil, l'alcoholisme, la misèria a la qual molts estan abocats. Ho tenien tot en contra però, tanmateix, ha augmentat d'una manera significativa la seva població.

A Dakota trobem els Black Hills, muntanyes sagrades de la nació Sioux. El 1874 varen ser saquejades pels buscadors d'or, avui s'hi busca urani. Els indis no ho veuen bé. Les Black Hills són propietat dels Sioux i el lloc on estan enterrats els seus avantpassats.

Els indis creuen que l'home blanc no sent cap respecte per la natura. No entenen per quin motiu s'ha de treure l'urani. ¿Per què jugar amb foc? ¿Per què córrer riscos innecessaris amb l'extracció de l'urani que, com tots sabem, pot comportar perjudicis ecològics? L'urani, pensen els indis, ja està bé on és.

Ja fa molt temps que els indis volen donar a conèixer allò que pensen a través de l'American Indian Movement. Defensen una manera concreta d'entendre la vida, molt diferent de la nostra. Ells donen prioritat a la part espiritual. A "Ballant amb llops" sentim "Aquí, per primera vegada, he descobert l'harmonia". Els indis, com totes les minories, tenen dret a ser escoltats i coneguts com són.

■ Tomàs Puntí

La primera biennial d'art de Lleida se celebrarà el 1992

Contrastar la producció artística catalana amb la de la resta d'Espanya i oferir una visió globalitzadora de la creació de l'Estat són els principals objectius de la Biennial d'art de Lleida, que se celebrarà l'any 1992 en aquesta ciutat.

Organitzada per l'ajutament de Lleida a través de l'Escola municipal de Belles Arts, la Biennial pretén convertir-se en un escenari d'exposició en el qual els joves creadors puguin mostrar periòdicament les seves obres i reflectir, segons els organitzadors, "el mestissatge que avui determina l'art contemporani".

La biennial, que se celebrarà els mesos de març i abril de 1992, vol, al mateix temps, establir un

marc de debat i reflexió en el qual analitzar la situació de l'art a Catalunya i a la resta de l'Estat, ja que segons els organitzadors, "encara s'observen necessitats reals en la difusió i promoció, especialment de l'art contemporani".

Una exposició de Pep Agut i Christiane Stals, i una altra dues de Manuel Saiz i Àngels Viladomiu, que representen, segons els organitzadors, "un resum d'intencions dels plantejaments de la biennial", iniciaran els actes de presentació de la trobada artística.

■ A.E.

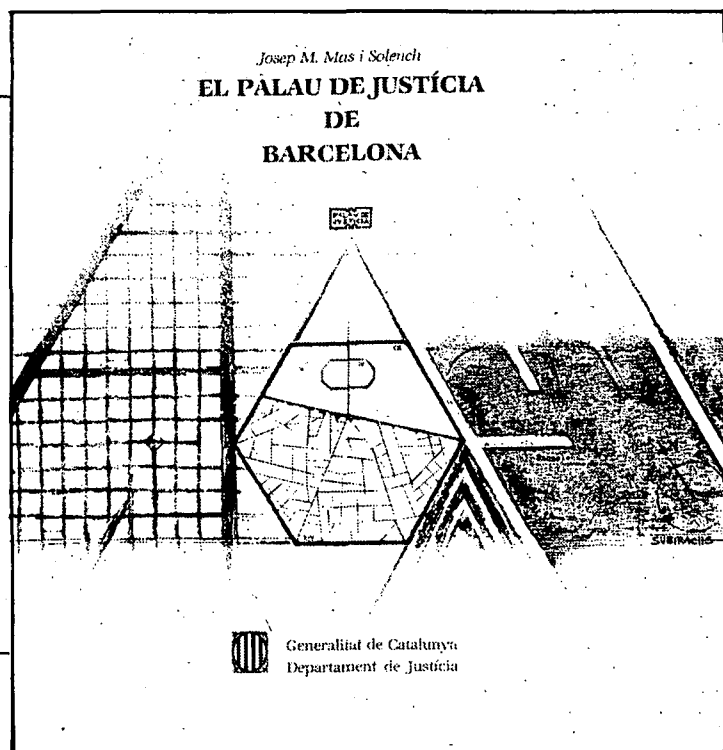

LLIBRES

LLIBRES

Un edifici singular

(1)

L'advocat i escriptor, Josep M. Mas i Solench, és un expert en la història del Dret a Catalunya. Ha publicat diverses monografies que ho palesen sobradament.

Presentem avui el seu últim llibre, **El Palau de Justícia de Barcelona**.

A finals del segle XIX, la ciutat comtal sentia la necessitat d'un edifici destinat a l'administració de la justícia, donat que l'Audiència i els jutjats complien la seva tasca en instal·lacions precàries. D'aquí va sorgir la idea de construir un palau monumental, on els magistrats i jutges poguessin exercir la seva noble funció amb la màxima dignitat. I aquell desig es convertí en realitat.

L'autor del llibre descriu tot el procés històric de la construcció del magne casal: el projecte, la col·locació de la primera pedra, la construcció de l'edifici i la seva inauguració. Després exposa les característiques arquitectòniques, i sobretot artístiques, així com les reformes del Palau. Acaba

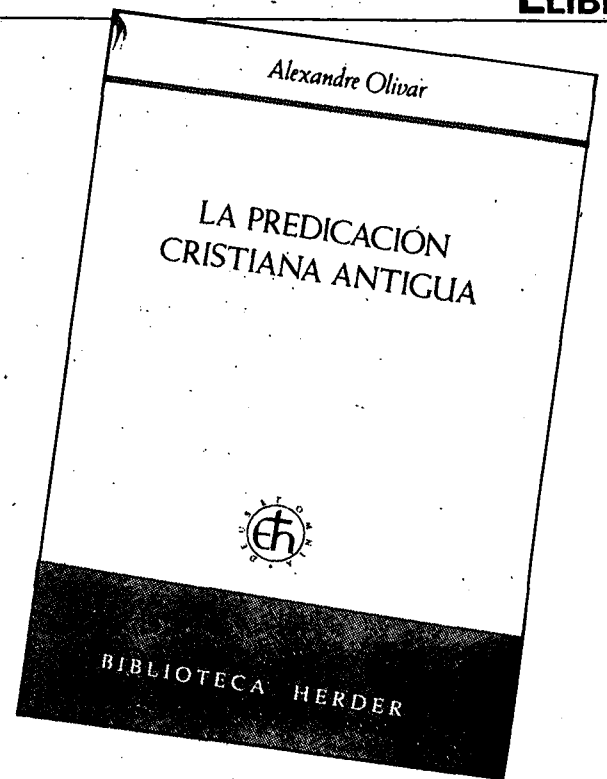
amb un elenc llarg de personatges més o menys vinculats amb el dret i amb el mateix Palau de Justícia.

No podem regatejar elogis per aquesta obra. El seu contingut és divulgatiu, però recolzat en les fonts més serioses de la història. L'estil literari és pulcre, sobri i suggestiu. Finalment, la diagramació -en la qual hi ha pres part el mateix autor- és bellíssima, combinant el text i els espais blancs amb les il·lustracions, algunes a tot color. Tenim a les mans una obra de gran qualitat. Cal dir que ha estat editada pel Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya.

Felicitem cordialment l'autor, el nostre bon amic, senyor Josep M. Mas i Solench.

■ F.G.

(1) **EL PALAU DE JUSTÍCIA DE BARCELONA**, Josep M. Mas i Solench. Generalitat de Catalunya, Departament de Justícia. Barcelona. 1990.

Predicació i desenvolupament de la fe

Aquesta obra és un estudi detallat del fenomen històric singular que és l'antiga predicació cristiana, originada per la mateixa naturalesa del missatge cristià i que neix en la missió apostòlica.

L'enorme esforç que costà a l'Església la difusió de la paraula de Déu segons les diverses circumstàncies històriques, les necessitats pastorals, l'evolució del culte, les cultures de les unitats ètniques durant els sis o set primers segles de l'era cristiana, creà una varietat de gèneres o tipus de predicació. Encara que en les seves formes la predicació antiga sigui tributària de l'oratòria profana, la novetat d'una Església proclamadora d'unes veritats revelades i de les seves exigències originaren uns gèneres paranytics propis.

La paraula de Déu era considerada pels pares com eficient en ella mateixa. De totes maneres el sorprenent desenvolupament de la fe obtingut per la predicació fou degut a la presència de zelosos predicadors, extraordinari alguns d'ells.

L'autor s'ha esforçat en caracteritzar cada un d'aquests personatges, determinant la seva interdependència i la part que tingueren en l'evolució, les crisis i les decadències que en el curs del temps antic experimentà la difícil tasca de la proclamació i explicació de la paraula de Déu. En la segona part de l'obra l'autor dedica uns capítols a aspectes particulars de la predicació antiga: la terminologia i la classificació, la predicació com a acte litúrgic, la deontologia i el subjecte de la predicació, la preparació i improvisació, les circumstàncies de temps i de lloc, l'assistència, els auditoris, l'atenció reclamada, les ovacions tributades als oradors, les reclamacions de silenci per la seva part, els tractaments, els problemes idiomàtics, la transmissió dels textos, els efectes reals i les aplicacions de la predicació.

La història de la predicació patristica havia merescut fins ara només estudis parcials o havia estat exposada succintament en capítols d'històries generals de la predicació. La present obra, que té una extensió apropiada a la importància de la matèria, té a més el mèrit de ser fruit d'una lectura de la literatura homilètica antiga realitzada per l'autor durant llargs anys i d'un examen crític de la restant documentació històrica relativa al tema.

■ C.C.

"La predicació cristiana antiga". Alexandre Olivari. Ed. Herder.

*El dia 8 de juny
ens aplegarem a Montserrat
als peus de la Moreneta*

TROBADA DELS AMICS SUBSCRIPTORS, LECTORS I PELEGRINS DE "CATALUNYA CRISTIANA" A MONTSERRAT

Reserveu la data; us hi esperem

Per una millor organització, demanem de telefonar al (93) 301 37 18, abans del dia 30 de maig, per tal de reservar el dinar, i també el lloc a l'autocar en el cas de no anar-hi amb mitjans propis.

PREUS

DINAR: 1.850 Ptes.

AUTOCAR: 800 Ptes.

Residència Geriàtrica BON VIURE

Estem a Horta, en una torre amb jardí, alimentació adequada, calefacció, ascensor, sala repòs, control sanitari i teràpia humana. Estades per sempre, i per convalescències. Poques places. Tel. 427 44 53.

CENTRE DE RELACIÓ SOCIAL I MATRIMONIAL

Si es troba sola o sol, cerqui la seva parella serio-sament. Servei de psicologia, ordinador i vídeo, dirigit per psicòloga col·leglada. COSM. Balmes, 64, 3^a 2^a. Tels. 317 41 44 - 302 59 83. Pref. Concertar entrevista.

RACÓ DEL LLENGUATGE

La fruita (2)

La taronja és la fruita més apta per a extreure'n el suc. Només cal partir-la transversalment en dues meitats i usar un escorretaronges. A totes les cuines n'hi ha. Si volem menjar-nos-la i no beure-la, necessitem ganivet i alguns, forquilla i tot, perquè la pell és molt arrapada als grills.

Més petites, les mandarines es deixen llevar la pell fàcilment amb els dits, i els grills aviat són descompartits i menjats.

La llimona no ens la podem menjar ni amb pell ni sense. La seva extrema acidesa la fa impossible per als paladars normals. En canvi, el suc i la pell ens donen gust i aroma per a moltes preparacions casolanes. En un gerro d'aigua hi escorreu el suc de dues llimones, hi poseu dues o tres cullerades grosses de sucre, i uns trossos tallats petits de la llimona escorreguda, amb pell i tot, que quedaran surant. Poseu-ho a la nevera, és una beguda d'estiu, i tindreu la llimonada perfecta i natural. Així de fàcil. Us ho dic tal com ho fa la meua muller i, a casa, ja ens hem oblidat de tots els refrescos artificials, que n'hi ha molts i són cars i dolents.

La crema que mengem per Sant Josep obligadament -quina sort!, i molts altres dies que no és obligatori, perquè tingui tots els gustos que ha de tenir necessita d'uns trossos d'escarrotxa de llimona. A la cuina, alguns plats de peix la reclamen com a ingredient imprescindible. La llimona, en la seva modèstia de fruita poc agradable al paladar, ens proporciona, indirectament, sensacions gustatives i olfactivas summament agradables. Si jo tingués una casa amb hort -somni impossible, enyor del temps de la infantesa- la primera cosa que faria és plantar-hi un llimoner. Em donaria llimones i m'alegraria la vista contemplant un dels arbres més bonics que tenim a l'abast: el tronc negre, les fulles d'un verd fort i brillant, i els fruits grocs i abundosos.

Aquests són els tres cítrics principals, coneguts de tothom i d'un gran consum entre nosaltres. No tan conegudes, hi ha les aranges -en el grup de les quals s'hi compta el pomelo-, les bergamotes, els poncems i les naronges. Són fruites d'un ús restringit, més conegudes per algunes aportacions a la perfumeria, a la farmàcia, a la confiteria i a la jardineria. El gust del xarop de poncem i el perfum d'essència de bergamota són prou coneguts.

PERLES ORTOGRÀFIQUES

Una botiga d'esports de davant de casa canvia de domicili i ho ha fet anunciar a la premsa local. L'anunci diu: **LIQUIDACIÓ PER CAMBI DE DOMICILI. A PARTIR DEL DILLUNS PER LA TARDA, I PER POCOS DIES. Ni el canvi, ni per la tarda, no són catalans, sinó que ha de dir: canvi, i a la tarda. Jo d'ells no pagaria l'anunci.**

■ Albert Pera

CUINA

Petxines de xocolata, crema, maduixots i nata

6 petxines de xocolata (o recipient de vidre)

1 ou

1 cullerada de maizena

1/4 de litre de llet

2 cullerades de sucre

pell de llimona

1/2 kg. de maduixots petits

250 grs. de nata ensucrada

Per fer la crema, poseu la llet a bullir amb la pell de llimona. Bateu el rovell d'ou amb les 2 cullerades de sucre, afegiu la llet bullint, batent-ho amb força perquè no qualli. Col·loqueu-lo i poseu-lo sobre foc suau, tireu-hi la cullerada de maizena desfeta amb una mica de llet freda, treballeu-ho fins que s'espesseixi. Traieu la pell de llimona i esteneu-la sobre un plat perquè es refredi.

Quan estigui freda poseu un parell de cullerades en el fons de la petxina de xocolata, sobre la crema els maduixots tallats en quatre i amb una mica de sucre, al damunt la nata ensucrada posada amb la mànega i broqueta.

Sobre la nata pot posar-se un maduixot sencer per adornar.

■ Maria Glòria Muntañola

El Cant Coral

La Capella Burés o la virtut de la modèstia

Capella de Música Burés. Obres de Händel, Marzi, Meys-tre/Willisegger, Cardona, Vila, Secunda, Dawson i San Pedro. Direcció: Montserrat Casas. II Temporada de Música Coral al Centre Cultural Calassanç, de Barcelona. 20 d'abril de 1991.

Un dels concerts més atractius del cicle va coincidir amb una de les assistències de públic més fluïxes; una cinquantena de persones disseminades per l'amplíssima capella-auditori del Centre Cultural Calassanç donaven prova que l'expectació moltes vegades no va de bracet amb la qualitat i viceversa. En tot cas, aquesta circumstància va contribuir més encara a accentuar el que va ser una constant en l'actuació de la Capella de Música Burés: la modèstia, en l'acceptació més meritòria de la paraula. Hauríeu dit que els membres d'aquesta formació no volien fer soroll -per més que fossin capaços d'aconseguir, quan la partitura ho requeria, algun fortíssim brillant i acolorit-; i és que, només sortir, el seu president va manifestar que era per a ells un honor intervenir en el cicle; va disculpar-se per una obra inclosa en el programa que no podien interpretar i, a la fi del concert, van retirar-se discretament, tot i els calorosos i prolongats aplaudiments, sense concedir cap bis. Tot un contrast amb el comportament d'alguns cors, que semblen sobrevalorar el que no

passen de ser uns tímids aplaudiments de cortesia i castiguen el públic, cansat i amb ganes d'anar-se'n, amb una, dues i fins i tot tres peces fora de programa.

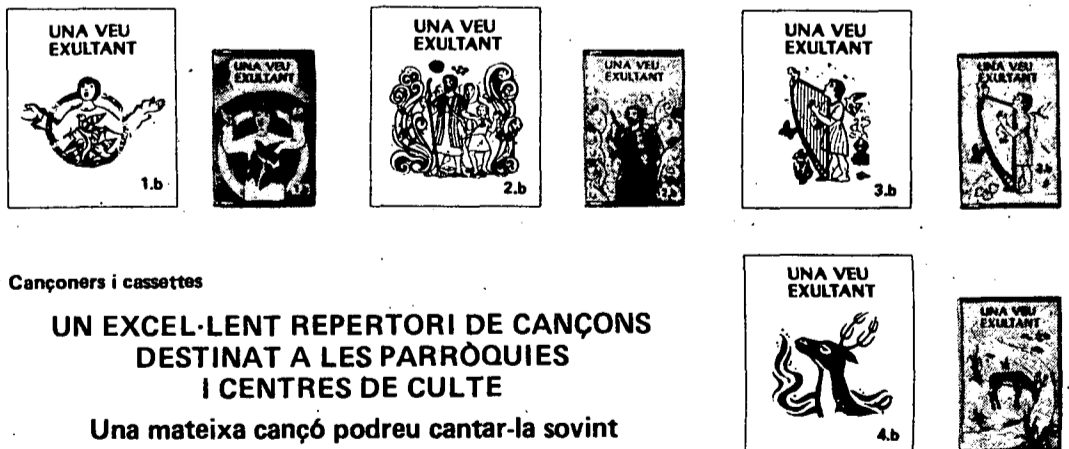
Entrant en el que va ser pròpiament el concert, cal dir que el cor de Castellbell i el Vilar va donar mostra d'una preparació notable, un sentit d'equip manifest -qualitat aquesta particularment lloable en l'activitat coral- i una direcció intel·ligent i minuciosament conixedora de les possibilitats del grup. L'execució de les obres -de poca complexitat, tot s'ha de dir- va ser més que correcta, tant pel que fa a afinació, com a dicció i expressivitat. Especialment remarcable va ser la interpretació de la suite "Cançons de Castellerçol", del mestre Francesc Vila, amb acompanyament de piano, així com l'espiritual negra "Every time I feel the spirit", amb un swing molt

autèntic que feia pensar en les millors interpretacions d'aquest gènere a casa nostra que hem sentit a la Coral Sant Jordi.

Podríem dir, per acabar, que la iniciativa d'aquest cicle anual de música coral mereix, no solament el premi intangible de les felicitacions, sinó també tot el suport d'institucions, públic i mitjans de comunicació. Mereix també, però, que el llistó qualitatiu de l'oferta no baixi mai d'un cert nivell, la qual cosa ha de servir per atraure cap al cant coral els sectors una mica més exigents del públic melòman. Sigui com sigui, el concert amb què ens va obsequiar la Capella de Música Burés -un cor, per cert, que va complir l'any passat setanta-cinc anys d'existència- va resultar, sens dubte, un dels més reeixits d'enguany. A desgrat de la modèstia.

■ Miquel-Lluís Muntané

UNA VEU EXULTANT

Cançoners i cassettes

UN EXCEL·LENT REPERTORI DE CANÇONS DESTINAT A LES PARRÒQUIES I CENTRES DE CULTE

Una mateixa cançó podreu cantar-la sovint

Lletra i música: Mn. Josep Soler. Il·lustracions: P. Oriol M. Diví, monjo de Montserrat.

TESTIMONI: Cada comunitat, cada grup, busca els mitjans més adients per fer més viscudes les celebracions. Un element molt important n'és, sens dubte, el cant. En l'obra musical de Mn. Josep Soler hi he trobat una deu molt rica d'inspiració (poesia senzilla i profunda, ritme acurat i melodia enganxosa...) A la capella de l'hospital, on celebren l'eucaristia habitualment, hi ha, com és lògic, una assemblea de gent "transeünt" ja que hi solen venir malalts i familiars dels malalts. Això no facilita gens l'aprenentatge d'uns cants que cada setmana poden resultar ser nous per a les persones que acaben d'arribar a l'hospital... Solució? Quan sovint em serveixo de les cançons de Mn. Josep Soler, ho faig d'aquestes dues maneres: O com a música de fons, de meditació, etc... o animant la gent a unir-se a la TORNADA (quan la composició la presenta) que sol ser una resposta curta i melòdica. Ara recordo, per exemple, la tornada del cant "Enlairat damunt la terra" que fa: "DÉU ESTIMA TANT EL MÓN QUE HA DONAT EL SEU FILL". Són tan boniques aquestes melodies que més d'un cop, després, al llarg del dia, em trobo que les estic taral·lejant sense ni adonar-me'n.

Ramon CARALT,
Capellà de l'Hospital de Bellvitge.

Galilea fue uno de los jugadores destacados en la semifinal.

Final catalana

Aquest diumenge es comença a jugar la final del play-off de bàsquet que un any més enfrontarà dos equips catalans del potencial del Barça i el Joventut. Era la final prevista des de fa temps, tot i que en alguns moments de les semifinals s'ha dubtat sobre la capacitat d'un Barça, amb la baixa de tres sèniors, per superar l'Estudiantes.

l'encert, la sort ni la serenitat necessàries en les grans ocasions. Enguany l'equip que entrena Lolo Sainz arriba a la final com a favorit ja que no té problemes importants de lesions com el seu rival i compta amb l'avantatge de jugar l'hipotètic cinquè partit a casa.

La final posa de manifest el domini la potència i la vitalitat del bàsquet català que ha relegat a un discret segon terme un equip com el Reial Madrid que enguany no ha pogut ni accedir a les semifinals.

Nogensmenys, el Barça aspira a trencar la tradició segons la qual l'equip que queda primer a la lligueta és el que s'emporta el títol. Una de les claus de la final serà sens dubte l'estat físic d'un Audie Norris que és un jugador capaç de desequilibrar un partit. En tot cas, l'emoció, un cop més, està garantida perquè els dos equips compten amb jugadors molt qualificats.

En les darreres temporades el Joventut ha mostrat un excel·lent nivell en totes les competicions però li ha mancat acabar d'arrodonir la feina. No ha tingut

■ Tomàs Puntí

FUTBOL

PRIMERA DIVISIÓ

Burgos	1	Sevilla	1	Osasuna	1	Logroñés	1
Castellón	0	Mallorca	1	Ath. Bilbao	2	Oviedo	1
Barcelona	2	Zaragoza	1	Tenerife	0	R. Madrid	1
At. Madrid	0	Cádiz	0	Valladolid	2	Español	0
Sp. Gijón	2	R. Sociedad	1	Betis	2	Valencia	2

1. Barcelona	54 + 20	33
2. At. Madrid	45 + 11	33
3. Osasuna	39 + 5	33
4. R. Madrid	37 + 5	33
5. Sevilla	37 + 3	33
6. Oviedo	35 + 1	33
7. Logroñés	35 + 3	33
8. Logroñés	34 + 2	33
9. Valencia	33 + 1	33
10. Ath. Bilbao	33 - 1	33
11. Burgos	32 - 2	33
12. Valladolid	32	33
13. Tenerife	31 - 3	33
14. R. Sociedad	30 - 2	33
15. Mallorca	29 - 5	33
16. Español	29 - 3	33
17. Zaragoza	27 - 5	33
18. Castellón	24 - 10	33
19. Betis	22 - 10	33
20. Cádiz	22 - 10	33

Amor (Barcelona)

GOLEJADORS

Manolo (At. Madrid)	15
Stokhkov (Barcelona)	14
Aldridge (Real Sociedad)	*
Bakero (Barcelona)	13
Mel (Betis)	*
Urban (Osasuna)	*
Luhovy (Gijón)	*
Hugo Sánchez (Real Madrid)	12
Butragueño (Real Madrid)	*
Polster (Sevilla)	*
Alcañiz (Castellón)	11
Bango (Oviedo)	*
Luis Enrique (Gijón)	*

SEGONA DIVISIÓ

Sestao	0	Murcia	0	Celta	0	Deportivo	0
Levante	3	Elche	1	Eibar	0	Avilés	0
Lleida	1	Rayo	0	Jerez	0	Figueres	2
Palamós	2	Las Palmas	0	Málaga	4	Sabadell	2
Salamanca	3	Bilbao Ath.	0	Orihuela	0	Albacete	0

1. Real Murcia	44 + 10	33
2. Albacete	40 + 8	33
3. Deportivo	39 + 7	33
4. Málaga	39 + 7	33
5. Lleida	37 + 3	33
6. Figueres	36 + 4	33
7. Orihuela	36 + 4	33
8. Sestao	34	33
9. Avilés	34 + 2	33
10. Rayo V.	32	33
11. Bilbao Ath.	32	33
12. Celta	32 - 2	33
13. Eibar	32 - 2	33
14. Salamanca	30 - 4	33
15. Palamós	30 - 4	33
16. Elche	29 - 5	33
17. Sabadell	29 - 3	33
18. Las Palmas	28 - 4	33
19. Jerez	24 - 10	33
20. Levante	23 - 11	33

Urbietta (Figueres)

GOLEJADORS

Comas (Murcia)	19
Pitarch (Orihuela)	18
Cantero (Lleida)	16
Corbalán (Albacete)	15
Uralde (Coruña)	14
Andrés (Jerez)	12
Zalazar (Albacete)	12
Altamira (Figueras)	11
Monchu (Avilés)	*
Fabiano (Celta)	10
Márquez (Figueres)	10
Sixto (Palamós)	9
Aquino (Murcia)	*

LA TRAVESSA

JORNADA 33 (5-5-91)

1. Burgos - Sevilla	X
2. Castellón - Mallorca	2
3. Barcelona - Zaragoza	1
4. At. Madrid - Cádiz	X
5. Sp. Gijón - R. Sociedad	1
6. Osasuna - Logroñés	X
7. Ath. Bilbao - Oviedo	1
8. Tenerife - R. Madrid	2
9. Valladolid - Español	1
10. Betis - Valencia	X
11. Sestao - Murcia	X
12. Levante - Elche	1
13. Celta - Deportivo	X
14. Jerez - Figueres	2

Pleno 15
Orihuela - Albacete X

PROPERA BUTLLETA

JORNADA 34 (12-5-91)

1. Mallorca - Sevilla	
2. Zaragoza - Castellón	
3. Cádiz - Barcelona	
4. R. Sociedad - At. Madrid	
5. Logroñés - Sp. Gijón	
6. Oviedo - Osasuna	
7. R. Madrid - Ath. Bilbao	
8. Español - Tenerife	
9. Valencia - Valladolid	
10. Betis - Burgos	
11. Avilés - Celta	
12. Sabadell - Jerez	
13. Albacete - Málaga	
14. Orihuela - Sestao	

Pleno 15
Elche - Murcia

LA PROPERA JORNADA

PRIMERA DIVISIÓ

Mallorca - Sevilla
Zaragoza - Castellón
Cádiz - Barcelona
R. Sociedad - At. Madrid
Logroñés - Sp. Gijón
Oviedo - Osasuna
R. Madrid - Ath. Bilbao
Español - Tenerife
Valencia - Valladolid
Betis - Burgos

SEGONA DIVISIÓ

Elche - Murcia
Rayo - Levante
Las Palmas - Lleida
Bilbao Ath. - Palamós
Deportivo - Salamanca
Avilés - Celta
Figueres - Eibar
Sabadell - Jerez
Albacete - Málaga
Orihuela - Sestao

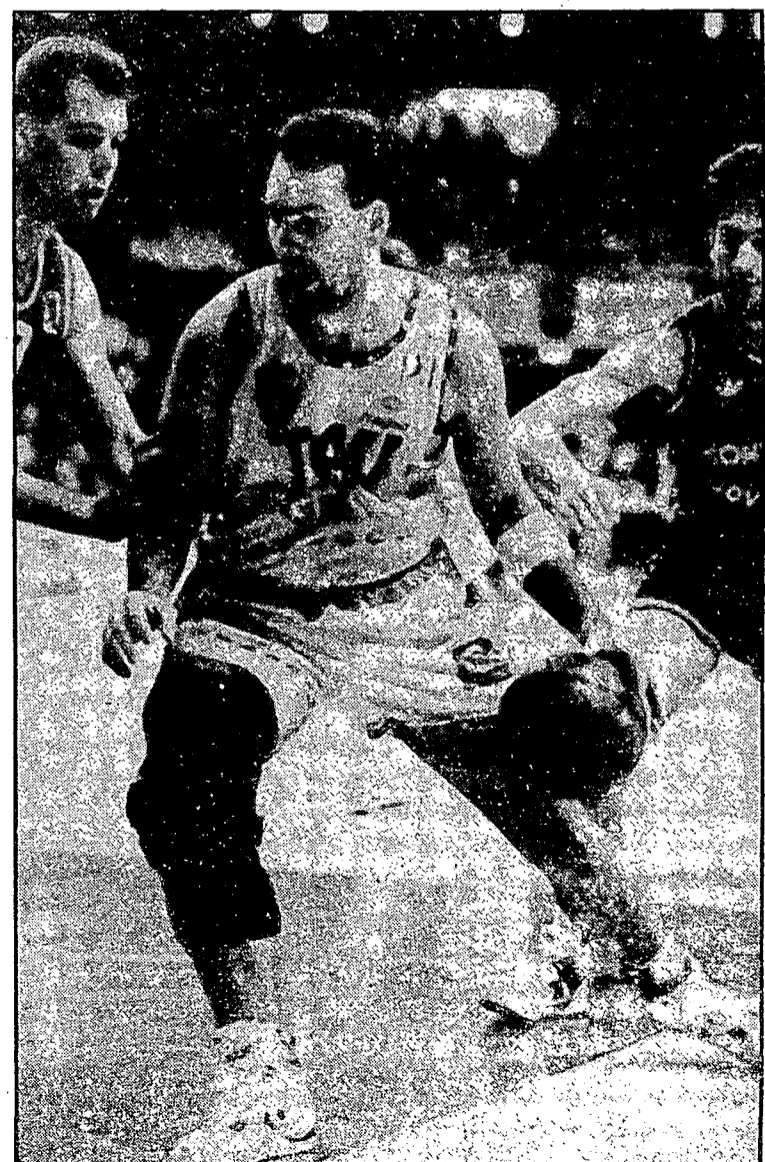
BÀSQUET

Lliga ACB

Final

12, 14, 17, 19 y 21 de maig

Joventut
Barcelona

El basquet catalán muestra una gran vitalidad. Dos equipos de casa son los protagonistas de la final del play-off.

televisió

Programació del 12 al 18 de maig de 1991

TV
3

DIVENDRES, 12

- 09.15 Sardanes
- 09.50 Club super 3
- 12.25 Gol a gol
- 14.00 Gol a gol
- 14.30 Telenotícies
- 15.00 El temps
- 15.10 Club super 3
- 15.40 La pel·lícula del diumenge(D): «Els renegats»
- 17.40 Batman (D)
- 18.05 Èxit
- 18.40 Jim West (D)
- 19.45 Gol a gol
- 20.30 Telenotícies
- 21.00 El temps
- 21.05 Trenta minuts
- 21.40 Dallas (D)
- 22.35 Gol a gol
- 00.05 **SIGNES DELS TEMPS**

ESPais FIXOS DE DILLUNS A DIVENDRES:

- 09.05 La senyoreta (D)
- 09.35 Gradul's, ara pot!
- 10.05 Informació agrària
- 10.15 Universitat oberta (D)
- 12.55 Gent del Barri (D)
- 13.30 T/N Comarques
- 14.30 Telenotícies
- 15.00 El temps - Bona cuina

- 20.30 Telenotícies
- 21.00 El temps - Bona cuina

DILLUNS, 13

- 10.40 Thalassa
- 11.25 30 minuts
- 11.55 Això és massa
- 14.00 Cos a cos (D)
- 15.15 Sèrie migdia
- 15.40 Com a casa
- 16.40 Califòrnia (D)
- 17.35 Club super 3
- 19.00 Simon i Simon
- 19.50 Dicciopinta
- 21.15 Betes i films
- 21.45 Pantalla (D): «Propietat condemnada»
- 24.00 Telenotícies - Diners
- 00.30 Tot l'esport

DIMARTS, 14

- 10.40 Vida salvatge
- 11.15 Senyals
- 12.00 Versió directa
- 14.00 Cos a cos (D)
- 15.15 Sèrie migdia
- 15.40 Com a casa
- 16.40 Califòrnia (D)
- 17.35 Club super 3
- 19.00 Simon i Simon
- 19.50 Dicciopinta
- 21.10 Super 10

- 21.20 Això és massa
- 22.20 Quan es fa fosc (D)
- 23.25 De més verdes en maduren
- 23.55 Telenotícies - Diners
- 00.25 Tot l'esport

DIMECRES, 15

- 10.40 Vida salvatge
- 11.15 Segle XX
- 12.10 Cagney i Lacey (D)
- 14.00 Cos a cos (D)
- 15.15 Sèrie migdia
- 15.40 Com a casa
- 16.40 Califòrnia (D)

- 17.35 Club super 3
- 19.00 Simon i Simon
- 19.50 Dicciopinta
- 21.05 Lotto 6/49
- 21.25 Cinema 3: «Una dona descasada»
- 00.20 Informatiu cinema
- 00.50 Telenotícies - Diners
- 01.20 Motor a fons

DIJOUS, 16

- 10.40 Planeta terra
- 12.00 60 minuts
- 14.00 Cos a cos (D)
- 15.15 Sèrie migdia
- 15.40 Com a casa
- 16.40 Califòrnia (D)
- 17.35 Club super 3
- 19.00 Simon i Simon
- 19.50 Dicciopinta
- 21.05 Super 10
- 21.20 Tres pics i repicó
- 23.00 Actual
- 00.05 Telenotícies - Diners
- 00.35 Tot l'esport - Temps de neu

DIVENDRES, 17

- 10.40 Còmic, el 9è art
- 11.15 Actual
- 12.10 Dallas
- 14.00 Cos a cos (D)

- 15.15 Sèrie migdia
- 15.40 Com a casa
- 16.40 Califòrnia (D)
- 17.35 Club super 3
- 19.00 Simon i Simon
- 19.50 Dicciopinta
- 21.15 La vida en un xip
- 24.00 Telenotícies - Diners
- 00.30 Tot l'esport

DISSABTE, 18

- 09.15 Sardanes
- 09.30 Club super 3
- 12.00 Tres pics i repicó
- 14.00 Betes i films
- 14.30 Telenotícies
- 15.00 El Temps - Bona cuina
- 15.10 Les fabuloses tortugues Ninja
- 15.40 Tarda d'aventures èpiques: «Lluita de titans»
- 17.25 Sereu campions
- 17.40 Oliana Molis
- 18.05 Buck Rogers (D)
- 18.55 Cagney i Lacey (D)
- 19.50 Futbol
- 22.00 Telenotícies
- 22.30 El temps - Bona cuina
- 22.40 Cine nit: «Tarda negra»
- 00.40 Cinema de mitjanit (D): «Profecia»

TV
2

DIVENDRES, 12

- 08.00 Tribunal Popular
- 09.00 **SANTA MISSA**
- 09.30 Cine para todos: «La tumba del pistolero»
- 11.00 Diumenge esport
- 14.30 Avanç informatiu
- 14.35 Diumenge esport
- 16.25 Avanç informatiu
- 16.30 Diumenge esport
- 17.40 Avanç informatiu
- 17.45 Diumenge esport
- 19.10 Cine Paraiso: «Corazón presenta»
- 20.30 Mira - 2
- 21.30 L'informatiu cap de setmana
- 21.40 Un año en la vida
- 22.30 Vuelta ciclista a España
- 23.00 Estudio estadio
- 00.30 Video-mix
- 01.00 Automovilismo: Gran Premio de Mónaco
- 02.00 Jazz entre amigos
- 03.00 Revista de cine

ESPais FIXOS DE DILLUNS A DIVENDRES:

- 09.00 TV educativa
- 10.00 Notícies
- 10.05 TV educativa
- 12.00 Notícies
- 14.25 Avanç informatiu
- 18.30 Avanç informatiu
- 20.00 L'informatiu vespre
- 21.00 Contrapunt

DILLUNS, 13

- 07.30 Això no pot fer-se per TV
- 08.00 Dibuja 2
- 08.30 Mofi, l'últim koala
- 12.05 Cheers
- 12.30 La finestra

- 13.00 Belleza i poder
- 13.25 Menjar i beure
- 13.30 La palmera
- 14.30 Campaña electoral
- 15.00 Cifras y letras
- 15.30 Vuelta ciclista a España
- 17.00 Tendido cero
- 18.00 Historias de casa día
- 20.00 Basket ACB
- 20.30 Vuelta ciclista a España
- 21.10 Murphy Brown
- 21.35 Aquellos maravillosos años
- 22.00 La estrella es... Katherine Hepburn: «Sangre gitana»
- 00.00 Força Barça
- 00.30 Ràpid
- 01.00 Última sesión de cine: «Querelle»

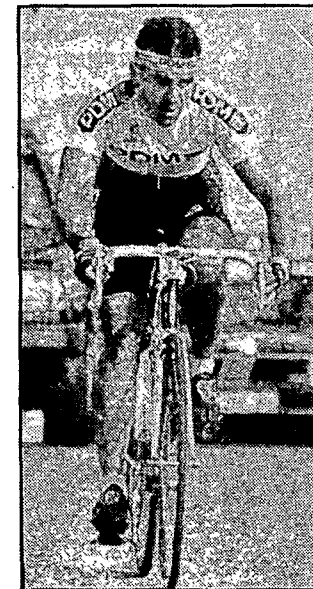
DIMARTS, 14

- 07.30 Això no pot fer-se per TV
- 08.00 Dibuja 2
- 08.30 Mofi, l'últim koala
- 12.05 Cheers
- 12.30 Força Barça
- 13.00 Belleza i poder
- 13.25 Profesor Falco
- 13.30 La palmera
- 14.30 Campaña electoral
- 15.00 Cifras y letras
- 15.30 Vuelta ciclista a España
- 17.00 Primera sesión: «Habanera»
- 18.35 Historias de cada día
- 19.30 Mec-Mec
- 20.30 Vuelta ciclista a España
- 21.10 La vida a prueba
- 22.00 El abogado Matlock
- 23.00 Eurocops
- 00.00 Línea 900
- 00.30 El arte del vídeo
- 01.00 Última sesión de cine:

«Calé»

DIMECRES, 15

- 07.30 Això no pot fer-se per TV
- 08.00 Dibuja 2
- 08.30 Mofi, l'últim koala
- 12.05 Cheers
- 12.30 Petits estats
- 13.00 Belleza i poder
- 13.25 Menjar i beure

- 13.30 La palmera
- 14.30 Campaña electoral
- 15.00 Cifras y letras
- 15.30 Vuelta ciclista a España
- 17.00 Primera sesión: «El bombero loco»
- 18.35 Historias de cada día

- 19.30 Mikimoto-clip
- 20.30 Largometraje: «El sentido del pudor»
- 22.30 Vuelta ciclista a España
- 23.00 Opera: «Carmen»
- 00.30 Última sesión de cine: «Malvada carne»

DIJOUS, 16

- 07.30 Això no pot fer-se per TV
- 08.00 Dibuja 2
- 08.30 Mofi, l'últim koala
- 12.05 Cheers
- 12.30 La finestra
- 13.00 Belleza i poder
- 13.25 Profesor Falco
- 13.30 La palmera
- 14.30 Campaña electoral
- 15.00 Cifras y letras
- 15.30 Vuelta ciclista a España
- 17.00 Primera sesión: «El día de los asesinos»
- 18.30 Historias de cada día
- 19.30 Al filo de lo imposible
- 20.30 Vuelta ciclista a España
- 21.10 Espiral
- 22.00 Dijous cinema: «El mensajero»
- 00.00 Metropolis
- 00.30 Última sesión: «Impasse de deus anges»

DIVENDRES, 17

- 07.30 Això no pot fer-se per TV
- 08.00 Dibuja 2
- 08.30 Mofi, l'últim koala
- 12.05 Mec-mec
- 12.30 Barcelona olímpica
- 13.00 Belleza i Poder
- 13.25 Menjar i beure
- 13.30 Antoni Tàpies
- 14.30 Campaña electoral
- 15.00 Cifras y letras

- 15.30 Vuelta ciclista a España
- 17.00 Primera sesión: «Cuando viajan las estrellas»
- 18.35 Historias de cada día
- 19.30 NBA
- 20.00 Basquet
- 21.30 L'informatiu vespre
- 21.45 Vuelta ciclista a España
- 22.00 El mirall
- 01.00 Fora de sèrie
- 02.00 Última sesión de cine: «Mi Buenos Aires querido»

DISSABTE, 18

- 08.00 Belleza i poder
- 09.30 Bioman
- 10.00 Los caballeros del zodíaco
- 10.30 Cine para todos: «Los tigres de Monpracem»
- 12.00 NBA
- 13.30 Video-mix
- 14.00 Va de cine
- 14.30 L'informatiu cap de setmana
- 15.00 Mikimoto clip
- 15.30 Dissabte esport
- 16.25 Avanç informatiu
- 16.30 Dissabte esport
- 18.00 Avanç informatiu
- 18.05 Dissabte esport
- 19.30 Antologia de la zarzuela
- 20.00 Cine club: «Fueros Humanos»
- 21.45 Vuelta ciclista a España
- 22.15 L'informatiu cap de setmana
- 22.30 Traffic
- 23.30 La 2 presenta
- 00.30 La tabla redonda
- 01.30 Última sesión de teatro
- 03.00 El planeta milagroso

canal
33

DIVENDRES, 12

- 13.45 Sputnik
- 14.40 Oh, no!
- 15.15 Més enllà del 2000
- 16.00 Esports
- 18.15 Bàsquet
- 19.45 Sessió de vespre: «Freda com el diamant»
- 21.20 Informatiu cinema
- 22.00 Còmic el 9è art
- 22.30 Gran estrena: «El rei de Manhattan»
- 24.00 Informe mundial CNN

ESPais FIXOS DE DILLUNS A DIVENDRES:

- 17.30 Gradul's, ara pot!

- 18.15 Universitat oberta
- 18.45 Victor
- 20.00 Tot l'esport
- 20.20 Sputnik TV
- 21.25 Mil paraules
- 21.30 Les notícies amb Josep Cuní
- 22.05 Diners

DILLUNS, 13

- 19.00 Basquetmania
- 20.55 Gent del barri
- 22.15 Versió directa
- 23.15 Segle XX

DIMARTS, 14

- 19.00 Vida salvatge - Tot

- observant la natura
- 20.55 Gent del barri
- 22.15 Teatre: «El llac dels signes»
- 23.15 Cadència

DIMECRES, 15

- 19.00 Vida salvatge - Tot observant la natura
- 20.55 Gent del barri
- 22.15 60 minuts
- 23.15 Planeta terra

- 00.15 Sputnik Concert

DIJOUS, 16

- 19.00 Vida salvatge - Tot observant la natura
- 20.55 Gent del barri
- 22.15 Fila 33: «Les proeses de Paulina»
- 24.00 Més enllà del 2000

DIVENDRES, 17

- 19.00 Futbol 92
- 20.55 Gent del barri
- 22.15 Tres catorze setze
- 23.00 Canal 33 presenta: «Eisenhans: l'home de ferro»

- 00.30 Versió original: «Le français vus par»

DISSABTE, 18

- 13.15 **SIGNES DELS TEMPS**
- 14.00 Cadència
- 15.00 Vibria
- 15.15 Senyals
- 16.00 Esports
- 18.00 Futbol
- 19.45 Telefilm dissabte tarda: «Problemes al paradís»
- 21.30 Oh, no!
- 22.00 Thalassa
- 22.40 Els intocables
- 23.35 Jazz & Co.
- 00.35 Informe mundial

TV
7

DIJOU, 12
 02.05 Deporte noche
 08.00 A pie de página
 09.00 **TIEMPO DE CREER**
 09.15 Informe semanal
 10.15 Campo y mar
 10.45 Parlamento
 11.15 135 escons
 11.45 Los vengadores
 12.40 **EL DIA DEL SEÑOR - SANTA MISA**
 14.00 Arco de triunfo
 15.00 Telediario-1
 15.35 Els fruitis
 18.00 Sesión de tarde: «No firmes más letras cielo»
 17.35 La hora Warner
 18.30 Juego de niños
 18.35 El tiempo es oro
 20.00 La hora de Bill Cosby
 20.30 Telediario-2
 21.05 Una hija más
 21.35 Domingo cine: «Sed de poder»
 23.45 Telediario
 23.50 Gala del centenario del Carnegie Hall
 02.00 Línea 900
 02.30 Va de cine

ESPAIS FIXOS DE DILLUNS A DIVENDRES:
 08.00 Programa informativo
 09.10 La extraña dama
 10.00 De par en par
 11.00 Avance telediario
 12.00 Avance telediario
 13.00 Teleuma
 13.30 Campaña electoral
 14.00 L'Informatiu migdia
 14.30 No te rías que es peor
 15.00 Telediario-1
 17.30 Avance telediario
 19.20 L'Informatiu Vespre
 20.30 Telediario-2

DILLUNS, 13
 12.05 Santa Barbara
 15.35 La dama de rosa
 16.25 Esta es su casa
 17.35 3, 2, 1... contacto
 18.05 El duende del globo
 18.25 La tira de aventuras
 18.50 Juega con nosotros
 19.30 Las calles de San Francisco
 21.00 El precio justo
 22.35 Se ha escrito un crimen
 23.25 A debate
 00.15 Diario noche

00.45 Ballet
DIJOU, 14
 12.05 Santa Barbara
 15.35 La dama de rosa
 16.25 Esta es su casa
 17.35 Tendido cero
 18.05 El duende del globo
 18.25 La tira de aventura
 18.50 Juega con nosotros
 19.30 Las calles de San Francisco
 21.05 Los vídeos de primera
 21.40 Sesión de noche:
 23.30 En portada
 00.00 Diario noche
 00.15 **TESTIMONIO**
 00.20 Mujeres

DIMERCRES, 15
 12.05 Santa Barbara
 15.35 La dama de rosa
 16.25 Esta es su casa
 17.35 Con las manos en la massa
 18.05 El duende del globo
 18.25 La tira de aventura
 18.50 Juega con nosotros
 19.30 Las calles de San Francisco
 21.00 La ronda

22.00 Falcon Crest
 23.00 Historias del otro lado
 00.10 Diario noche
 00.40 A pie de página
DIJOU, 16
 12.00 Santa Barbara
 15.35 La dama de rosa
 16.25 Esta es su casa
 17.30 Llave en mano
 18.25 La tira de aventura
 18.50 Juega con nosotros
 19.30 Las calles de San Francisco
 21.00 Locos por la tele
 22.15 El primi-juego
 22.30 Estrenos TV:
 00.10 Diario noche
 00.40 Ausencias y retornos

DIVENDRES, 17
 12.05 Santa Barbara
 15.35 La dama de rosa
 16.25 Esta es su casa
 17.35 Stop, seguridad en marcha
 18.05 El duende del globo
 18.25 Festival Hanna Barbera
 19.30 Las calles de San Francisco

21.00 Noche de humor: «Vido vacío» «Chicas de oro»
 22.20 ¡Viva el espectáculo!
 23.30 Serie rosa
 24.00 Diario noche

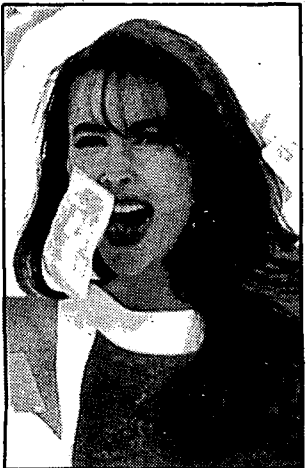
DISSABTE, 18
 00.20 Alucine
 02.25 Deporte noche
 08.00 La ronda
 09.00 **ULTIMAS PREGUNTAS**
 09.30 Concierto del sábado
 11.00 En jaque
 11.30 Olla de grillos
 13.00 Encuentro juvenil con Banesto
 13.55 Rockopop
 15.00 Telediario-1
 15.35 Alfred J. Kuak
 16.00 Sesión de tarde:
 17.50 Dibujos animados
 18.00 Club Disney
 20.00 A vista de pájaro
 20.30 Telediario-2
 21.00 Informe semanal
 22.05 Sábado cine:

antena
3

DIJOU, 12
 09.00 Dibujos animados
 09.00 La guardería del domingo
 11.00 Departamento S
 12.15 Peyton Place
 13.15 Cine: «Intriga en la playa»
 15.00 Noticias
 15.30 El libro de la selva
 16.00 La llamada del oeste
 16.30 El príncipe de Bel Aire
 17.00 Chicas con clase
 17.30 Ricos y famosos
 18.00 La película del domingo: «Corsario negro»
 19.45 La ruleta de la fortuna
 20.30 Noticias
 21.00 El gordo
 22.00 En el calor de la noche
 22.50 Noticias
 23.10 Noche de lobos: «No respondas al teléfono»
 01.00 Al fin, música

ESPAIS FIXOS DE DILLUNS A DIVENDRES:
 07.15 Aula 3

07.45 Noticias de la economía
 08.00 La guardería
 09.30 Noticias
 09.33 Viva la vida
 10.30 Pasarela
 11.20 Tan contentos
 14.00 Noticias regionales
 14.30 Los segundos cuentan
 15.00 Noticias
 17.15 Noticias

17.18 La merienda
 18.45 Noticias
 19.45 La ruleta de la fortuna
 20.30 Noticias
 22.00 Noticias
 00.00 Noticias
 01.00 Hospital general
 01.45 La intrusa

DILLUNS, 13
 15.30 Telecine: «Cinco pistolas de Texas»
 18.48 El hombre de los seis millones
 21.00 El equipo «A»
 22.01 La película del lunes: «El último ejecutor»
 00.15 Brindis 3

DIJOU, 14
 15.30 Telecine: «Bach y Broccoli»
 18.48 Bonanza
 21.00 El coche fantástico
 22.01 De tú a tú, especial noche
 23.00 Diamantes
 00.15 La casa del terror

DIMERCRES, 15
 15.30 Telecine: «Peter Gunn»
 18.48 El hombre de los seis millones
 21.00 Un hombre llamado Halcón
 22.01 Historias bélicas: «La batalla del Río de la Plata»
 00.15 Programa regional

DIJOU, 16
 15.30 Telecine: «Pepita Jiménez»
 18.48 Bonanza
 21.00 El equipo «A»
 22.01 Cinturón negro: «Bruce contra Bill»
 00.15 Lou Grant
 01.00 Escuela de periodismo

DIVENDRES, 17
 15.30 Tele cine: «Divorcio a la americana»
 18.48 Los invasores
 21.00 El coche fantástico
 22.01 La clave I
 00.00 La clave II

02.30 Cine español: «La vida en bloc»
 04.00 Oh, video

DISSABTE, 18
 08.00 Dibujos animados
 09.00 La guardería del sábado
 11.00 Aventuras en el lago
 11.30 Salvados por la campana
 12.00 Lo mejor tan contentos
 13.00 Centímetros cúbicos
 14.00 Noticias regionales
 14.30 Los segundos cuentan
 15.00 Noticias
 15.30 Polvo de estrellas: «Flipper y los piratas» - «Un paraíso a golpes de revolver»
 19.30 Noticias
 19.33 ENG
 20.30 Noticias
 20.33 Polvo de estrellas: «Vivan los novios»
 23.00 Culpable o inocente
 00.00 Polvo de estrellas: «Haine» - «Un hombre y su destino»
 03.30 Oh video

tele
5

DIJOU, 12
 08.00 Dibujos animados
 10.15 Pressing catch
 10.45 Arco iris
 11.15 VIP corazón
 12.00 Matinal de cine: «Los caballeros de la noche»
 13.45 La 5ª Marcha
 15.00 Humor amarillo
 15.30 Cine fiesta: «Golpe audaz»
 17.15 Tutti frutti 91
 18.50 Domingo de acción
 20.45 Telecomedia: «Enredos de familia»
 21.15 El nuevo Benny Hill
 21.45 VIP noche
 23.45 Entre hoy y mañana
 00.15 Pressing boxeo
 01.15 Madrugada pop

ESPAIS FIXOS DE DILLUNS A DIVENDRES:
 08.00 Dibujos animados
 08.30 Vip Guay
 09.00 Dibujos animados
 09.30 Enamorarse
 10.15 Telerromance: «María, María»
 12.45 Telerromance: «La revancha»
 13.30 «Las aventuras de Hacchy»
 14.00 Entre platos anda el juego
 14.40 Telerromance: «Señora»
 15.30 Series fuera de serie
 16.30 Tarde corazón: «Hotel»
 17.25 Super Guay
 19.00 Vip Guay
 19.30 Telerromance: «Topacio»
 20.30 Campeones

20.55 Hoy
 21.00 Telecupon
 21.15 Su media naranja

DILLUNS, 13
 11.00 Cine corazón: «La viudas»
 22.00 Lunes cine: «Cargamento peligroso»

23.50 Entre hoy y mañana
 00.10 Hablando se entiende la gente
 01.25 Arco iris

DIJOU, 14
 11.00 Cine corazón: «Friday Foster»
 22.00 Silencio se rie: «La locas

aventuras de Rabbi Jacob»
 23.40 Entre hoy y mañana
 24.20 Hablando se entiende la gente
 01.20 Las chicas con las chicas

DIMERCRES, 15

11.00 Cine corazón: «Las que tienen que servir»
 22.00 Cine 5 estrellas: «Ojo por ojo»
 23.55 Entre hoy y mañana
 00.20 Miércoles miedo: «Gusanos asesinos»

DIJOU, 16
 11.00 Cine corazón: «Un hombre solitario»
 22.00 Gran pantalla TV: «La saga del padrino»
 23.45 Entre hoy y mañana
 24.15 ¡Hay que calor!
 01.05 El inspector Derrick

DIVENDRES, 17
 11.00 Cine corazón: «Bajo el cielo andaluz»
 22.00 Gran Pantalla TV: «La saga del padrino»
 23.45 Entre hoy y mañana
 24.15 Hablando se entinde la gente

DISSABTE, 18
 08.00 «Superguay sábado»
 10.30 Las chicas con las chicas
 11.00 Humor Amarillo
 11.30 Pressing catch
 12.00 «El gran chaparrab»
 13.00 Telecinco, ¿Digame?
 15.30 Cine fiesta: «Won Ton Ton, el perro que salvó Hollywood»
 17.15 Sábado de acción
 19.15 VIP corazón
 20.00 Cine de amor: «Días sin vida»
 21.55 Tutti frutti 91
 23.50 Entre hoy y mañana
 01.35 VIP noche

COMENTARI TV

Club Disney

Davant el munt de programes de dibuixos animats que veuen els més joves cal destacar aquesta proposta televisiva: **Club Disney**. A la tarda dels dissabtes a TV1, és ideal per als més petits de casa. Es tracta d'un programa molt ben fet -i també premiat- que permet als més petits conèixer l'estil acurat i elegant dels dibuixos animats de fa uns anys, dit en un mot: els dibuixos animats que veien els pares dels actuals petits telespectadors. Donald, Pluto, Dumbo han de conquerir, de ben segur, el cor dels nens d'avui dia massa mal acostumats a veure altres dibuixos ben vulgars.

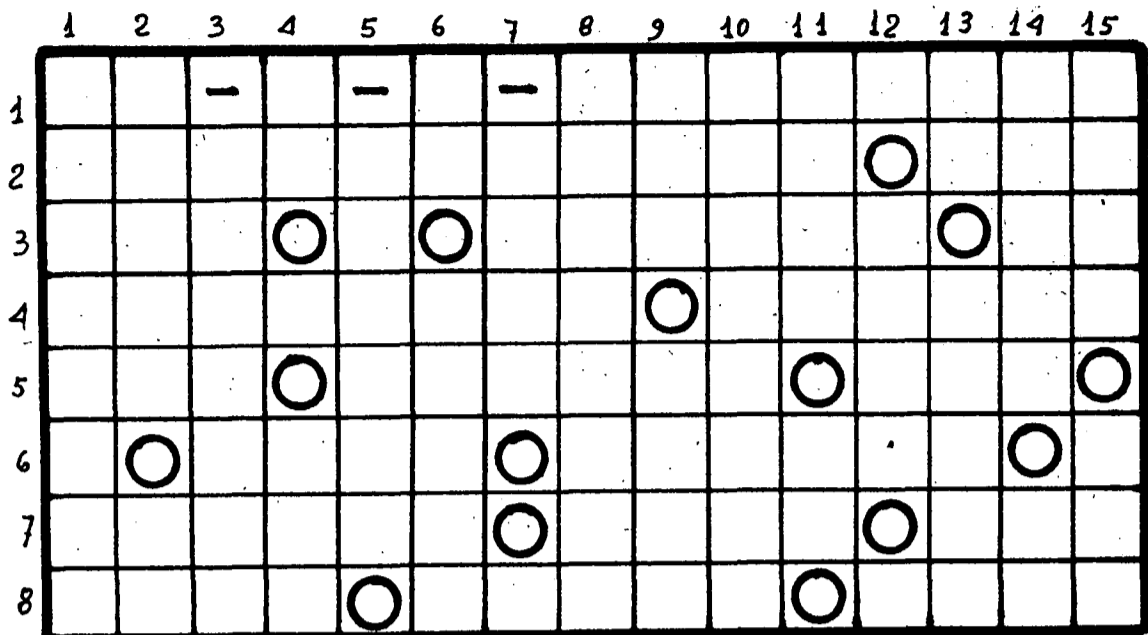
Dersu Uzala

Dersu Uzala es una pel·lícula del director nipó Akira Kurosawa. Aquesta pel·lícula és un cant a l'amistat i a la fidelitat entre dues persones. Se tracta d'una obra plena de valors que cal veure en família i després comentar. Penso que té tots els ingredients per convertir-se en un motiu per trobar-se tots a casa al voltant de la televisió amb la finalitat de xerrar junts i conèixer-se una mica més. No estaria de més comprar el vídeo perquè amb aquesta pel·lícula passa com amb els bons llibres: ve molt de gust repetir

■ Ignasi Bofarull

ENCREUATS

per Rosa Collell

HORIZONTALS

- 1- Sacerdot, escriptor que gairebé sempre escriví mig en broma i mig seriosament.-
- 2- Tractament que utilitza el iode o els seus derivats. En aquest lloc.-
- 3- Descans, lleure. Consonant. Inflamació de l'iris. Tona mètrica.-
- 4- Concurs sobre matèria intel·lectual amb premis pels guanyadors. Dit dels nord-americans d'origen anglosaxó.-
- 5- A l'inr. aire canari. Que pertany a aquell partit polític. Óvuls.-
- 6- Consonant. Hexàmetre dactílic que té irregularment curta la seva penúltima síl·laba. Cansada, fatigada. Vocal.-
- 7- Cap o ormeig que serveix per hissar o arriar vegues i veles de manera que rebin el vent per impulsar la nau. Que té una superfície tan uniforme que el tacle no hi percep la menor aspresa. Ganes de dormir.-
- 8- Planta herbàcia de la família de les graminies i d'espigues amb llargues areses; hom hi fa la cervesa. A l'inr. No fictícies. Foguera en què antigament hom hi cremava els cossos dels difunts.-

VERTICALS

- 1- Part muscular del cos, compresa entre el pericardi i l'endocardi.-
- 2- Casament. Consonants.-
- 3- Acabar o resoldre alguna dificultat, una controvèrsia.-
- 4- Pronom. Consonant. Prefix que vol dir "igual".-
- 5- Llavor del llobí.-
- 6- A l'inr. acusatiu datiu de primera persona. Ullar.-
- 7- Rail. (Cast.) Inicial de punt cardinal.-
- 8- Os de les costelles d'un moltó, d'un cabrit...-
- 9- Planta herbàcia molt olorosa, de tija

- fistulosa i d'arrel gruixuda. Vora tallant de la fulla d'una eina.-
- 10- Pl. formació de càlculs en les vies excretores de certs òrgans.-
- 11- Novel·la de Salvador Espriu. Consonant repetida.-
- 12- Preposició. Pl. Àtom o grup d'àtoms que tenen una càrrega elèctrica deguda a la pèrdua (ió positiu) o a la captura (ió negatiu) d'electrons. Consonant.-
- 13- Déu egipci. Gairebé.-
- 14- Accent principal inicial i final d'una frase musical. Metall fl.-
- 15- Insignificant. Onada.-

Solució

- 15- Níml. Ona.
- 14- Ictus. Or.
- 13- Ra. Quasi.
- 12- A. snol. P.
- 11- Mala. SS.
- 10- Llàs.
- 9- Apl. Tall.
- 8- Barmilla.
- 7- Riel. E.
- 6- Ml. Mirar.
- 5- Trams.
- 4- Jo. T. Iso.
- 3- Dítimr.

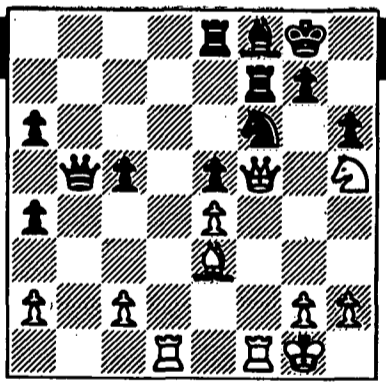
- 1- Miocardi.
- 2- Noces. RD.
- 8- Idro. Reals. Pira.
- 7- Drissa. Lis. Son.
- 6- R. Mitr. Lassa. O.
- 5- ast. Milla. Ous.
- 4- Ceramen. lanqui.
- 3- Oct. R. Irlis. TM.
- 2- Iodoterapia. Ad.
- 1- Mn. J.M. Ballarín.

ESCACS

per Jaume Mora

DIAGRAMA 376

Blanques juguen i guanyen
Afeblir les defenses del negre és la consigna.

Solució al diagrama 375

1 Af3-d1 Cf5-e7, 2 Ad1-a4 Ce8-g7, 3 Aa4-c6 1-0.

FILATÈLIA

per Enric Graupera

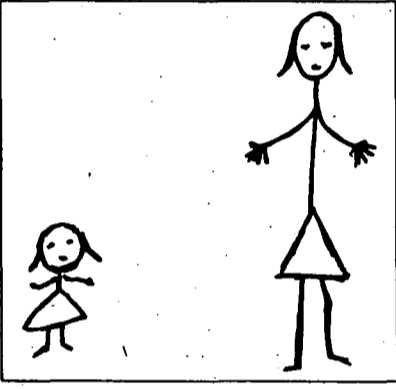

L'APÒSTOL DE VIENA

Sant Climent Maria Hofbauer. Àustria li dedicà aquest segell el 1970 amb motiu del 150 aniversari de la seva mort. Nasqué a Tarawitz el 1751 i morí a Viena el 1820. Sacerdot, defensà amb energia els drets de l'Església, el Primat de la Seu Apostòlica, els usos i costums del catolicisme, la Litúrgia i les seves festivitats. A Varsòvia i a Viena fundà Cases de la Congregació del Santíssim Redemptor. Per la seva activitat fou anomenat "l'Apòstol de Viena". El 1867, Pius IX el declarà Venerable, Lleó XIII el 1888, el beatificà, i Pius X el canonitzà, l'any 1909.

JEROGLÍFIC

per Núria Albert

...I EN CAS DE MALALTIA?

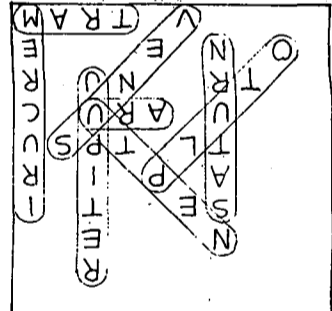
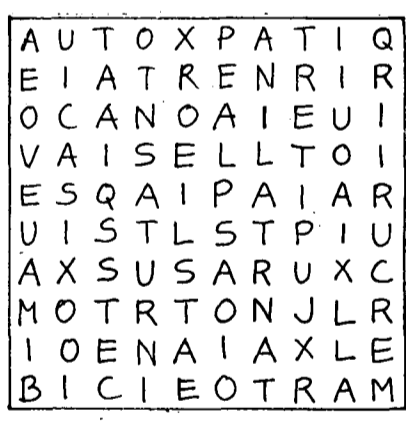
Solució al 606

GOT ERES
GOTERES

SOPA DE LLETRES

per Montserrat Albert

TOTS 8 AMB LA TERRA SÓN UN CONJUNT

Mercuri, Venus, Mart, Júpiter, Saturn, Urà, Neptú, Plutó.

20 ANYS

al servei de la pau,
la justícia i els drets humans

Fes-te soci Col·labora

JUSTÍCIA I PAU
Rivadeneyra, 6. 10e. 08002 Barcelona
Tel. (93) 317 61 77

GERMANOR AMB ELS NOSTRES MISSIONERS

Ja són més de 500 les missioneres i missioners que reben Catalunya Cristiana gràcies a les persones que "apadrinen" la seva subscripció.

"En les meves oracions demano al Senyor els mantingui en la tasca tan formosa que realitzen al servei de l'Evangeli arreu del món." Fra Juan José Aristi . BOLÍVIA

MISSIONERS QUE ESPEREN PADRI;

ROSER BLANCAFORT KASUMIGAOKA, 7 - 4 - 4 TARUMI-KU, KOBE-SH-655 JAPO JAPO.....	22.360 Ptes.
MONTSERRAT TRIBO PLANES AVD. CASTRO BARROS, 650 5000 ARGENTINA.....	16.120 Pres.
MONTSERRAT VERGES BONG YANG RI 252-1 KANG WON DO 230-20 COREA DEL SUD.....	22.360 Ptes.
JOSEP DOMINGO I SALVANY 65 ALLEE DE BRIENNE 31000 TOULOUSE FRANCIA.....	11.960 Ptes.

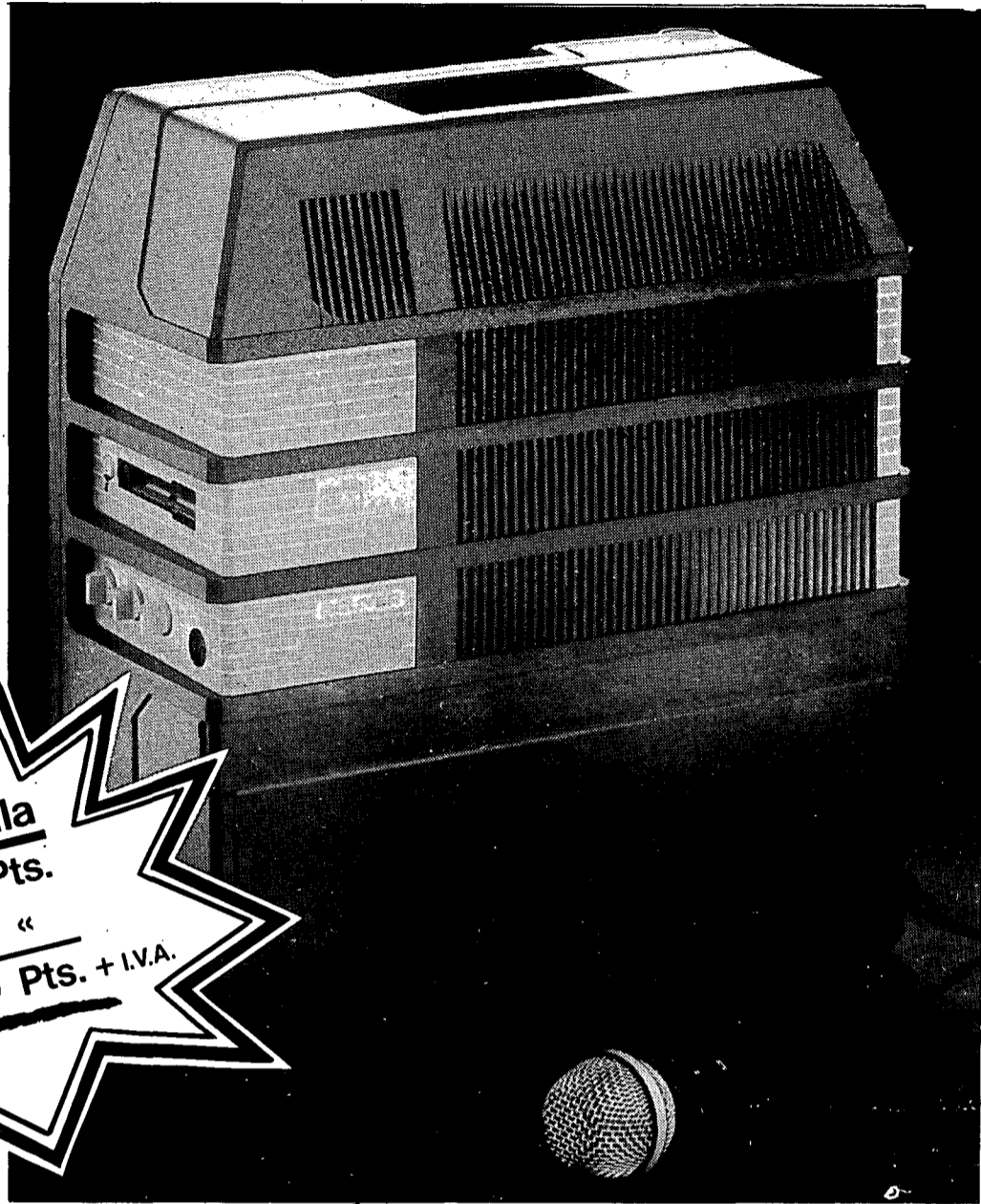
BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

Nom i cognoms.....
Direcció.....Tel.....
Població.....D.P.....Província.....
subscriu a "CATALUNYA CRISTIANA" el missioner.....
(nom i cognoms)

L'import el faré efectiu mitjançant:
 taló que adjunto gr postal
 domiciliació segons l'adjunta autorització:
Domiciliació: Banc / Caixa.....
Sucursal nº.....
Nº. compte corrent.....
Població.....Província.....
Prego al Banc / Caixa que consideri aquesta butlleta com la meua autorització per aquest pagament.
Població.....Data.....
Signatura.....

"CATALUNYA CRISTIANA" c/. València, 244, 2º. - 08007 Barcelona - Tel.: 215 27 39

...paraula i música en harmonia

UN EQUIP PORTÀTIL
I POLIVALENT

Equip de sonorització portàtil COMBO CP-101

El COMBO CP-101 és un conjunt de sonorització portàtil y compacte, per a paraula i música, que incorpora un reproductor de cintes de cassette.

L'EQUIP INCLOU:

- Un amplificador 30 W (RMS).
- Un micròfon electroestàtic.
- Una entrada per a un equip auxiliar amb control de volum independent.
- Una sortida per altaveu complementari que posa en marxa un amplificador auxiliar per no restar potència a l'equip.
- Un reproductor de cassettes model K7.
- Un mesclador incorporat amb tres controls independents (micro, cassette, auxiliar).
- Un recinte acústic de dues vies.
- Pot funcionar amb piles, bateries o per línia elèctrica.

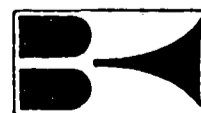
ATENUACIÓ AUTOMÀTICA DE LA MÚSICA EN PARLAR PEL MICRÒFON.

APLICACIONS: Gimnasos. Sortides en grup. Conferències. Excursions. Festivals i assaigs. Reunions. Té una capacitat per a un auditori de 400 persones.

DEMANEU-NE UNA DEMOSTRACIÓ SENSE CAP COMPROMÍS

ROCAFER

Passeig Fabra i Puig, 39, Àtic, 2a.
Tels. 311 72 01 - 311 94 49
08030 BARCELONA

**FIDEX
BOUYER**

DISTRIBUÏDOR OFICIAL

LITÚRGIA - CULTURA

SUPLEMENT DE CATALUNYA CRISTIANA

Nº 4

Cada dia és festa

Diumenge, 12 de maig. L'Ascensió del Senyor. Sts. Pancràs, mr. i Domènec de la Calzada, mr.

El sol surt a les 4,35 i es pon a les 19,00 -Hora solar-

Festa major a Passanant.

Dilluns, 13 de maig. La Mare de Déu del Roser de Fàtima. St. Pere Regalat, cfr.

Festa major a Tàrrega.

Dimarts, 14 de maig. Sts. Maties, apòstol; Bonifaci, mr. i Sta. Gemma Galgani, vg.

Festa major a Cruïlles i Tremp.

Dimercres, 15 de maig. Sts. Isidre llaurador, Torquat, b.; Indaleci, b. mr. i sta. Joana de Lestonnac, fdra.

Festa major a Alcanar, Almacelles, Figols, Masquefa, Mont-roig del Camp, Tornabous, la Palma de Cervelló, Rocafort de Queralt i altres pobles.

Dijous, 16 de maig. Sts. Honorat, b.; Ubald, b. i Joan Nepomucè, mr.

Divendres, 17 de maig. St. Pasqual Bailon, ofr. i sta. Restituta, vg. mr.

Dissabte, 18 de maig. Sts. Joan I, p.; Fèlix de Cantalici, caputd i Pròsper, arquebisbe.

CALENDARI

12 de maig. Diumenge. L'Ascensió del Senyor. Lectures: Primera Fets 1:1-11; Salm 46; segona Ef 1:17-23; tercera Mc 16:15-20.

13 de maig. Dilluns de la setmana VII de Pasqua. Lectures: Primera Fets 19:1-8; Salm 67; segona Jo 16:29-33.

14 de maig. Dimarts. Sant Maties, apòstol. Lectures: Primera Fets 1:15-17.20-26; Salm 112; segona Jo 15:9-17.

15 de maig. Dimercres de la setmana VII de Pasqua. Lectures: Primera Fets 20:28-38; Salm 67; segona Jo 17:11b-19.

16 de maig. Dijous de la setmana VII de Pasqua. Lectures: Primera Fets 22:30,23:6-11; Salm 15; segona Jo 17:20-26.

17 de maig. Divendres de la setmana VII de Pasqua. Lectures: Primera Fets 25:13-21; Salm 102; segona Jo 21:15-19.

18 de maig. Dissabte de la setmana VII de Pasqua. Lectures: Primera Fets 28:16-20.30-31; Salm 10; segona Jo 21:20-25.

Litúrgia de les Hores

Setmana 3

Diumenge: L'Ascensió del Senyor. Solemnitat.

Dilluns: De fèria.

Dimarts: Sant Maties, apòstol. Festa.

Dimercres: Sant Isidre llaurador. Memòria obligatòria.

Dijous: De fèria.

Divendres: De fèria.

Dissabte: De fèria. Vespres i Completes de Pentecosta.

a cura de Pletat Campmajó

L'ESGLÉSIA CELEBRA

Ecologia i Fe

No ha d'haver-hi cap diferència entre la conducta ecològica, irreprotxable, d'un ~~no~~ creient i d'un creient.

En tot cas, la conducta ecològica del creient hauria de ser més afinada, puix que, aquest és mogut per un "plus" de motivacions provinents de la fe, a més dels motius raonables que mouen un i altre.

No trobaria gens estrany que **ELS VERDS** fos, com falta confirmar, una secta religiosa. Aviat se sabrà.

■ Pere Campàs Bonay Monestir de L'Estany

D'ACI I D'ALLÀ

HOMES I INSTITUCIONS

El 22 de gener de 1991, Genoveva Torres Morales fou proclamada venerable pel papa Joan Pau II.

Genoveva, invàlida, d'escassa cultura i de condició social humil, va ser un valent testimoni de l'evangeli pel seu amor a Déu i un sol·lícit amor al proïsme més desvalgut.

La mare Genoveva Torres ha estat declarada venerable pel Papa

Àngel de la soledat

Genoveva Torres va néixer a Almera el 1870, prop de València. Als seus vuit primers anys va veure morir els seus pares i quatre dels seus germans.

Amputació d'una cama

Sola, amb un sol germà supervivent, va haver de suportar el pes de la pobresa i de les feines de la casa, superiors a la capacitat d'una nena, que l'impediren d'assistir a l'escola, però no a les seves pràctiques religioses.

El pes de tant de treball i l'escassa alimentació minaren de tal manera la seva salut, que va haver de sotmetre's a l'amputació d'una cama, amb inenarrables dolors posteriors. Anys més tard, ingressà a la Casa de la Misericòrdia de València, asil per a pobres, dirigit per les Carmelites de la Caritat. Aquí va romandre nou anys, estimada per tothom.

La mare Genoveva Torres Morales

Mare i fundadora

Com que no aconseguí ingressar com a religiosa en les Carmelites de la Caritat pel defecte físic de la cama amputada, va pensar fundar

dones que no tenien on anar. D'aquesta manera començà l'Institut de les Germanes del Sagrat Cor i els Sants Àngels, el fi del qual és proporcionar un lloc acollidor a persones que viuen en soledat, tant de cos com de l'esperit. L'Obra de la mare Genoveva començà el febrer de 1911 amb unànime aprovació de tothom, especialment de donzelles pobres i desemparades. La bondat, generositat i liberalitat de la mare Genoveva era proverbial.

Després d'una breu malaltia, la mare Genoveva va morir el 5 de gener de 1956. Està incoat el procés de la seva beatificació, i per a qualsevol informació d'ella o del Institut, hom pot adreçar-se a "Residència de religioses Angèliques", Bruc, 131, Barcelona.

■ C.C.

Preguem amb el Sant Pare Joan Pau II

Aquest mes de maig, el Sant Pare ens demana pregàries PERQUÈ ELS CRISTIANS, SEGONS L'EXEMPLE DE MARIA, SERVEIXIN DÉU I EL PROÏSME AMB GENEROSITAT INCANSABLE.

Intenció missional

El Papa també ens demana pregàries PERQUÈ LES ESGLÉSIES LOCALS MANIFESTIN LA SEVA COMU-

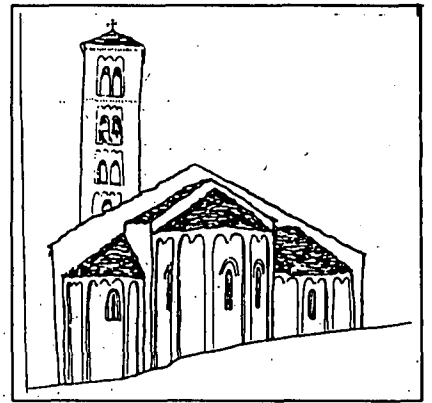
NIÓ MITJANÇANT L'INTERCANVI D'AGENTS DE PASTORAL I D'AJUDES MATERIALS.

L'esforç d'ajuda al Tercer Món; L'ajuda a les missions, cada cop són més grans a l'Església. Darrerament, hem recollit roba pel poble kurd fugitiu, que mor de fam i de fred. Siguem constants.

■ Antoni M^o Serrallonga s.j.

VIURE EN L'ESGLÉSIA

Sant Basili: "Sobre l'Esperit Sant"

La magnífica col·lecció de "Clàssics del cristianisme" ens acaba de donar, en el seu volum 19, la clàssica obra de sant Basili de Cesarea "Sobre l'Esperit Sant". En aquesta última setmana de la cinquantena pasqual, la lectura d'aquesta obra és d'allò més adient. La litúrgia, que no ha deixat de fer referències a l'Esperit Sant durant tot aquest temps, per subratllar com el do de l'Esperit pertany a la plenitud de la Pasqua de Crist, insisteix sobretot durant aquesta setmana en els temes pneumatològics. La pietat popular, per la seva banda, ha dedicat tradicionalment aquests dies a l'anomenada "novena de l'Esperit Sant". Avui, en celebrar la solemnitat de l'Ascensió, recordem una vegada més la promesa del Senyor sobre el Do d'aquest "altre Paràclit", és a dir, d'aquest altre advocat defensor, d'aquest que "ens fa costat" en les dificultats, adversitats i defallències.

Em sembla adient, per tot això, proposar als lectors de "Catalunya Cristiana" tres textos de sant Basili que puguin servir-los com d'invitació per llegir tota l'obra, i com tema de reflexió i oració durant aquests dies.

• L'ACCIÓ DE L'ESPERIT

Heus aquí un paràgraf d'una gran inspiració i bellesa, en el qual Basili descriu l'acció de l'Esperit en la regeneració del cristià:

"Per l'Esperit Sant es fa el restabliment al paradís; l'ascensió al regne dels cels; el retorn a la filiació divina; la llibertat d'anomenar Déu Pare nostre; la participació en la gràcia del Crist; ser anomenats fills de la llum; participar de la glòria eterna; ser curullats de tota plenitud de benedicció en aquest segle i en el futur; contemplar com en un mirall, com si ja fossin presents, la gràcia dels béns que per a les promeses ens esperen i dels quals poder fruit segons la confiança de la fe. Si, doncs, les arres són tantes, com serà el total? I si el començament és tan gran, com serà la plenitud del tot?" (vegeu capítol 15, n. 36; p. 89).

• EL BAPTISME EN L'AIGUA I EN L'ESPERIT

Aquesta acció de l'Esperit per a cada un dels cristians va unida amb l'aigua del baptisme. La relació entre l'aigua i l'Esperit és explicada així per sant Basili:

"Com assemblar-nos a Crist en la mort? Com sepultats amb ell en el baptisme. Quin és el mode de la sepultura? I quina la utilitat de la imitació? En primer lloc, cal interrompre el curs de la vida anterior. Això és impossible si no és que hom neixi de dalt, segons la paraula del Senyor. En efecte, la renaixença -com indica el seu nom- és el començament d'una segona vida. Ara bé, abans de començar la segona vida has d'imposar un final a la precedent... Com, doncs, aconseguim de baixar als inferns?

Imitant la sepultura de Crist pel baptisme. Els cossos dels batejats són com sepultats en l'aigua. Ara bé, el baptisme suggereix simbòlicament una deposició de les obres de la carn... Per això nosaltres no ens purifiquem, com els jueus, a cada inquinament, sinó que coneixem un saludable baptisme, ja que una és la mort a favor del món, i una la resurrecció dels morts, de la qual el baptisme és figura. Així s'explica que el Senyor, que disposa la nostra vida, ens hagi donat una aliança que comprèn un tipus de vida i de mort: l'aigua realitza la imatge de la mort i l'Esperit subministra les arres de la vida.

Així, doncs, ara és bastant clar l'objecte de la nostra recerca: perquè l'aigua està unida a l'Esperit. Dues són, en efecte, les finalitats del baptisme: abolir el cos del pecat, perquè no fructifiqui per a la mort, i viure en l'Esperit, per a donar fruits de santificació. L'aigua presenta la imatge de la mort, rebent el cos com en una sepultura. L'Esperit inspira una força vivificant que renova les ànimes de la mort, per culpa del pecat, a l'antiga vida. Això és, doncs, renéixer de l'aigua i de l'Esperit, ja que la nostra mort es realitza en l'aigua, i l'Esperit subministra la vida"... De manera que, si hi ha alguna gràcia en l'aigua, no prové de la natura d'aquesta, sinó de la presència de l'Esperit". (vegeu cap. 15, n. 35, pp. 88-89).

• ELS CINQUANTA DIES

És suggestiu trobar, a l'obra de sant Basili, una definició de la cinquantena pasqual. El seu testimoni esdevé una renovada catequesi per a nosaltres:

Nosaltres, quan preguem, dirigim la mirada vers l'orient; pocs, però, saben que estem cercant l'antiga pàtria, el paradís, que Déu plantà a l'orient. Dempeus fem les pregàries el primer dia de la setmana, però la raó no tots la saben. Perquè, com a ressuscitats amb Crist i havent de cercar allò que és de dalt, en el dia dedicat a la Resurrecció, no solament recordem amb la nostra posició dempeus quan preguem la gràcia que ens ha estat donada, sinó també perquè aquest dia sembla ser, en certa manera, la imatge de l'edat futura... L'Església, doncs, educa els seus fills que facin dempeus llurs pregàries en aquest dia, a fi que, amb el record perenne de la vida immortal, no descuidin el viàtic per aquell viatge. I tota la cinquantena pasqual és un record de la resurrecció que esperem en l'eternitat. Ja que aquell dia primer i únic, multiplicat set vegades per set, completa les set setmanes de la sagrada Pentecosta, car ella comença per primer i acaba pel mateix... Per això és com una imitació de l'eternitat... I aquest dia els ritus de l'Església ens ensenyen a preferir la posició dempeus en la pregària, com per evident evocació de transferir la nostra ment del present al futur". (vegeu cap. 27, n. 66, pp. 133-135).

LECTURES DEL DIUMENGE

SOLEMNITAT DE L'ASCENSIÓ /B

"S'enlairà davant d'ells"

El text proposat com a títol per aquesta primera lectura, presa del començament dels Fets dels Apòstols, podria semblar simplement narrativa, gairebé banal. Tanmateix, si atenem al text original ens adonarem que és més precís. En realitat, diu: "A vista d'ells, s'enlairà"; és a dir, veient-ho ells. Hi ha una intenció en aquesta frase, per part de Lluç. Tal com Elias havia promès a Eliseu participar del seu esperit si el veia mentre era arrabassat al cel, així també el fet que els deixebles vegin Jesús "enlairat" és penyora que participaran del seu Esperit, tal com, d'altra banda, els promet Jesús mateix. Això indica de quina manera tan estreta està lligat aquest esdeveniment amb el do de l'Esperit Sant i la predicació apostòlica.

Lectura dels Fets dels Apòstols (1:1-11)

En la primera part del meu llibre, Teòfil, he parlat de tot el que Jesús va fer i ensenyar, des del principi fins al dia que fou endut al cel, després de confiar, en virtut de l'Esperit Sant, la seva missió als apòstols que ell havia elegit. Després de la passió, se'ls presentà viu, i ho comprovaren de moltes maneres, ja que durant quaranta dies se'ls aparegué, i els parlava del Regne de Déu.

Estant reunit amb ells, els manà que no s'allunyessin de Jerusalem i els digué: "Espereu aquí la promesa del Pare que va sentir dels meus llavis quan us deia que Joan havia batejat només amb aigua; vosaltres, d'aquí a pocs dies, sereu batejats amb l'Esperit Sant". Els qui es trobaven reunits li preguntaven: "Senyor, ¿és ara que restablireu la reialesa d'Israel?" Ell els contestà: "No és cosa vostra de saber quins temps i quines dates ha fixat l'autoritat del Pare però quan l'Esperit Sant vindrà sobre vosaltres, rebreu una força que us farà testimonis meus a Jerusalem, a tot el país dels jueus, a Samaria i fins als límits més llunyans de la terra".

Quan hagué dit això s'enlairà davant d'ells, i un núvol se l'endugué, i el perderen de vista. Encara s'estaven mirant al cel com ell se n'anava, quan es presentaren dos homes vestits de blanc, que els digueren: "Homes de Galilea, ¿per què us esteu mirant al cel? Aquest Jesús que ha estat endut d'entre vosaltres cap al cel, tornarà de la manera com vosaltres acabeu de contemplar que se n'anava al cel".

"DÉU PUJA ENMIG D'ACLAMACIONS, AL SO DELS CORNS PUJA EL SENYOR"

És un càntic de lloança, de victòria, de glorificació. És el que correspon al misteri de la glorificació de Crist en el tron sagrat que li correspon, a la dreta del Pare. I amb la humanitat glorificada de Jesús, és exaltada tota la humanitat. Com diu el text propi del cànon romà, Jesús "ha fet seure a la dreta de la glòria de Déu la nostra feble naturalesa, que ell havia assumit".

Salm 45:2-3,6-7,8-9 (R.: 6)

Aplaudiu, pobles de tot el món,
aclameu Déu amb entusiasme.
El Senyor és l'Altíssim, el terrible,
rei de reis a tot el món.

**R.: Déu puja enmig d'acclamacions,
al so dels corns puja el Senyor.**

Déu puja enmig d'acclamacions,
al so dels corns puja el Senyor.
Canteu a Déu, canteu-li,
canteu al nostre rei. **R.**

Que és rei de tot el món,
canteu a Déu un himne.
Déu regna sobre les nacions,
Déu seu al tron sagrat. **R.**

"EL FÉU SEURE A LA SEVA DRETA DALT DEL CEL"

Una lectura atenta i pausada del text de l'Apòstol ens fa descobrir com ell parla de la glorificació de Jesús en la perspectiva sobretot de la seva relació amb nosaltres, els creients. És important aquesta perspectiva. Podríem pensar l'ascensió del Senyor com una mena de "final feliç", després de la duresa de la humiliació i de la creu. L'Apòstol destaca la unitat de misteri entre "l'eficàcia de la força i la sobirania de Déu que obra en nosaltres els creients i la que obrà quan ressuscità el Crist d'entre els morts". En un altre lloc de la mateixa carta és més explícit: "El qui baixà és també el qui pujà més amunt que tots els cels per omplir-ho tot" (Ef 4,10).

Lectura de la carta de sant Pau als cristians d'Efes (1:17-23)

Germans, demano al Déu de nostre Senyor Jesucrist, el Pare gloriós, que us concedeixi els dons espirituals d'una comprensió profunda i de la seva revelació, perquè conegueu de veritat qui és ell; li demano també que il·lumini la mirada interior del vostre cor perquè conegueu a quina esperança ens ha cridat, quines riqueses de glòria us té reservades l'heretat que ell us dona entre els sants. Que conegueu també la grandesa immensa del poder que obra en vosaltres, els creients, vull dir l'eficàcia de la seva força i de la seva sobirania amb què obrà quan ressuscità el Crist d'entre els morts, i el féu seure a la seva dreta dalt el cel, per damunt de tots els governants i dels qui tenen autoritat, poder o senyoria, per damunt de tots els títols que es poden donar en el nostre món i en l'altre. Tot ho ha posat sota els seus peus, i a ell l'ha fet cap de tot i l'ha donat a l'Església, que és el seu cos i el seu complement, ell que té en totes les coses la seva plenitud.

"FOU ENDUT AL CEL I S'ASSEGUÉ A LA DRETA DE DÉU"

La conclusió de l'evangeli de Marc, tal com l'Església l'ha acceptada, té el valor de donar-nos sintèticament les resonàncies dels altres evangelis: la missió universal, com Mateu; el caràcter decisiu de la fe, com Joan; l'enlairament al cel, com Lluç. Potser la novetat important de Marc està en la referència als "signes" que identificaran aquells que creuran. En una narració evangèlica en què les "obres" de Jesús tenen tanta importància, és coherent que sigui subratllada també la importància de les "obres" dels deixebles. Aquestes, tanmateix, no són obres independents, sinó transparències d'una acció secreta i eficaç: la de Crist, el Senyor.

Lectura de l'evangeli segons sant Marc (16:15-20)

En aquell temps, Jesús s'aparegué als onze i els digué: "Aneu per tot el món i prediqueu a tothom la Bona Nova de l'Evangelí. Els qui creuran i es faran batejar, se salvaran; els qui no creuran, seran condemnats. Els qui hauran cregut faran miracles com aquests: expulsaran dimonis pel poder del meu nom, parlaran llengüatges nous; si agafen serps amb les mans o beuen metzines no els faran cap mal, els malalts a qui hauran imposat les mans, es posaran bons". Jesús, el Senyor, després de parlar-los, fou endut al cel i s'assegué a la dreta de Déu. Ells se n'anaren a predicar per tot arreu, i el Senyor hi cooperava confirmant la predicació de la paraula amb els miracles que la seguien.

LA BÍBLIA A L'ABAST

Josep M. Argonès

Jesús, el Senyor, fou endut al cel (Mc 16:15-20)

"Després de parlar-los"

Final del segon evangeli. Acabava així en un principi l'evangeli segons sant Marc? Certament que el text comprès en els vv. 9-20 no és redactat per la mateixa mà que havia escrit el segon evangeli. Aquest s'acaba bruscament amb el v. 8, que ens presenta les dones que havien anat al sepulcre, fugint-ne amb tremolor i esglai davant de l'aparició i el missatge de l'àngel, i no dient a ningú res del que havien vist i sentit, **perquè tenien por**. Final estrany per un llibre que s'havia iniciat així: **Comença l'evangeli de Jesús, el Messies, Fill de Déu** (1:1), i que es clou amb la por d'unes dones fugint d'un sepulcre obert i buit. Segurament que no podrem arribar a saber mai si Marc volgué acabar així el seu llibre, o cas d'haver-ne escrit un altre final, aquest s'ha perdut i va obligar un autor del segle II a cloure'l fent com un resum de la fe de l'Església sobre la resurrecció de Jesús, integrat per aquests quatre punts: aparició de Jesús a Maria Magdalena (vv. 9-11), aparició a dos deixebles que anaven de camí (vv. 12-13), aparició als Onze (vv. 14-18), ascensió de Jesús i inici de la missió apostòlica (vv. 19-20). En el Concili Tridentí aquest final es declarà text canònic, reconegut, doncs, per l'Església com a inspirat. És el que en part hem proclamat avui en la lectura de l'evangeli (vv. 15-20).

Llegint el relat dels vv. 1-8 es veu com l'acció de Déu desbarata i supera els projectes humans. El que aquelles bones dones s'havien proposat -honorar un mort- ha resultat inútil, perquè el qui havia estat mort ha ressuscitat, no era al lloc dels morts. Buscaven l'amig difunt i els surt al pas la paraula de Déu que les converteix en missioneres de la vida. La fe comença a obrir-se camí en els seus cors. Però la por les capgira i les inutilitza. Cal anar a Galilea, al'encontre del Ressuscitat que es manifesta en la vida i en l'actuació quotidiana. Jesús, el Senyor, es troba en la història dels homes i de les dones que podran veure'l i experimentar-lo per la fe. El seu cadàver no el tenim, ni ens fa cap falta. No són relíquies del que ha estat allò que necessita el creient: és la paraula viva i vitalitzadora de Déu. La paraula que ens salva i ens fa ministres de la salvació. **Aneu per tot el món i prediquen a tothom la Bona Nova de l'Evangeli. Els qui creuran i es faran batejar se salvaran, els qui no creuran seran condemnats** (vv. 15-16). La Paraula que s'ha fet home ens ha parlat i, havent acomplert la missió encomanada pel Pare, ressuscitada, fa via amb nosaltres.

"Fou endut al cel"

Jesús, el Senyor, després de parlar-los, fou endut al cel i s'assegué a la dreta de Déu (v. 19). Vet aquí el credo de l'Església apostòlica. El nostre credo pasqual. Jesús de Natzaret és el Senyor. Déu, el Senyor de la història, que té a les seves mans el present, el passat i el futur. Hi ha entrat per fer-hi ressonar amb potència la Paraula salvadora de Déu. La Paraula que ha trasbalsat i dona sentit definitiu a la història de la humanitat. La Paraula que ha encès de vida les nostres

pobres i obscures paraules i ens ha fet missioners de l'amor i l'alliberament. Missioners de la salvació i de la vida. Missioners de la Paraula que ens fa créixer, ens realitza del tot segons el projecte de Déu. I un cop acabada la seva obra, ens ha marcat la ruta que ens ha de dur a la plenitud: **Fou endut al cel**. L'autor inspirat ha manllevat a la tradició bíblica l'expressió de la glorificació de Jesús (Cf. 2R 2:11): Déu se l'ha endut al cel. L'ha fet créixer fins a la plenitud total, aquella plenitud que únicament Déu pot emplenar i emplena. Plenitud, doncs, de vida, de veritat, de llibertat, d'amor. Vet aquí el cel de Déu, que ell posa al nostre abast, del qual el firmament creat que nosaltres contemplem ací no és res més que un pal·lidíssim senyal de ruta. Com una invitació a anar amunt, a créixer, a arribar a ser allò que Déu ha destinat per a nosaltres de tota l'eternitat amb un amor infinit. Arribat a aquesta plenitud, l'home Jesús, el Senyor, **s'assegué a la dreta de Déu**, compartint amb ell el poder i la glòria, tal com en visió profètica canta el salm 110.

"Els se n'anaren a predicar"

La Paraula feta home i glorificada s'ha posat sobre els llavis dels deixebles i, dels homes, n'ha fet verb de salvació. Comença el temps de l'Església. La Bona Nova s'encarna ara en totes les races i cultures. **Els se n'anaren a predicar a tot arreu** (v. 20). L'Evangeli de Jesús, el Messies, Fill de Déu, ha de ser proclamat a tot arreu, tots els homes i dones l'han de sentir i l'han de poder veure. Perquè la predicació dels deixebles no s'ha de limitar a les paraules humanes, sinó que cal que es manifesti també a través dels signes. Ha de ser testimoniatge de la presència viva de Jesucrist en el món actual. El de llavors i el d'ara. **I el Senyor hi cooperava, confirmant la predicació de la paraula amb els signes que la seguïen** (v. 20). La ruta de la fe és oberta. La presència visible del Jesús històric ha deixat pas a la presència espiritual, que si bé no és enregistrable pels sentits, no per això deixa de ser presència real. L'Església cal que aprengui a captar aquesta presència i a viure-la en la comunió amb el Senyor i els germans. Presència de Jesús ressuscitat que cal detectar en el signe de la Paraula de Déu proclamada enmig de l'assemblea aplegada per escoltar-la. Presència del Ressuscitat en l'eucaristia que ens alimenta i ens conforta. Presència del Senyor en els pobres, homes i dones, atrapats per qualsevol pobresa. Presència de Crist en els qui sofreixen. Presència del Salvador en els infants, adolescents, joves, adults i vells. Presència de resurrecció enmig de la mateixa mort. Vet aquí la gran responsabilitat de l'Església -de tots nosaltres- fer que aquesta presència de l'Absent sigui cada vegada més visible, més palpable, gràcies al testimoniatge de l'amor dels uns als altres tal com Jesús ens ha manat. Ell, a qui el Pare ha fet cap de tota la humanitat i **l'ha donat a l'Església, que és el seu cos i el seu complement, ell que té en totes les coses la seva plenitud** (Ef 1:22-23).

COSTUMS I

per Esteve Busquets i Molas

TRADICIONS

La Verge montblanquina de la Serra

Sovint, però més en arribar al mes de maig, cerco entre l'embalum de papers que m'envolten, referències a alguna de les moltes devocions marianes de casa nostra, car n'hi ha tantes que sempre en trobo de noves. Noves per a mi car els fidels de cadascuna de les devocions que jo ignoro les coneixen prou bé. Constituïxen una font inesgotable.

Ara he "trobat" la Mare de Déu de la Serra, venerada a la històrica vila de Montblanc. Millor dit, es tracta de la patrona de la població i la seva imatge és al monestir de les monges Clarisses. És a dir que no es tracta d'una devoció ara descoberta ja que a la Conca de Barberà en tenen prou notícia, sinó que era ignorada per mi. Si en el meu cas s'hi troba algun lector, segurament li plaurà saber-ne coses.

D'antuvi m'he topat amb dues versions sobre el seu origen. D'una banda, el P. Camós en el "Jardín de Maria" explica com uns carros procedents de Saragossa transportaven una imatge de Maria i que en passar per la serra que "como baluarte fuerte ampara la villa", es trobaren impeditos de continuar el viatge car una força superior, millor dit, celestial els indicava que la Mare de Déu volia ser venerada en aquell lloc. Així fou com començà el patronatge.

L'altra versió es troba en uns Goigs,

anònims que amb música de Mn. Josep Colomer s'editaren pel maig de l'any passat. Transcriu allò més essencial: "Quan els moros envaïren / tot el nostre Principat, / a la Serra, lloc sagrat, / per Jesús cinc sants moren, / on entre le sang vertida / sepultura els fou donada...."

Segueix explicant l'anònim autor, que en record d'aquells màrtirs hom hi alçà una creu de pedra i "Quan el rei Alfons mudà / Montblanc, dins els murs que té, / la notícia es perdé / de qui a la Serra us posà, / fóreu molt temps escondida, / i en un esbarzer, trobada... / Al descobriment, la terra / respirà suaus perfums, / i el cel coronà de llums / tots els confins de la Serra..." I en aquell lloc fou erigit el convent de Santa Clara fundat "per la infanta Làscara, / bizantina de naixença, / del rei Jaume amb complaença..."

Una i altra versió es troben barrejades, en "El Trobador de la Verge", del malaguanyat Joan Benet i Petit que ja portava editats vuit volums de cants marians glossats devocions de diverses comarques, quan la Mare de Déu se l'endugué per fer companyia als cors angèlics que al cel li canten lloances.

En transcriuré unes estrofes: "La infantesa li brandava / una Infanta rutilant / que de Grècia la duïa / en

landó de vuit cavalls. / Al Tossal sent arribada els cavalls resten clavats / al davant de la Creu Verda, / de la Serra arbre Sagrat..." Segueix el cantor marià dient que ningú no recordava l'antiguitat de la creu, però una vegada descobertes les relíquies dels cristians all'occità i amb elles la imatge de la Verge, tota la comarca s'enllumenà. La gent hi anava devota; s'hi erigí una ermita i "Quan Làscaris, bella Infanta, / noble vídua d'Arnau, / travessava aquesta Conca / amb carrossa fulgurant, / el prestigi de la Serra / ja brunzia amb tot esclat; / la bella Dama hi fundava / un cenobi clarissà / que a finals del segle tretze / com unà altra blanca nau, / gràcies al rei en Jaume (ací en una nota aclareix que era el segon) de la Conca solca el mar".

De l'entramat de tradicions, llegendes i històries se'n desprèn, però, que "la història de La Serra, / és la crònica de Montblanc, / Bereguer Quart el fundava / segons dades versemblants."

Ara bé; "De la imatge petitona / descoberta en lit de flors / al redós de la Creu Verda, / sols en resta que el record / La que ara senyoreja / que l'Infanta feia do, no tingueren gosadia / per tocar-li ni el mantó". I passada la guerra -s'ha d'entendre que es refereix a la maltempsada del 36- "l'ermita tornà a lluir". I es reviscolà la devoció dels montblanquins.

Mots trencats, rosegons i cendres

(i I)

-Hola, Cristina. Com estàs? ¿Com us ha anat el petit viatge de negocis a tu i en Ramon?

-...

-Oh que bé! Noia, t'envejo. I l'Àlex i la Núria, com estan?

-Com els van els estudis?

-...

-Bé, suposo que ja deus imaginar-te el motiu de la trucada, no?

-...

-No em diguis que sí, i alhora que el tems. És que no et fa el pes sopar amb els familiars consanguinis i els sobrevinguts?

-...

-Bé. Així et sembla que en Ramon hi estarà d'acord. Magnífic. Després de tot fou idea d'ell. Doneu-vos, doncs, per invitats i avisats. El dia 29, a les 10, a casa nostra. Ja saps que hi ha un pàrking a tocar de casa. Us esperem, eh. Adéu maca.

La Carolina penjà el telèfon i féu un profund sospir. Coneixia en Ramon, i sabia que quan posava la banya en un forat, no parava de fer mans i mànigues fins sortir-se amb la seva. En un dia com aquell, aquella ocurrència havia estat una idea de bomber. No es pot dir que un cementiri sigui un lloc gaire adient per concertar un sopar familiar. Però, en Ramon era així. De tarannà xocant, li agradava sorprendre la concurrència. El cas és que, a l'enterrament de l'oncle Lluís, excepcionalment, hi eren tots: fills, filles, gendres i nores. Això degué colpí en Ramon. Segurament que l'oncle Lluís, que Déu l'hagi ben perdonat, no s'havia pensat mai tenir tant d'èxit. Tampoc no és que la flaire del testament fes venir les abelles o córrer els perdiguers. L'oncle Lluís no era miserable, però sí, pobre. I d'allà on no n'hi ha no en pot rajar. ¿Què dimonis havia passat que en Ramon i la Cristina proposessin en acomiadar-nos, retrobar-nos tots en un sopar sense criatures i que la idea fos cosa realment inesperada i immediatament acceptada? Devia ser una convocatòria general del subconscient col·lectiu per tranquil·litzar la mala consciència col·lectiva.

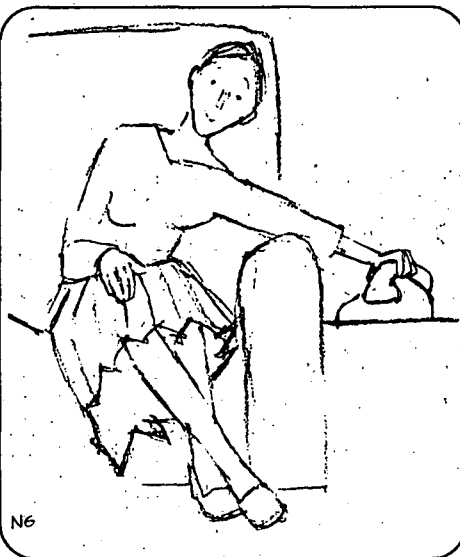
El primer a fer la proposta havia estat en Ramon, i la veritat sigui dita, la Cristina li havia fet costat immediatament. Eren una parella que, tot i haver passat la frontera dels cinquanta, haver engendrat, criat i donat estudis a dues filles i un fill, feien encara la seva patxoca. Havien tingut, com totes les parelles, els seus alts i baixos, les seves primaveres i els seus hiverns; però, pel què es veia, la seva vida de parella havia estat ben reeixida. Ja se sap, però, que la parella crea una tercera realitat, sense que les dues anteriors desapareguin. Una relació interpersonal d'estimació i convivència, tot i incidir fortament en el jo de l'altre, enriqueix o empobreix, fa créixer o disminuir, però no anul·la mai l'alteritat. Des del bressol al sepulcre cada u és cada u, i res ni ningú no pot, sortosament, matar el nostre jo. Això deu explicar el desconcertant coratge dels sotnesos contra la seva voluntat a una mort

violenta. La desesperació dels dèspotes és que els holocaustos són sempre de persones, no de bèsties. I ningú ofèn impunement la pròpia nissaga.

La Cristina i en Ramon eren persones assenyades i de principis. Fins i tot eren creients. És ben sabut, tanmateix, que els valors sòlids del seny, l'ètica i la fe, s'encarnen en la debilitat i les limitacions de la persona, i s'expressen a través del tarannà, del temperament i del caràcter de la personalitat de cada u. Tots tenim el deure de ser perfeccionistes, tot i saber que la perfecció no l'assolirem mai. Les grans persones són aquelles que, siguin el què siguin, tinguin el què tinguin, saben que romanen sempre vulnerables i petites. Mai no és tan imponent la grandesa de la persona com quan sap perseverar en la pau i en la serenitat, en l'amor, en l'esperança i en la fe, malgrat les pròpies defallències i els embats de la vida. La Cristina i en Ramon, malgrat les dificultats, havien assolit un bon grau de coherència i concòrdia en el desplegament de la seva vida matrimonial i familiar. Hi havia hagut sotracs i commocions, però s'havien mantingut fidels a una aliança llargament preparada i treballada, lliurement assumida i responsablement desplegada. El balanç global era força positiu. Que ja és dir.

Repapada en el sofà, prop de la tauleta on hi havia el telèfon, la Carolina deixava que el seu magí donés voltes i més voltes pensant i repensant les circumstàncies i l'anecdota de la vida de la seva germana i el seu cunyat, del seu germà i de la seva cunyada. La veritat és que es veien poc. Massa

poc com per tenir discerniment i de judici de l'existència individual realització de la seva vida en sabien d'ella i d'en Ramon, la Cecília i en con en Joan havia un aire preocupat, quan proposa del sopar famifet gaire gràcia que ella compromís de celebrar buscar una data hàbil per per telèfon. La relació-aneu a esbrinar el per-dels anys, més conven-amical. Es veien i esdeveniments familiars primeres comunions, enterraments, etc.- però, estrany, veure's les tres en comú maneres de

elements feiaents de d'allò indicible i inefable de cadascú i de la de parella. Perquè, ¿què Joan, la Cristina i en Jordi? Sempre recordaria corrugat les celles i pres en Ramon havia fet la liar. A en Joan no li havia hagués fet seu el el sopar a casa seva, de a tots i de convocar-los entre els tres matrimonis què havia estat al llarg cional que fraternal i retrobaven en els més significatius -balejos, c a s a m e n t s , ni que pugui semblar paretles soles per posar veure i de viure, restava

un fet inèdit. ¿Era, doncs, cert que la vida separa, i que les preocupacions i ocupacions del treball, dels fills, dels temps i contratemps, les noves amistats que sorgeixen, les idees i les creences afebleixen les arrels dels lligams familiars fins a portar-los, pràcticament, al límit de l'oblit i de la indiferència? Però, per què? Era per una mena de pudor mal entès? Egoisme? Una estranya deixadesa? Alguna vegada, parlant-ne amb en Joan, semblava que tots dos estaven d'acord a fer algun gest de germanor, però la seva realització sempre quedava ajornada. Per què?

És ben dolorosa la impotència de la persona per captar el seu propi secret, escatir-ne les arrels i poder compartir-lo, comunicar-lo. Es necessita una gran lucidesa mental i una gran llibertat d'esperit per esdevenir fidel confident del propi jo i, ser capaç alhora, de compartir-lo amb aquells que més estimes. ¿Per què la dificultat d'integrar positivament al dinamisme creixent i adult de la nostra vida, aquells amors i estructures familiars que ens foren donats i, que vulguem o no, són a l'arrel i a la soca de l'arbre de la nostra vida? Tot autèntic amor, ¿no és per naturalesa, integrador? ¿És que el goig de la vida no és acumulable? ¿Per què, tot i que el camí personal de cada u és intransferible, ens entossudim a caminar sols i rebutjar la companyia dels altres? ¿Per què tanta dificultat a convertir els familiars, consanguinis i sobrevinguts, en amics?

En Joan, un dia que, tot passejant per l'Avinguda dels Til·lers, parlaven...

(Continuarà)

■ Xesc Solla

Ser poeta

Els poetes són persones que escriuen poesies. Persones que fan versos. L'altre dia al "cole" varem llegir poesies d'un poeta català molt important: Salvador Espriu. Algunes no les valg entendre gaire, tot i que el "profe" ens les explicava. Però, no sé com dir-ho, encara que no les entenia gaire, em van agradar molt.

Aquests dies em barrinava pel cap que, algun dia, halg d'intentar fer poesies. La veritat és que no sé com posar-m'hi. L'altre dia en valg començar una que dela:

Fa un dia esplèndid de sol.
Estic trist. Em trobo sol.
Com l'ocell arrenca el vol,
voldria...

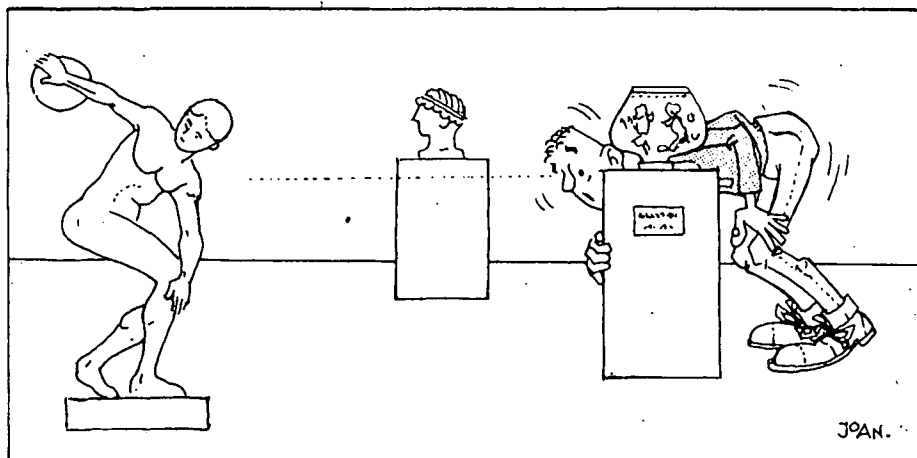
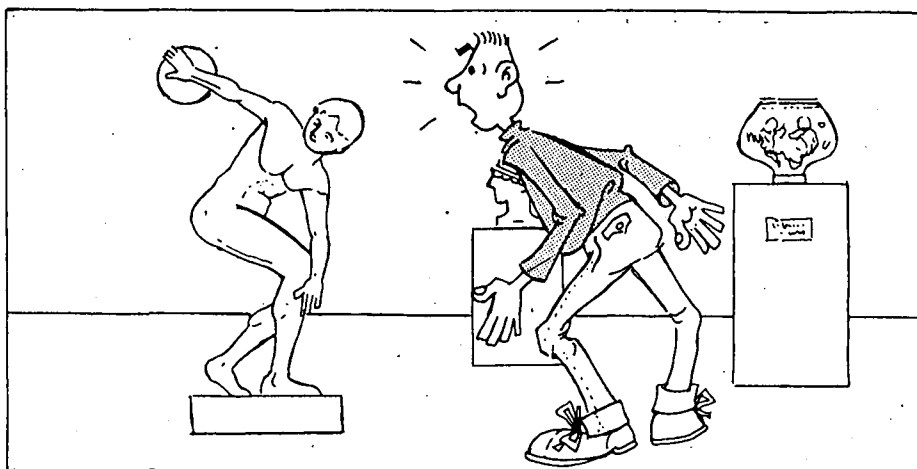
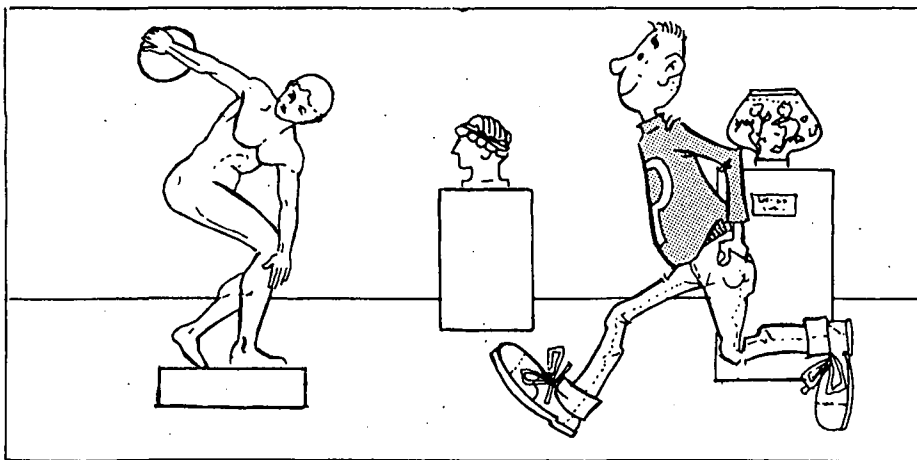
Aquí em valg aturar. Per més que hi donava voltes i més voltes, no em vingué al cap, una paraula acabada amb "ol" que m'anés bé. Aquest estiu provaré de fer-ne més.

Diu el "profe" que els poetes ens ajuden a obrir els ulls i fer-nos veure tota la bellesa de les coses que ens envolten: el sol, el mar, les muntanyes, els arbres, les flors, els ocells, l'amistat, etc.

Mn. Josep, que és molt savi, diu que Jesús tenia l'ànima de poeta, i que tots els grans homes han estimat allò que és bonic, bo i vertader. De vegades tinc ganes de fer-me gran ben de pressa, i treballar de debò perquè tot el món sigui cada dia més bonic i bo.

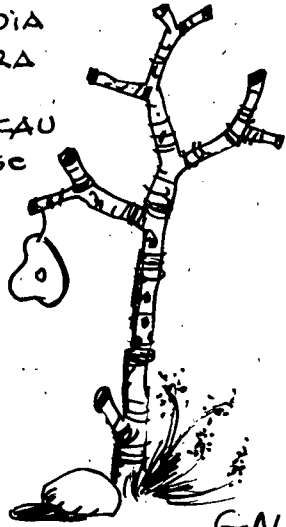
-T'agrada, mare, això que he escrit?

-Renol, molt, Eixerit, molt.

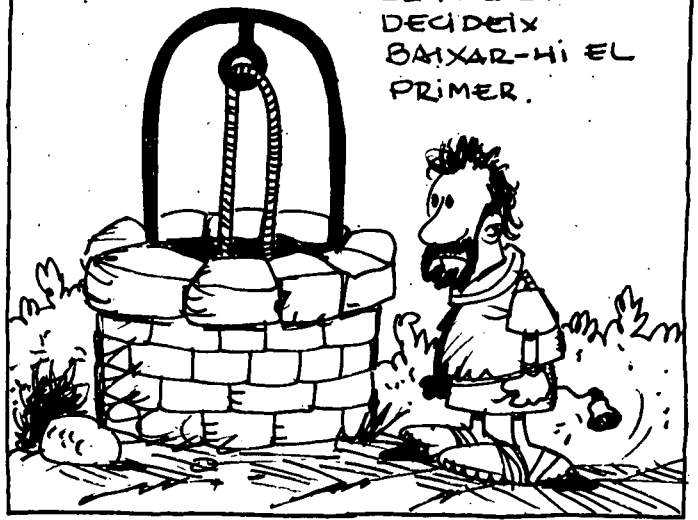
LA PERERA DE MOLLÓ

L'OCELL QUE CADA DIA
S'EMPORTA UNA PERA
DE LA PERERA D'EN
TÓFOL TÉ EL SEU CAU
A UN POU MOLT FOSC
QUE HI HA FORA
DEL POBLE.
EN TÓFOL DIO ALS
SEUS FILLS QUE
BAIXIN AL POU.

GALI

EL FILL GRAN
DECIDEIX
BAIXAR-HI EL
PRIMER.

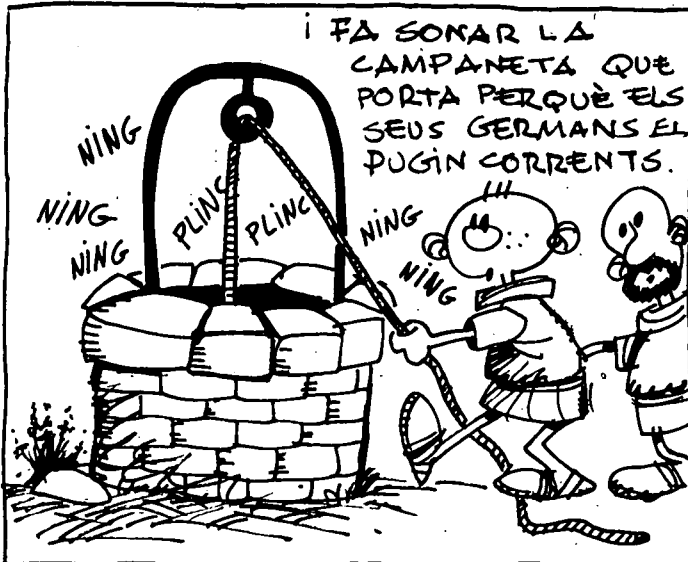
AL FINAL DEL
POU HI HA
UN PASSADÍS
PLE DE
TERANYINES

QUAN EL FILL GRAN PORTA
RECORREGUTS CENT METRES
SENT UNS ESGARIPS.

I FA SONAR LA
CAMPANETA QUE
PORTA PERQUÈ ELS
SEUS GERMANS EL
PUGIN CORRENTS.

UN COP A DALT
SE'N VA D'ALLÀ
CUTA-CORRENTS.

Francesc d'Assís

per F. Garrissans

La nova joventut

Pere Bernardone està que crema:

-No ets fill de prínceps per tirar el diner per la finestra. És inútil. Francesc ho donaria tot.

Però el conflicte més greu és quan lliura als pobres, o per a restaurar ermites, el gènere més valuós de la tenda del seu pare. D'aquí ve tot.

Enutjat, Bernardone presenta requeriment judicial als magistrats d'Assís contra el fill. Francesc adueix que ja no està subjecte a la jurisdicció civil: s'ha lliurat enterament al servei de Déu i de l'Església. Per tant, es nega a presentar-se. El pare, aleshores, apel·la al tribunal eclesiàstic.

El judici és públic. A la plaça. Davant el palau episcopal. El bisbe d'Assís es diu Guido. És un sant baró.

-Confia en Déu, fill. Però no tens dret d'usar i gastar el diner del teu pare, ni que sigui per al servei de l'Església.

Francesc escolta el prelat, però reacciona d'una manera que sembla estranya: es despulla del tot. Davant el poble tira per terra els seus vestits.

-Escolteu-ho bé tots. Fins ara he dit "pare" a Pere Bernardone. D'ara endavant diré: "Pare meu, que esteu en el cel".

El bisbe, impressionat, l'abraça i el besa. Embolcalla el cos nu de Francesc amb els plecs del seu mantell vermell. La gent calla esglaiada. Un petit estol d'ocells boscos para i gualta des d'una teulada de la plaça. Un núvol tapa el sol una bona estona. És una tarda curta i grisa de novembre.

Pere Bernardone cull el diner i els vestits de terra i es retira. És el fracàs en les previsions d'un pare adolorit.

Francesc rep la benedicció de Guido i se'n va tot sol cap a la muntanya. Va nu i no vol que el vegin. Fa fred i es fa fosc.

Però ni el fred ni la nuesa ni la manca de senderol no li fa res.

Se sent un altre, tot nou. Més ell. Més lliure i més feliç. Malgrat la nit que s'acosta, ple de joia comença a cantar.

Moria aquí la joventut de la sang. Naixia la de l'esperit. I millor no podia néixer: despulat de tot, i cantant.

DEL LLIBRE "FRANCESC D'ASSÍS, SANT ECOLOGISTA". EDITORIAL CLARET

Busquem l'evangeli del diumenge: Evangeli segons Sant Marc, capítol 16, versets del 15 al 20 (Mc 16:15-20).

Reflexionem: 1. La celebració de l'Ascensió es fonamenta en els relats evangèlics, eminentment catequètics, amb què els evangelistes ens donen a conèixer la plena glorificació de Jesús: "fou endut al cel i s'assegué a la dreta de Déu", és una manera de reconèixer Jesucrist com a Senyor.

2. Jesús confia als Apòstols el donar a tota la Humanitat la Bona Notícia de la Salvació, tot proclamant la victòria de Jesucrist en la seva resurrecció. Els qui creuran en ell i s'uniran a la seva salvació pel baptisme seran salvats, alliberats dels seus pecats i de la mort.

3. Els qui creuran i seguiran Jesucrist amb amor i fidelitat faran sobretot, el gran miracle de vèncer l'egoisme, l'ambició, l'odi, i tindran la força necessària per encarar-se amb la maldat del món.

■ El mossèn

JESÚS ENS PARLA

Els follets de bosc i els gnoms de l'aigua

Vet aquí que una vegada, temps era temps, en un país llunyà, qui sap on para, vivia un petit follet de bosc que es deia Gil. El Gil havia viscut tota la seva vida entre els arbres del bosc, i era amic de tots els animals; els esquirols, els conills, els mussols, els cérvols, i fins i tot, els llops.

Els follets de bosc són juganers, alegres i despreocupats. Són amics de tothom i tothom els estima, sempre estan disposats a donar un cop de mà a qui els necessita. Només tenen uns enemics: els gnoms de l'aigua.

Els gnoms de l'aigua són molt entremaliats, es passen tot el dia fent malifetes. Viuen als rius, a les fonts, als llacs, a qualsevol lloc on hi hagi una mica d'aigua, fins i tot, als bassals. Necessiten la humitat per viure, i només surten dels seus caus per jugar males passades als seus enemics, principalment els "nyiclis" dels follets de bosc.

Heus aquí que un dia, mentre el Gil jugava tranquil·lament a la vora del Riu Gran, un grassonet gnom de l'aigua l'observava des d'un revolt. En Gil no s'imaginava el perill que tenia tan a prop. Seguia jugant despreocupat, acostant-se cada cop més perillosament al riu. El gnom d'aigua se'l mirava esmolant-se les dents. No el perdria de vista. Estava imaginant un munt de jugades i bromes pesades que podria fer-li a aquell escanyollit follet de bosc.

De sobte, el pobre Gil va relliscar i va caure a terra, a un pam de distància del revolt on era el gnom de l'aigua. Aquest, aprofitant la seva meravellosa oportunitat, va fer un bot i saltà sobre el follet de bosc, que, completament sorprès i sense saber reaccionar, no va poder fer res, i va veure's, en pocs segons, lligat de mans i peus.

-Ha, ha, ha; -reia el gnom de l'aigua, mirant el seu presoner, indefens i mort de por- Ara ja ets meu. He de decidir què faré amb tu. Però abans et portaré a casa meva

pigada i amb els ulls verds. En Gil se'n va enamorar només de veure-la. Era la noia més maca que mai havia conegut.

-Però Ninal Què dius? És només un follet de bosc. Ens podem divertir molt -va respondre enrabiat el gnom d'aigua.

-Ja n'hi ha prou d'aquest color! No s'hi val que tot el dia us el passeu fent malifetes. Què us ha fet aquest pobre follet? -deia la Nina, tota seriosa, -He dit que el deixis anar! Si no ho fas ara mateix, cridaré el meu pare i seran els seus soldats els que ho

perquè et vegin els meus germans.

I així ho va fer. Va arrossegar el follet fins al riu, i el va capbussar dins amb ell. En Gil es va endur una bona sorpresa quan va veure que no s'ofegava, sota l'aigua podia respirar sense gaires dificultats. El gnom de l'aigua l'aconduïa entre algues i roques, saludant a tort i a dret, tots els peixos que es creuaven.

Aviat van arribar a un lloc molt estrany. Era una mena de castell excavat a la roca. Era molt gran, fosc i ombrívol. Hi van entrar i es dirigiren amb decisió cap a una gran sala que hi havia al bell mig, i que era plena de gnoms de l'aigua.

-Mireu tots! Mireu què portol -va cridar el gnom, demanant l'atenció de tots. En pocs segons es trobaren envoltats de gnoms de l'aigua que els miraven entre encuriosits i riallers. En Gil se sentia molt malament.

-Què penses fer amb ell? -va dir una veueta dolça que sortia del fons de la sala- No et sembla que ja has fet prou entremaliadures aquesta setmana?! Mira el pobre follet que malament ho està passant, ja n'hi ha prou, deixa'l anar.

Era un petit gnomala que havia parlat. Rossa i amb trenes. Tota

faran.

Més tard, el Gil es va assebeutar que la Nina era la filla del rei del Riu Gran. I per aquesta raó, finalment, el gnom va deixar-lo anar. La Nina va acompanyar-lo un altre cop de tornada al mateix lloc on el gnom de l'aigua l'havia capturat.

-Has de perdonar-los, els seus pares ja feien malifetes, i no saben actuar d'una altra manera, -va començar a dir la Nina.

-És clar, ho entenc, sempre ha estat igual... -contestà en Gil.

-Sí, però no veig per què això no pot canviar. Trobo que seria maco que els gnoms de l'aigua i els follets de bosc fossin amics, -va dir la Nina.

-És una idea molt maca. Què et sembla si posem el nostre gra de sorra, i comencem per fer-nos amics tu i jo? Si hi ha sort, els nostres companys podrien seguir l'exemple.

La proposta d'en Gil va semblar-li fantàstica a la Nina. Tots dos van anar veient-se sovint i van fer-se molt bons amics. Es presentaren els seus companys l'un a l'altre, i a poc a poc, van ser molts més els gnoms de l'aigua i els follets de bosc que es varen fer amics. Perquè mai no és tard per fer nous amics.

BABAR™

i els seus amics a la ciutat

BABAR TORNA DE LA MA D'EDICIONS BEASCOA

Quina caiguda! Zèfir està trasbalsat.

Algú veu passar una i l'avisa que vagi de seguida al lloc de l'accident.

-Ja està! -diu l'infermer després de posar-li una . -D'ací a dues hores ja no te'n sentiràs. Però no tornis a fer acrobàcies!

La ho ha vist tot per la .

-Pobre Zèfir! Com t'has posat! -li diu-

Vine a casa, i s'ocuparà de tu.

-Oh! No m'he fet gairebé res - respon Zèfir -

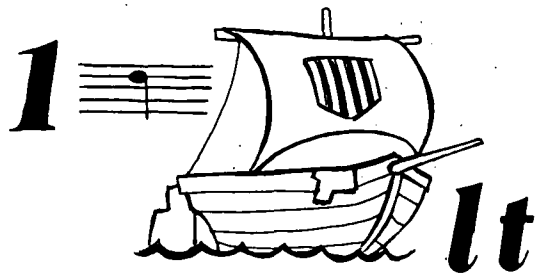
Però la bicicleta ha quedat feta una coca!

Babar, en els personatges creats per Jean i Laurent de Brunhoff

4 JEROGLÍFICS

per Rosa Collet

De quina marca és el cotxe?

Un Renault

Com es diuen els nens?

Mateu, Laura i Pepa

Cantarem?

Si porta la solfa

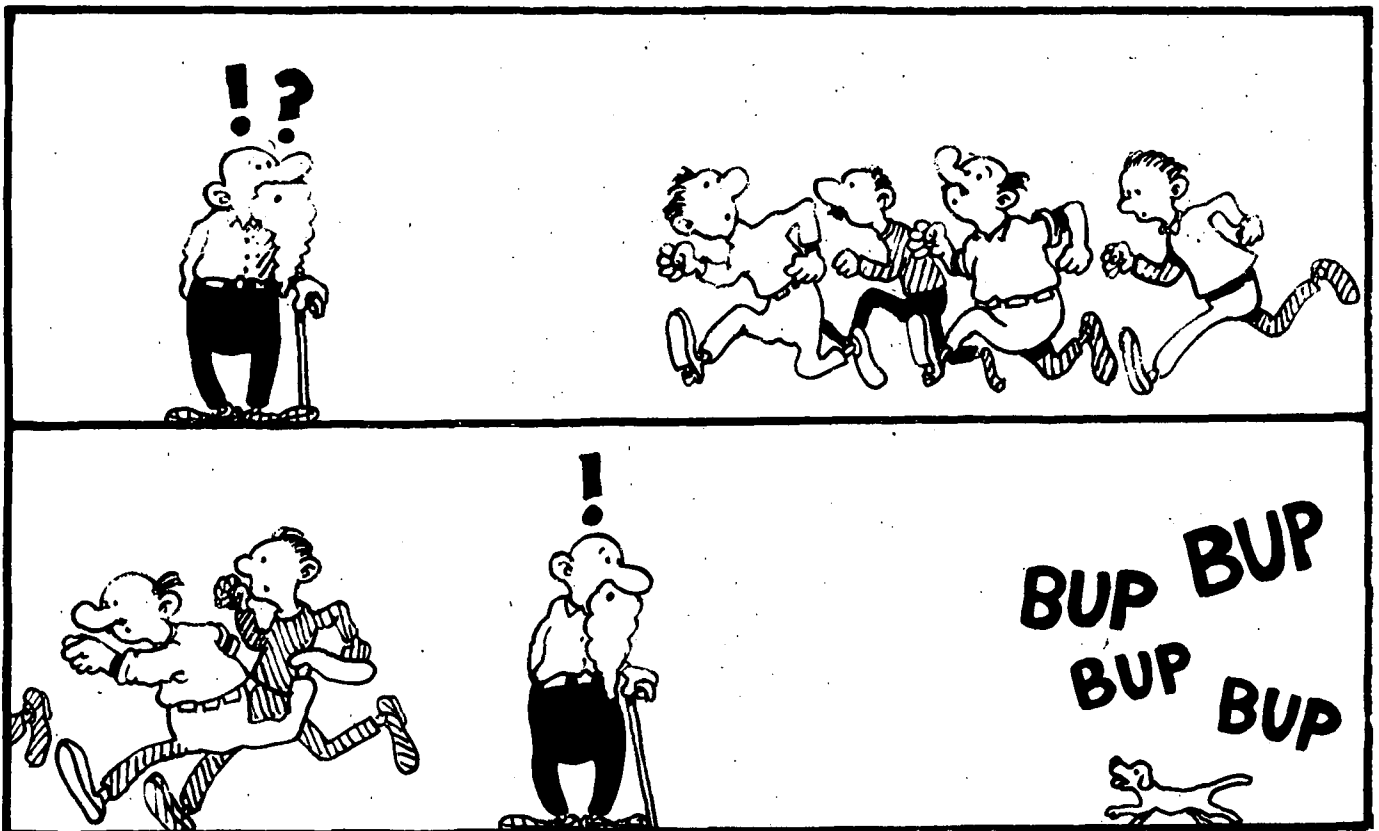

Qui és aquell noi?

Es emigrant

EN BADOSA I EN BASORA

per Martí

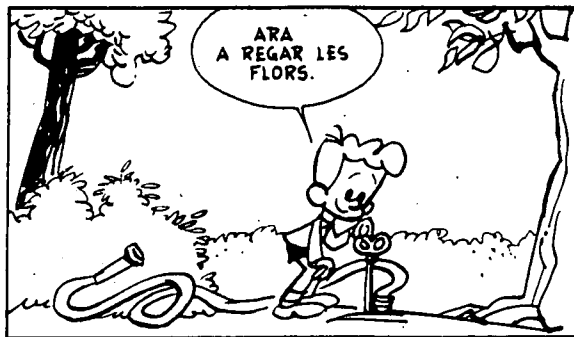
QUIMET TRAPELLA

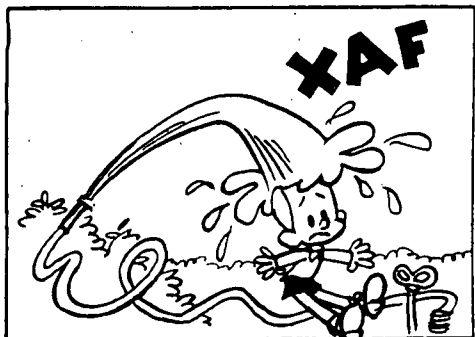
per

JO SÓC EL MILLOR JARDINER DEL MÓN.

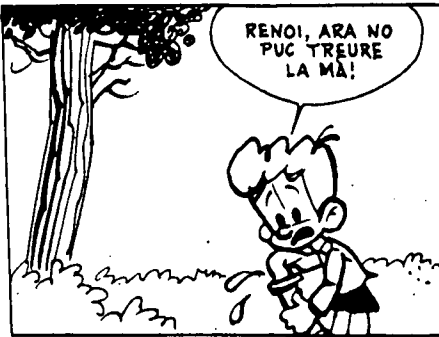
ARA A REGAR LES FLORS.

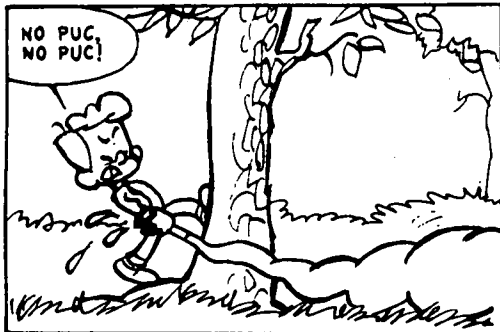
XAF

UAIII! SI QUE ÉS FREDA L'AIGUA. AQUESTA MANEGA TÉ MASSA PRESSIÓ.

RENOI, ARA NO PUC TREURE LA MÀ!

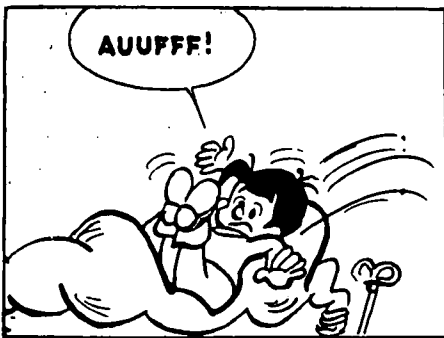
NO PUC, NO PUC!

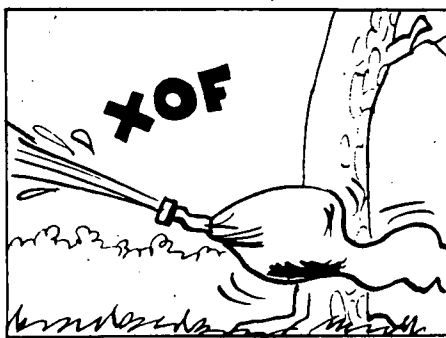
QUINA SORT. HE TROBAT UN MATALÀS!

VIGCA! FARÉ UNA BONA BECAINA.

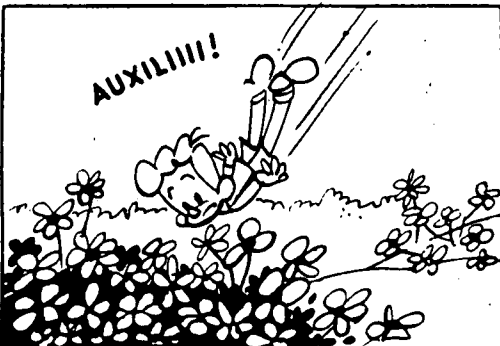
AUUFFF!

XOF

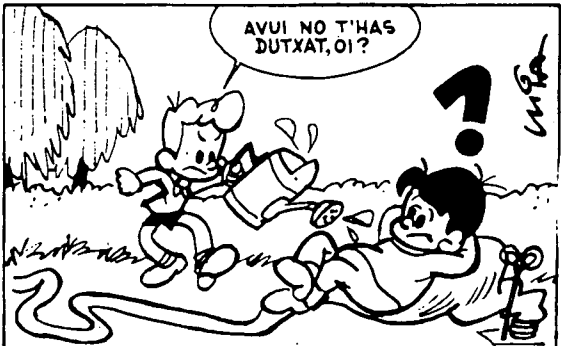
A LA LLUNA. NOOOO!...

AUXILIIII!

ARA HO VEIG. ÉG COGA D'EN PANXETA.

AVUI NO T'HAS DUTXAT, OI?

?

EN BUFA I EN PUMPUM

per M. A. Sayrach

